

**SZENTGOTTHÁRD VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁS TERVEZÉSI KONCEPCIÓJA**

2004

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	4
2. Helyzetelemzés.....	5
2.1.A város társadalmi- gazdasági helyzete.....	5
2.2.Infrastrukturális ellátottság.....	5
2.3. Munkaerőpiaci helyzet a szentgotthárdi kistérségben, helyzete Vas megyében.....	7
2.3.1.A népesség gazdasági aktivitása.....	7
2.3.2.A foglalkoztatás szerkezete	9
2.3.3.Az ingázó foglalkoztatottak.....	9
2.3.4.A munkanélküliség alakulása	10
2.3.5. Regisztrált munkanélküliek összetétele.....	12
2.4.Munkaerőpiaci helyzet a városban.....	12
2.4.1.A térség gazdaságának főbb jellemzői.....	12
2.4.2. A regisztrált munkanélküliek számának alakulása	13
2.4.3.A munkanélküliek helyzete Szentgotthárd város környékén.....	14
2.4.4.Regisztrált munkanélküliek főbb jelelemzői.....	15
2.4.5. Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök működtetésének értékelése.....	16
2.5. Demográfiai mutatók.....	17
2.5.1. Vas megyei tájékoztató adatok.....	17
2.5.2. Szentgotthárd város demográfiai adatai.....	19
2.5.3. Szentgotthárd település nemzetiségi lakossága.....	25
2.6. Szentgotthárd város egészségügyi helyzete.....	25
2.7.Iskolázottság és vallásosság Szentgotthárdon.....	27
2.7.1. Iskolázottság alakulása Szentgotthárdon.....	27
2.7.2. Vallási élet a városban.....	28
3. Szentgotthárd város szociális ellátórendszerének struktúrája, helyzete, jellemzése, a feladat ellátási kötelezettség teljesítése.....	30
3.1.A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által folyósított ellátásban részesülők.....	30
3.2.Az önkormányzati támogatások rendszere.....	32
3.3. Szociális ellátó rendszer	38
3.3.1.ÉTKEZTETÉS.....	40
3.3.2.HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS.....	41
3.3.3.CSALÁDSEGÍTÉS A CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT KERETÉBEN	45
3.3.4.SPECIÁLIS ALAPELLÁTÁSI FELADAT – TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT	48
3.3.5. SPECIÁLIS ALAPELLÁTÁSI FELADAT- KÖZÖSSÉGI PSZICHIÁTRIAI ELLÁTÁS.....	49
3.3.6.NAPPALI IDŐSEK KLUBJA	49
3.3.7.IDŐSKORÚAK GONDOZÓHÁZA.....	52
3.3.8. HAJLÉKTALANOK ÁTMENETI SZÁLLÁSA.....	56
3.3.9. Állami hozzájárulások alakulása a szociális ágazatban 1999-2003. években.....	59
4. A kérdőíves felmérés eredménye.....	59
5.SZENTGOTTHÁRD VÁROS KÖZÉPTÁVÚ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA.....	66
5.1.A szociális szolgáltatások fejlesztésével és működtetésével összefüggő alapelvek és értékek meghatározása.....	66
5.3.A fejlesztés prioritásai.....	67
6.Feladatok, fejlesztési irányok a szolgáltatások biztosításának egyes szintjein.....	67

6.1. Az Önkormányzat szabályozási hatásköre.....	67
6.2. Önkormányzati ellátási szintű feladatok.....	70
6.3. Intézményi szintű feladatok.....	80
1. sz. melléklet/1.....	82
1. sz. melléklet/2.....	83
2. sz. melléklet /1.....	84
2.sz. melléklet /2.....	85
3. sz. melléklet.....	85

1. Bevezetés

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993.évi III.tv. 92.§.(3) bekezdése szerint a legalább 2000 lakosú települési önkormányzat , illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében ,fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít, amennyiben legalább két ellátási forma megszervezéséről gondoskodik

E törvény 92/B.§.-a a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartójának kötelezettségévé teszi a koncepció készítését., melynek határideje a települési önkormányzatok vonatkozásában 2004.december 31.

A koncepció készítésére munkacsoport alakult a Polgármesteri Hivatalban a Hatósági és Okmányiroda vezetőjének vezetésével; a munkacsoport tagjai voltak a Városi Gondozási Központ vezetője, a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat vezetője, a Pénzügyi Iroda munkatársa, valamint a Szociális- Egészségügyi és Sport Bizottság elnöke.

A koncepció széleskörű adatgyűjtésen alapszik. Információt, illetve adatokat kértünk a Központi Statisztikai Hivatal Vas Megyei Igazgatóságától, a Nyugdíjfolyósító Igazgatóságtól, a Vas Megyei Munkaügyi Központtól, valamint a Szentgotthárdi Kirendeltségtől, az egyházak szentgotthárdi képviselőitől, felhasználtuk a Polgármesteri Hivatal népesség nyilvántartásának, pénzügyi és műszaki nyilvántartásainak adatait, a két szociális intézményünk szolgáltatotta adatokat. A Magyar Államkincstár Vas Megyei Területi Igazgatósága csak díj fizetés mellett bocsátotta volna rendelkezésünkre a kért adatokat, ezért az általuk folyósított ellátásokról nincs pontos információnk.

A koncepció az önkormányzat teherbíró képességét, de ugyanakkor a jogos lakossági igények kielégítését szem előtt tartva kell, hogy kialakuljon, ezért kérdőíves felmérést végeztünk a lakosság körében. A felmérésben segítségünkre voltak a szociális együttműködési megállapodásban részt vevő civil szervezetek is.

A modern szociálpolitika alapgondolata, hogy társadalmunk alrendszerének működése során úgy az egyén, mint annak a kisebb-nagyobb közösségei számára adódhatnak olyan helyzetek, problémák, amelyekben ideiglenesen vagy véglegesen nem tudnak magukról gondoskodni, normális életvitelük, megélhetésük mások közreműködése, külső segítsége nélkül nem biztosítható.

A szociális gondoskodás feladata nem kevesebb, mint, hogy e társadalmilag tipikus, de egyénileg jelentkező élethelyzeteket feltárja, s azokra- a jog által biztosított keretek között reagáljon.

A szolgáltatástervezési koncepció elkészítésekor fontos követelmény a realitáson alapuló, primer adatokból származó információk feldolgozása, a fokozatosság elvének érvényesítése, a meglévő szolgáltatások szakmai feltételeinek korszerűsítése, színvonalának emelése, modernebb és korszerűbb szemléletmód megvalósítása, a szociális törvényből eredő alapfeladatok elsődleges teljeskörű biztosítása.

Előnyben kell részesíteni a rászoruló személy saját környezetében történő gondozását, hogy lehetőleg saját otthonukban, vagy ismerős környezetükben kapják meg az igényelt segítségnyújtást, gondoskodást.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően a partnerség elve alapján dinamikusabbá kell tenni az együttműködés csatornáit a szolgáltatási szektorokkal, a különböző civil, illetve egyházi szolgálatokkal, a különböző szolgáltatók és fenntartók, a települési és megyei önkormányzatok között.

A szolgáltatási struktúra kialakításánál nemcsak a mennyiségi növekedésre, hanem differenciáltabb, komplexebb, magasabb színvonalú ellátások megteremtésére van egyre nagyobb igény.

2. Helyzetelemzés

2.1.A város társadalmi- gazdasági helyzete

Az 1980-as évek végétől, a '90-es évek elejétől városunk a külföldi beruházók egyik kedvelt célpontjává vált. A hirtelen megnőtt érdeklődés okait az EU tagállamiságunk, a helyi szakképzett munkaerő meglétében és a hazánkban máig egyedülálló módon két ország területén elhelyezkedő Szentgotthárd-Heiligenkreuz Ipari Park infrastruktúráis adottságaiban találjuk.

A '90-es években Szentgotthárd a bevásárló-turizmus egyik fellegvára volt, a város sokszor zsúfolásig megtelt az osztrák vendégek gépkocsijaival. Az évtized végétől jelentősen visszaesett ez a jellegű turizmus, így a szolgáltató-kereskedő szférában tevékenykedők száma is csökkent.

A város középtávú terveiben a minőségi idegenforgalom fellendítése szerepel. Ennek érdekében az önkormányzat elindította a Termálfürdő-programot.

A térségben a feldolgozóipar a meghatározó jellegű, az összes foglalkoztatott 74%-a ebben az ágazatban dolgozik. A gazdasági ágazatok közül a mezőgazdaság helyzete a legkedvezőtlenebb. Az Ipari Park legnagyobb munkaadója az OPEL Magyarország Autóipari Kft., amely alvállalkozóival együtt mintegy 1200 embernek ad munkahelyet (önmagában az Opel 800-nak). A cég 1990-ben az első autóipari befektetőként érkezett Magyarországra, s a kezdeti 120 millió eurós beruházás azóta közel 700 millió euróra duzzadt. Jelenleg motor- és sebességváltó gyártással foglalkozik.

Folytatódott az elmúlt időszakban is a szerkezetváltás a gazdaság különböző területein, az immár évek óta tartó trendet követve csökken a mezőgazdaság munkaerőigénye. A mezőgazdaságnak folyamatosan romló közegben kellett megfelelnie az egyre magasabb elvárásoknak (beleértve a szakhatóságokat is), ezért egy növekvő mezőgazdasági munkanélküliséggel is kellett számolni.

Az elmúlt időszakban bezárt néhány jelentős létszámot foglalkoztató üzem, illetve a továbbműködő más nagyobb üzemekben is létszámleépítésre került sor. A folyamat hatására városunkban és térségében a megyei átlagot meghaladó munkanélküliség alakult ki, amelyen egyelőre csak kis mértékben tud enyhíteni néhány üzem bővítési szándéka.

A jövő felé bizakodóan tekintünk, hiszen a jó infrastruktúra, a Schengeni Egyezményhez csatlakozott országok közelsége, a szakképzett munkaerő a legtöbb beruházó számára döntő fontosságú tényezők, így városunk - a kilencvenes évek fellendüléséhez hasonlóan ismét - különösen kedvelt beruházási célponttá válhat.

A városban 2002-es statisztikai adatok alapján 648 működő vállalkozás van, ebből 147 korlátolt felelősségű társaság, 3 szövetkezet, 108 betéti társaság, 336 egyéni vállalkozás.

2.2.Infrastrukturális ellátottság

Szentgotthárd igazgatási területe 67,73 km², amelyből 691 ha a belterület, 6084 ha a külterület. A mezőgazdasági területek jelenleg az igazgatási terület 31%-át alkotják. Nagyobb összefüggő mezőgazdasági területek csak a Rába folyó völgyében találhatóak. A mezőgazdasági területen a szántó az uralkodó művelési ág (21%). Jelentős kiterjedésűek még a gyepgazdálkodási területek (10%). Szentgotthárd igazgatási területének 52 %-át erdők teszik ki. Az erdőterületek kisebb része (36%) állami tulajdonú és a Szombathelyi Erdészeti Rt. kezelésében van, jellemző az osztatlan közös tulajdonban lévő magán erdő tulajdon.

A város földtani, felszindomborzati, éghajlati, vízrajzi, növényzeti képe erősen magán viseli az Alpok hatását.

Szentgotthárdon a közlekedési utak általában nyugat-keleti, illetve észak-déli irányúak. A Rába völgy peremén fut a 8-as számú főút, a déli határon pedig a 7453.jelű Vasszentmihály-Felsőszölnök összekötő út. A település vasúti összeköttetését a Graz-Szombathely vasútvonal jelenti, távolsági közlekedés valósul meg továbbá a VOLÁN járatokkal.

A tipikusan kisvárosias jellegű beépítés a városközpont közvetlen környezetére korlátozódik. Nagy összefüggő lakótelepe Szentgotthárdnak nincsen. A központi belterület és a csatolt falvak összeépülése, a központ közeli falusias beépítések is lassan kertvárosivá válnak. A falusias jelleg a különálló városrészekre jellemző (Farkasfa, Jakabháza, Máriaújfalu és Rábatótfalu).

Szentgotthárdon 2062 db lakóépület, 3253 db lakás található jelenleg, amely városrészenként az alábbiak szerint oszlik meg:

Szentgotthárd	1853 db
Rábakethely	497 db
Rábatótfalu	277 db
Rábafüzes	147 db
Jakabháza	29 db
Máriaújfalu	156 db
Farkasfa	144 db
Zsida	134 db
Zsidahegy	34 db

A város lakás állománya jellemzően lakossági önerős építkezésekkel bővül, valamint az önkormányzat folyamatosan részt vesz lakásépítést támogató pályázatokon.

Az önkormányzati bérlakásokat a Közszolgáltató Vállalat kezeli.

A 250 önkormányzati bérlakásból 81 összkomfortos, 144 komfortos, 7 félkomfortos és 18 komfortnélküli lakás van. A lakások zömében (103) kettő szobásak, egy szobás lakás 84 db, másfél szobás 46 db, két és fél szobás 11 db., míg 6 db három szobás lakással rendelkezünk.

Az összkomfortos lakások 30-40 évesek, míg a többi épület ennél lényegesen régebben épült. A lakások lelakottak, ez alól csak a 2002-ben átadott 11 új bérlakás, valamint a Hunyadi utcai két bérlakás képez kivételt.

178 lakás vegyes tulajdonú épületben, míg 72 lakás kizárólag önkormányzati tulajdonú épületben található.

A Közszolgáltató Vállalat az elmúlt évben 3.114.000 Ft-ot fordított felújításra, s 305.000 Ft-ot karbantartásra.

A koncepció készítés időszakában 76 bérlakás igénylőt tartottunk nyilván; 25 lakáscsere kérelemből nagy rész minőségi lakáscsere, s csak 2-3 személy szeretne kisebb lakásba költözni. A rendelkezésre álló kettő üres lakás felújítás alatt van.

2002.évi Vas Megyei statisztikai évkönyv adatai alapján a városban 3428 villamos energiát fogyasztó, 1638 vezetékes gázt fogyasztó háztartás van.

A közüzemi vízvezeték hálózat hossza 55,7 km hosszú, míg a közüzemi vízhálózatba bekapcsolt lakások száma 3078.

A közüzemi szennyvízcsatorna hálózat hossza 36,9 km, a közüzemi szennyvízcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások száma 2033. A 2002-es adatok szerint tehát ösztönözni kell a szennyvízcsatornára való lakossági rákötéseket, illetve a hálózat kiépítést.

2.3. Munkaerőpiaci helyzet a szentgotthárdi kistérségben, helyzete Vas megyében

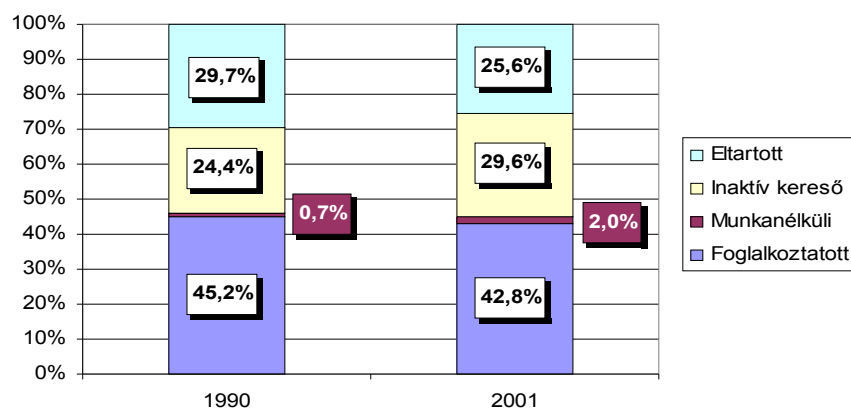
2.3.1. A népesség gazdasági aktivitása

A népesség gazdasági aktivitása, azaz a munkaerő-piaci jelenléte, vagy onnan távolmaradása a gazdaság és társadalom állapotának fontos mutatószáma, ezért minden országban rendszeresen mérik.

A népesség gazdasági aktivitása az elmúlt évtizedben jelentősen módosult, amely összefügg többek között a korstruktúra változásával, a társadalmi, gazdasági változásokkal stb.

A népesség gazdasági aktivitás szerint

Az inaktív keresők állománya Magyarországon évtizedek óta gyarapszik. A növekedésben az elmúlt évtizedben fontos szerepet játszott, hogy egyre többen részesültek öregségi

nyugdíjban, emellett a korhatár előtti nyugdíjazás különböző formáival is sokan éltek.

A népesség gazdasági aktivitása térségenként, 2001

Kirendeltség	Népesség száma, fő	Index 1990= 100,0%	Foglalkoztatottak		Index 1990= 100,0%	Inaktív keresők		Index 1990= 100,0%	Eltartott		Index 1990= 100,0%
			száma, fő	aránya, %		száma fő	aránya,%		száma, fő	aránya, %	
Celldömölk	26 782	94,7	11 024	41,2%	88,4	8 823	32,9%	117,1	6 471	24,2%	79,8
Körmend	29 267	99,1	12 386	42,3%	92,5	9 139	31,2%	119,4	7 090	24,2%	85,3
Kőszeg	25 211	100,8	10 192	40,4%	92,2	7 193	28,5%	125,7	7 315	29,0%	91,4
Sárvár	41 157	95,4	17 913	43,5%	91,6	12 646	30,7%	113,7	9 878	24,0%	80,8
Szentgotthárd	16 063	99,8	6 352	39,5%	89,0	5 602	34,9%	126,4	3 743	23,3%	85,5
Szombathely	114 335	97,5	51 461	45,0%	94,9	30 700	26,9%	118,0	29 972	26,2%	82,8
Vasvár	15 308	92,5	5 518	36,0%	80,8	5 366	35,1%	112,3	4 069	26,6%	84,9
Megye összesen	268 123	97,2	114 846	42,8%	92,1	79 469	29,6%	118,2	68 538	25,6%	83,6

Vas megye gazdaságilag az ország fejlettebb megyéi közé tartozik, a megyén belül azonban vannak olyan térségek, amelyek jelentős gazdasági és foglalkoztatási problémákkal küzdenek. Szentgotthárd és Vasvár térségében a népességnek kevesebb, mint 40%-a dolgozik. A foglalkoztatottak számának csökkenése - Celldömölk mellett - ezekben a térségekben volt a legnagyobb mértékű az elmúlt évtizedben. Ezzel egyidejűleg, az öregedő korstruktúra miatt, ezekben a körzetekben legmagasabb az inaktív keresők aránya. Legalább minden harmadik lakos inaktív kereső.

A foglalkoztatottak korösszetétele az elmúlt években kissé módosult a megyében. A fiatalok első munkába állási időpontja a képzési időszak meghosszabbodása miatt kitolódott, így a 15-29 évesek a foglalkoztatottaknak kevesebb mint 30%-át tették ki. A munkavállalók mintegy negyede 30-39 éves, háromtizede pedig 40-49 éves volt, tehát a foglalkoztatottak több mint 54%-a 30-49 év közötti. Az 50-59 éves korosztály részarány még a 20 %-ot sem érte el. A térségek között számottevő eltérés nincs a foglalkoztatottak korát illetően. Ugyanez nem állapítható meg az iskolai végzettség tekintetében.

A foglalkoztatottak iskolai végzettsége térségenként, 2001

Kirendeltség	Általános iskola		Középiskola		Egyetem, főiskola
	8 évf. alacsonyabb	8. évf.	érettségi nélkül	érett- ségivel	
Celldömök	0,6%	24,0%	39,0%	27,5%	9,0%
Körmend	1,1%	24,2%	32,6%	31,5%	10,6%
Kőszeg	0,5%	24,6%	31,1%	30,5%	13,3%
Sárvár	0,6%	22,9%	38,2%	25,3%	10,0%
Szentgotthárd	0,5%	21,0%	39,3%	28,4%	10,8%
Szombathely	0,5%	18,6%	29,0%	33,7%	18,2%
Vasvár	1,1%	28,4%	37,4%	25,5%	7,6%
Megye összesen	0,6%	21,5%	33,0%	31,1%	13,8%

Az elmúlt időszakban jelentősen módosult a foglalkoztatottak iskolai végzettség szerinti összetétele. 2001-ben a foglalkoztatottnak már csak 22%-a rendelkezett legfeljebb 8 általánossal, ugyanakkor több mint háromtizedük tett érettségi vizsgát, a felsőfokú végzettek aránya pedig megközelítette a 14%-ot.

2.3.2.A foglalkoztatás szerkezete

Az 1990 óta végbement gazdasági folyamatok átrajzolták a gazdasági ágak közötti foglalkoztatási arányokat. 11 év alatt 7,9%-kal 114 846 főre csökkent a munkát végzők száma. A gazdasági átalakulás legnagyobb vesztese az agrárágazat, ahol 1990 és 2001 között mintegy 23 ezerről 6,5 ezer főre, tehát a negyedére fogyott a létszám.

A súlypont az iparra helyeződött át. Az iparban, építőiparban közel 7 ezerrel dolgoznak többen, mint 1990-ben, a szolgáltatási szektor létszáma alig változott megyei szinten.

A foglalkoztatási struktúra alakulása térségenként

Kirendeltség	Mezőgazdaság,%		változás, %-pont	Ipar, építőipar,%		változás, %-pont	Szolgáltatás,%		változás, %-pont	Összesen, fő		változás, %-pont
	1990	2001		1990	2001		1990	2001		1990	2001	
Celldömök	24,0	8,0	-16,0	29,2	50,5	21,3	46,9	41,5	-5,4	12 467	11 024	-11,6
Körmend	27,4	6,9	-20,5	34,3	47,1	12,8	38,2	46,1	7,9	13 386	12 386	-7,5
Kőszeg	15,1	4,1	-11,0	40,0	42,7	2,7	44,9	53,1	8,2	11 003	10 192	-7,4
Sárvár	26,6	8,0	-18,6	38,8	53,1	14,3	34,6	38,9	4,3	19 560	17 913	-8,4
Szentgotthárd	18,8	3,5	-15,3	45,0	45,7	0,7	36,1	50,8	14,7	7 141	6 352	-11,0
Szombathely	10,8	3,9	-6,9	36,5	41,2	4,7	52,7	54,9	2,2	54 205	51 461	-5,1
Vasvár	33,3	11,2	-22,1	28,7	48,6	19,9	38,0	40,2	2,2	6 827	5 518	-19,2
Megye összesen	18,4	5,6	-12,8	36,3	45,3	9,0	45,3	49,1	3,8	124 638	114 846	-7,9

2.3.3.Az ingázó foglalkoztatottak

A munkahelyek elhelyezkedése területenként differenciált, ezért a munkaerő egy része kénytelen munkavégzés céljából naponta ingázni.

Vas megyében 2001-ben a foglalkoztatottak közül 42 583 főnek nem ugyanazon településen volt a munkahelye, mint ahol lakott és naponta ingázott lakóhelye és munkahelye között. 1990 óta a naponta ingázók száma közel 5 ezerrel, arányuk pedig közel 7 százalékponttal emelkedett, miközben a foglalkoztatottak száma mintegy 9 800 fővel csökkent.

Az ingázás mértéke elsősorban a megye gazdaságának a struktúrájával, illetve a településszerkezettel függ össze. Vas megyében az aprófalvas településszerkezetből adódóan amúgy is magas a lakóhelyen kívüli munkavállalás aránya, amit az 1990-es években tovább növelt a gazdaság szerkezeti átalakulása: a mezőgazdaság leépülése, a feldolgozóipar fellendülése. A több mint 50 ezer munkaerőt foglalkoztató ipar igen koncentráltan, elsősorban az ipari parkokba (Sárvár, Szentgotthárd, Szombathely) telepedett le a megyében. A lakosság pedig a munkahely érdekében kénytelen volt vállalni az ingázást.

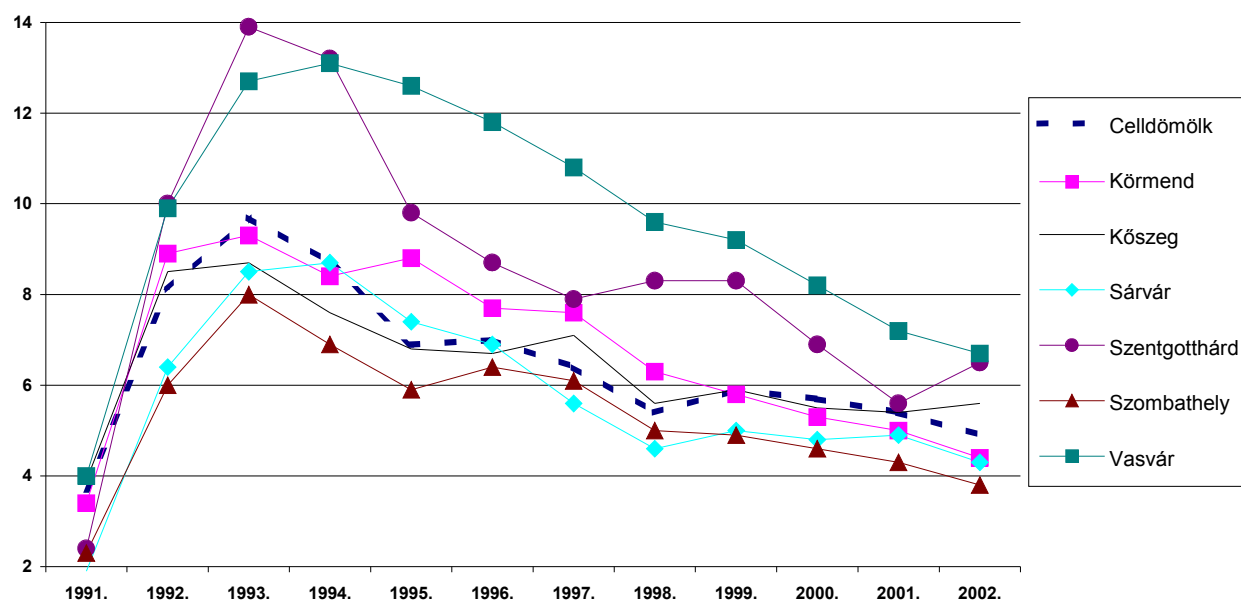
Az ingázók számának alakulása térségenként

Kirendeltség	1990. év			2001. év			Arány változása, %-pont
	Foglalkoztatottak száma, fő	ebből: ingázók		Foglalkoztatottak száma, fő	ebből: ingázók		
		száma, fő	aránya %		száma, fő	aránya, %	
Celldömök	12 407	4 190	33,8%	11 024	5 001	45,4%	11,6%
Körmend	13 389	5 150	38,5%	12 386	5 302	42,8%	4,3%
Kőszeg	11 042	3 563	32,3%	10 192	4 362	42,8%	10,5%
Sárvár	19 563	7 460	38,1%	17 913	7 909	44,2%	6,1%
Szentgotthárd	7 144	2 718	38,0%	6 352	2 294	36,1%	-1,9%
Szombathely	54 243	11 426	21,1%	51 461	14 509	28,2%	7,1%
Vasvár	6 777	3 292	48,6%	5 518	3 206	58,1%	9,5%
Megye összesen	124 565	37 799	30,3%	114 846	42 583	37,1%	6,8%

A Szentgotthárdi térség viszonylagos zártsága miatt az ingázás aránya még tovább mérséklődött.

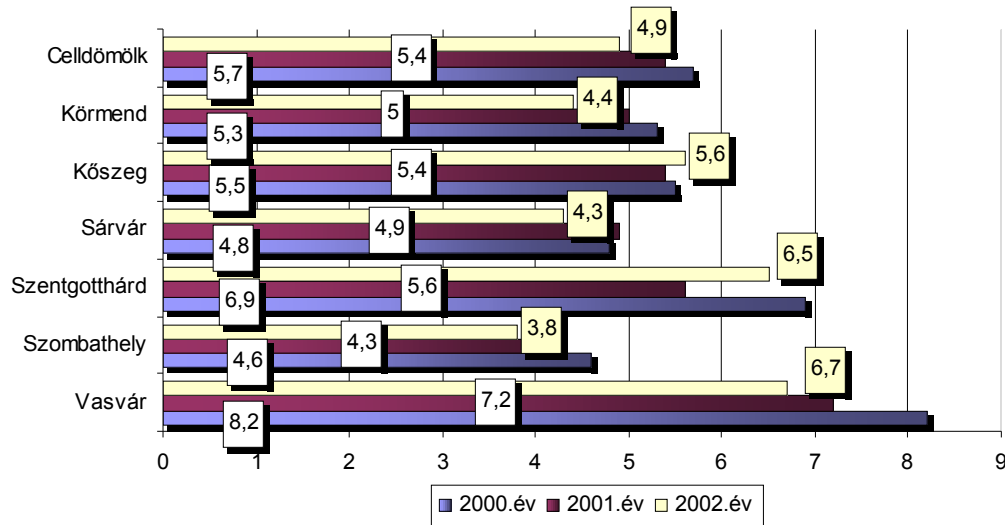
2.3.4.A munkanélküliség alakulása

A gazdasági átalakulás Szentgotthárd és Vasvár térségét sújtotta legerőteljesebben, ahol a munkanélküliségi ráta elérte a 13-14%-ot.

Azokban a térségekben, ahol gyorsabban tudtak alkalmazkodni a megváltozott gazdasági körülményekhez, kisebb volt a visszaesés mértéke és a gazdasági növekedés jelei is itt mutatkoztak legelőször. A munkanélküliség mérséklődése is ezeken a területeken volt tapasztalható legkorábban.

Szentgotthárd térségében a 14%-os csúcsot követően előbb enyhébb, majd 1995-ben igen erőteljes javulás állt be a körzet munkaerőpiacán, aminek következtében 10% alá mérséklődött a ráta. Mivel a térség munkaerőpiaca az egyik legkisebb, ezért nagyon érzékenyen reagál még a kisebb mértékű negatív változásokra is.

A legtöbb munkaerő-piaci feszültséget Szentgotthárd és Vasvár térsége hordozza magában, ahol általában 6% fölött alakult a munkanélküliségi ráta.

A térségeken belüli munkaerő-piaci helyzet differenciáltságát a települések területi mutató szerinti megoszlásával érzékeltetjük.

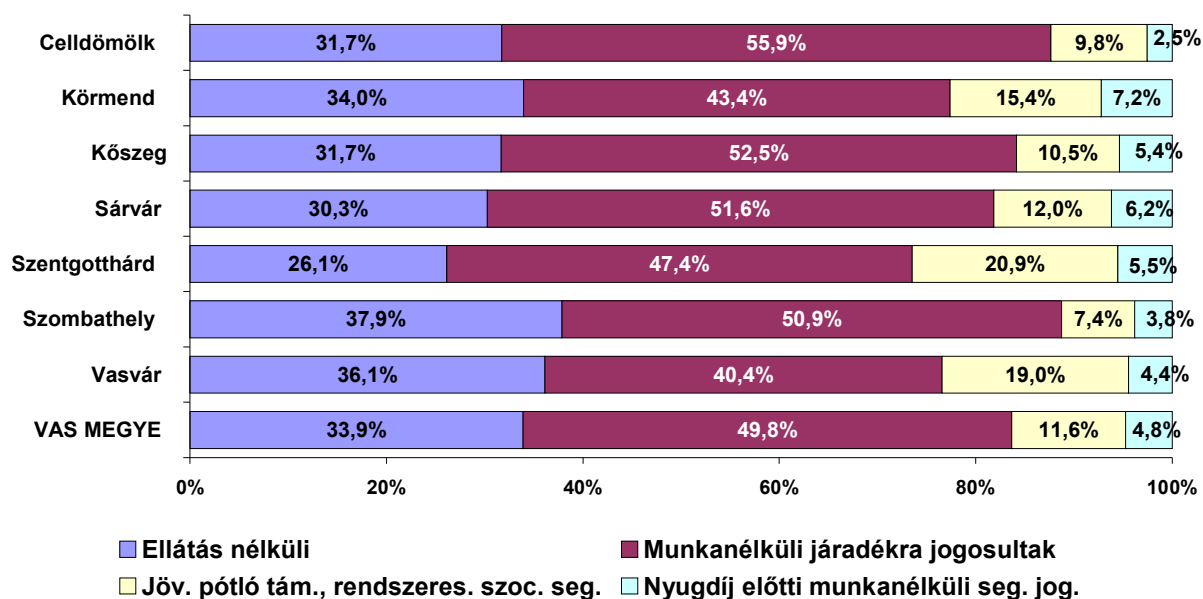
Települések		Területi mutató,%						Összesen
		0-2,0	2,01-4,0	4,01-6,0	6,01-8,0	8,01-10,0	10,01-12,0	
Celldömölk	száma	1	11	12	4	0	0	28
	aránya	3,6%	39,3%	42,9%	14,3%	0,0%	0,0%	100,0%
Körmend	száma	0	20	14	7	4	1	46
	aránya	0,0%	43,5%	30,4%	15,2%	8,7%	2,2%	100,0%
Kőszeg	száma	0	11	5	2	1	0	19
	aránya	0,0%	57,9%	26,3%	10,5%	5,3%	0,0%	100,0%
Sárvár	száma	2	24	14	3	1	0	44
	aránya	4,5%	54,5%	31,8%	6,8%	2,3%	0,0%	100,0%
Szentgotthárd	száma	1	6	3	4	0	2	16
	aránya	6,3%	37,5%	18,8%	25,0%	0,0%	12,5%	100,0%
Szombathely	száma	6	26	8	0	0	0	40
	aránya	15,0%	65,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Vasvár	száma	0	4	12	5	2	0	23
	aránya	0,0%	17,4%	52,2%	21,7%	8,7%	0,0%	100,0%

Összesen	száma	10	102	68	25	8	3	216
	aránya	4,6%	47,2%	31,5%	11,6%	3,7%	1,4%	100,0%

A Vasvári és a Szentgotthárdi kirendeltség viszonylag kedvezőtlen helyzetét ez a táblázat is visszaigazolja. A településeiknek a többsége a 4% fölötti kategóriába tartozik, kettő település esetében a területi mutató meghaladja a 10%-ot.

2.3.5. Regisztrált munkanélküliek összetétele

2002. évi átlag

Az elbocsátások növekedéséből adódó fokozottabb beáramlás miatt a járadékosoknak a regisztrált munkanélkülieken belüli aránya 2002-ben megközelítette az 50%-ot. A megyei átlagnál csak Körmend, Szentgotthárd és Vasvár térségében alakult alacsonyabban a járadékosoknak az aránya. A magas munkanélküliséggel jellemzett térségekben viszont általában a munkanélküliek összetétele is kedvezőtlen, az átlagosnál magasabb a jövedelempótló támogatásban, illetve rendszeres szociális segélyben részesülők aránya, ami a munkanélküliség időtartamának az elhúzódását jelzi.

2.4. Munkaerőpiaci helyzet a városban

2.4.1. A térség gazdaságának főbb jellemzői

Az elmúlt évben a térség egy jelentős elbocsátási hullámot szenvedett el. Eközben a gazdaság bizonyos területein élénk volt a munkaerő-kereslet, bár új beruházások nem indultak, inkább a régebbi tevékenységek bővültek.

A Szentgotthárdon működő gazdasági szervezetek mindegyikét érintette a világgazdasági recesszió. Ezt a negatív hatást csak fokozta az, hogy a foglalkoztatottak meghatározó hányadának a feldolgozóipar ad munkát. Ennek következménye többek közt az, hogy elsősorban a legmodernebbnek tekintett ágazatok és a hozzájuk kapcsolódó széleskörű szolgáltatások növekedése megtorpant. Az érintett cégek a lehető leggyorsabban igyekeztek

alkalmazkodni a piacon kialakult új igényekhez, az adott termékek iránti keresletet megpróbálták szinten tartani, a tevékenységük egy részét megpróbálták átszervezni esetleg csökkenteni vagy megszüntetni (GFP), s ennek következtében esetenként számos munkaeőt bocsátottak el üzemeikből (Vossen 25 fő, Lurotex 40 fő, OPEL kb 26 fő, GFP 157 fő. Folytatódott a szerkezetváltás a gazdaság más területein is. Az immár évek óta tartott trendet követve csökkent a mezőgazdaság munkaerőigénye.

A mezőgazdaságot illetően a térségben folyamatosan romló közegben kellett megfelelni az egyre magasabb elvárásoknak (beleértve a szakhatóságokat is), ezért egy növekvő mezőgazdasági munkanélküliséggel (10- 15 fő) is kellett számolni.

A szolgáltatásban zömmel a költségvetésből finanszírozott ágazatok (közigazgatás, oktatás, egészségügy) létszáma stagnált, bár az év második felében megismerve Szentgotthárd Város Önkormányzata társadalmi és gazdasági programját, ezen ágazatokban is megjelent kisebb munkanélküliség.

A gazdaság különböző területeiről elbocsátottak sajnos nehezen vagy egyáltalán nem találtak új munkahelyet.

A jövő mindenképpen a szaktudásra, és a kis- és középvállalkozásokra alapozó gazdaságfejlesztésé. Ezek adják a stabilitást, s bár általában nem produkálnak látványos fejlesztéseket, de lépésről lépésre haladnak előre.

Hogy a szaktudásra alapozó gazdaságfejlesztéshez rendelkezésre áll a megfelelő szakembergárda?

Részben igen, ugyanis a nagy cégek eddig is szívesen foglalkoztattak és foglalkoztatnak betanított munkásként szakmunkásokat vagy ennél magasabb képzettséggel rendelkező dolgozókat.

Ezek egy része bizonyára szívesebben dolgozna szakmájában. Igaz egy részük már kiesett a gyakorlatból, ám képzéseken felfrissíthetnék ismereteiket, megismerkedhetnek az újdonságokkal. Azonban egyes szakmákban így is nehézséget okoz a szakember-utánpótlás. Ez összefügg azzal, hogy az ipari szakmák presztízse csökkent, s bár az ilyen szakmunkások iránt azóta egyre növekszik az igény, mégis egyáltalán nem vagy viszonylag kevés fiatal választja az ilyen jellegű képzéseket.

A technológiai színvonal növekedése megkövetelné a műszaki felsőfokú végzettségű szakemberek ittlétét. Ehhez kellene visszacsalogatni Szentgotthárdra azokat a mérnököket, üzemmérnököket, akik esetleg a megye vagy az ország más részein tevékenykednek.

Szentgotthárd és térségének gazdasága túl van egy dinamikus iparfejlődési szakaszon, ami mára lelassult és recessziós időszakot élünk. Az biztos, hogy az elkövetkező időszakban nagyobb arányú ipartelepítés nem várható. Az infrastruktúrájának azon részeit kellene előtérbe helyezni, amely az idegenforgalom fejlesztésével kapcsolatos.

2.4.2. A regisztrált munkanélküliek számának alakulása

Az 1999. évben, illetve az 2000-es év első felében a regisztrált munkanélküliek száma az előző évek üteménél élénkebben csökkent, csökkenés az év II. félévére tovább fokozódott.

A csökkenés alapvető oka a gazdaság stabilizálódása, illetve a szezonális munkák beindulása és a megjelenő új beruházások foglalkoztatási igényei. 2001. évben ez a tendencia folytatódott, (júniusban 361 fő és augusztusban 363 fő) sohasem szerepelt ilyen kevés regisztrált és 5,1-es ráta sem volt még sohasem a térségben.

Aztán az előzőekben már említett recesszió és más gazdasági folyamatok hatására ez a szám az év végére emelkedni kezdett, majd folytatódott a 2002-es évben és majdnem hasonló „eredmény” alakult ki, mint volt 1999. év II. felében.

Majd 2003-ra különböző okokra hivatkozva a cégeknél beindult egy létszám leépítési hullám.

A Szentgotthárdi kirendeltségen nyilvántartott regisztráltak száma

	2002.07.20	2002.12..20	2003.09.20.	2003.12.20.
Regisztrált munkanélküli	458	485	520	590
Pályakezdő munkanélküli	23	23	37	42
Ellátásban részesülő	234	225	222	225
Jöv.pótló. támogatott	6	4	3	2
Rendsz.szoc.seg.	88	95	113	135
ÁKJ			13	39
Ráta	6,3	6,4	7,3	8,3

Pályakezdők számának alakulása

Az elmúlt évekhez képest emelkedett a beáramló pályakezdőink száma. Függetlenül attól, hogy már célirányosabb a pályaválasztás, sikerül munkahelyeket is találniuk és több pályakezdő helyezkedett el önállóan vagy közvetítéssel hosszabb rövidebb időre, sokan veszik igénybe a kirendeltség szolgáltatásait.

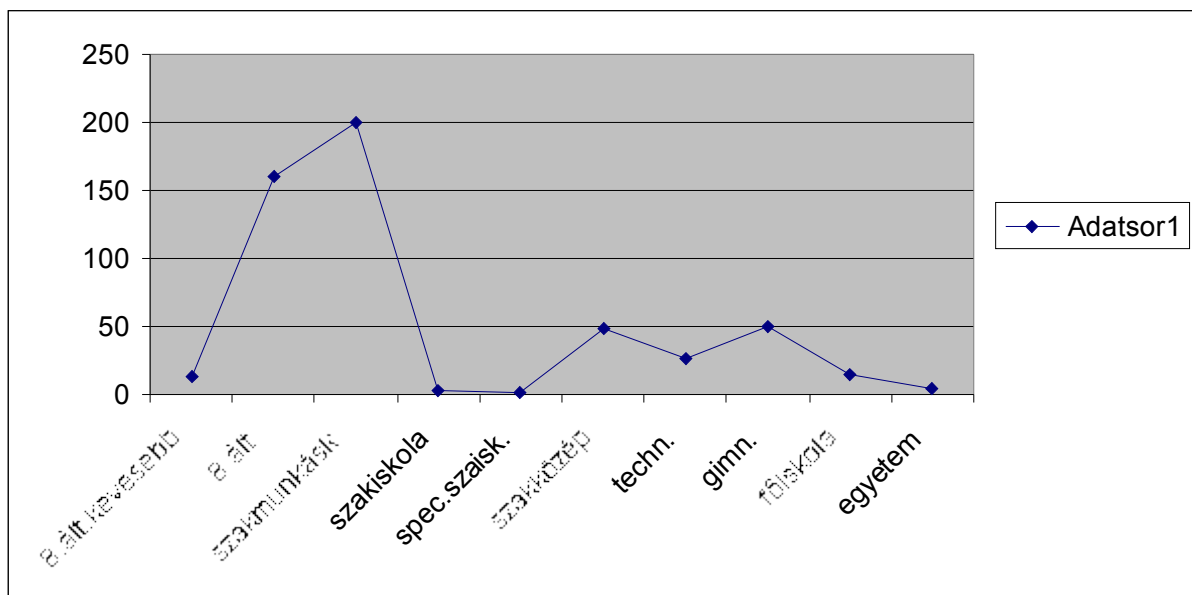
A fiatalok többnyire mindenképpen valamilyen képzésben szeretnének részt venni, de már jelentősen üt a latba az is, hogy az elhelyezkedési szándék is motiválja őket abban, hogy regisztráltassák magukat a kirendeltségen. **Nagyobb számban az alacsony iskolai végzettségűek jelentkeznek be és ők könnyebben munkába is állíthatók.**

Egyre többen használják ki az internet adta álláskeresési lehetőséget.

2.4.3.A munkanélküliek helyzete Szentgotthárd város környékén

Szentgotthárd térségére a kisebb üzemek vagy gazdálkodó egységek a jellemzőek.

A regisztráltak iskolai végzettsége az alábbiak szerint alakult: a szakmunkásképzőt végzetek száma a legmagasabb (200 fő), jelentős még az általános iskolai végzettségűek száma (160 fő). A szakiskolában 3 fő, szakközépiskolában 48 fő, technikumban 26 fő, gimnáziumban 50 fő végzett. Felsőfokú képesítéssel rendelkezők száma 19 fő. 8 általánosnál kevesebbet végzetek száma 13 fő és többségük 40 év feletti.

A regisztrált munkanélküliek száma a korcsoportok szerint a 45 év alatti viszonylatban és a vizsgált időszakban (2003.09.20.) 298 fő, 57,3 %, 45 év feletti 222 fő 42,7 %.

A 45 év alatti szakképzettek száma 189 fő, a szakképzetleneké 110 fő, míg a 45 év felettieké 112 fő szakképzett, a szakképzetleneké 109 fő. Nem elhanyagolható a szakképzetlenek közel 57,3 %-os még mindig nagyon magas aránya, mely 298 fő.

Sajnos a nyilvántartottak számának viszonylag magas százaléka hosszú ideje tartós munkanélküli, a szakmunkásképzőt végzettek többsége elavult szakmával rendelkezik. Sokuk nehezen állná meg a helyét a profit,- és a teljesítményorientált szférában.

2.4.4.Regisztrált munkanélküliek főbb jelelemzői

2003 decemberében Szentgotthárd és környékén 590 fő (közel 20 %-os emelkedés a tavalyi évhez képest) volt a regisztrált munkanélküliek száma. Munkanélküli járadékban részesült 225 fő, jövedelemplótló támogatásban (ők keresőtevékenység miatt szüneteltetettek) 2 fő, pályakezdeként 42 fő, rendszeres szociális segélyben 135 fő, álláskeresési juttatás 46 fő szerepelt a nyilvántartásban. 138 fő ellátásra nem volt jogosult, de elhelyezkedése érdekében többségük rendszeres kapcsolatot tartott a kirendeltséggel.

A regisztráltak iskolai végzettség szerinti megoszlása az alábbiak szerint alakult:

<u>Iskolai végzettség</u>	<u>Regisztráltak száma (fő)</u>
8 általánosnál kevesebb	12 fő
8 általános	171 fő
szakmunkásképző	237 fő
speciális szakiskola	1 fő
szakiskola	5 fő
szakközépiskola	64 fő
technikum	27 fő
gimnázium	55 fő
főiskola	14 fő
egyetem	4 fő

A regisztrált munkanélküliek életkor szerinti megoszlása:

19 év alatti	12 fő
20-24 év	92 fő
25-29 év	80 fő
30-34 év	59 fő
35-39 év	50 fő
40-44 év	66 fő
45-49 év	84 fő
50-54 év	88 fő

55-59 év

53 fő

59 év feletti

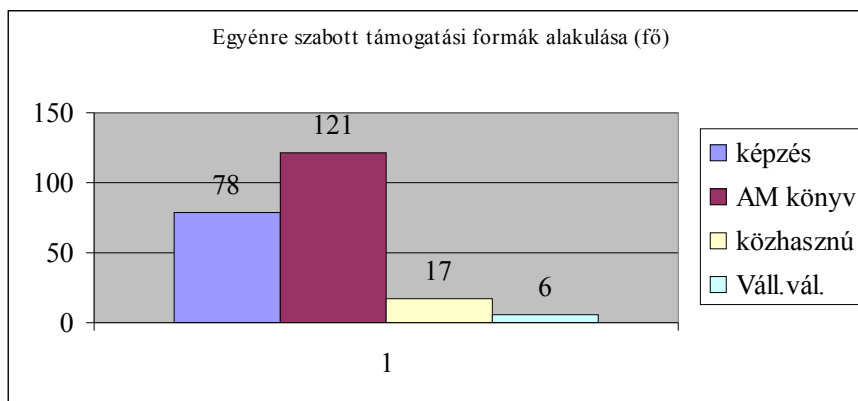
6 fő

A regisztrált munkanélkülieken belül a tartós munkanélküliek - 180 napnál régebben munkanélküliek - aránya 43,3 %. A munkába helyezést az alacsony iskolai végzettség mellett, a munkaerőpiachoz nem illeszkedő szakmai képzettség, és a 45 év feletti (231 fő) életkor gátolja.

A 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya 39,1 %, az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezőké 40,3 %. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők viszonylag magas aránya előrevetíti a munkaerőpiachoz igazodó szakmát adó képzés fontosságát.

A regisztrált munkanélküliek számán belül a pályakezdők részvételi aránya 7,1 %. Az érettségizettek aránya 47,6 %, ezen belül a szakképzettséggel nem rendelkező, gimnáziumban érettségizettek 7,1 %-ot képeznek.

2.4.5. Az aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök működtetésének értékelése

Az AM könyves foglalkoztatás, a képzések, a közhasznú foglalkoztatás jelentősebb létszámú több olyan munkanélküli foglalkoztatását biztosította hosszabb -rövidebb időre, amely a tartós munkanélküliek foglalkoztatásából adódó problémák megoldásában segítséget jelentettek, hiszen ezt a réteget támogatás nélkül nagyon nehéz munkába helyezni.

A képzési lehetőségek széles skálája miatt minden kirendeltségi képzési igényt ki tudtak elégíteni. 2003-ban a képzésbe bevont ügyfelek száma a kirendeltség munkaerő-piaci mérőszámaihoz illetve a kereslethez képest megfelelő volt (78 fő vett részt valamilyen képzésben).

A képzésben résztvevők 20%-a szakképzetlen volt és 60 %-a 45 év feletti korosztályból került ki.

A vállalkozóvá válási támogatást azok vették főleg igénybe, akiknek már korábban még a munkaviszonyuk alatt valamilyen formában volt tapasztalatuk, összeköttetésük ezen a területen, illetve rendelkeztek már megfelelő szakmai ismeretekkel. Nem voltak olyanok, akik úgymond a nulláról indultak volna.

2003-ban sajnos térségünkben nem növekedett a vállalkozói kedv, így hasonlóan az előző évihez csupán 6 fő részesült vállalkozóvá válási támogatásban.

A kirendeltség egységes gyakorlatot alakított ki, mely szerint – az eljárási rendet figyelembe véve – mindenkinek azonos időre állapítjuk meg a támogatást.

Közhasznú foglalkoztatás támogatása:

2003-ban a támogatott munkáltatók száma 5

közhasznú foglalkoztatottak száma 17 fő

ebből: - 15 fő kommunális

2 fő egyéb jellegű

Az elmúlt évben is jellemző volt a kommunális foglalkoztatás, melynek időtartama átlagosan 3 hónap. A rendszeres szociális segély bevezetése óta fokozatos csökkenés volt tapasztalható a közhasznú foglalkoztatási támogatás iránt. A közcélú munka szervezése az önkormányzatok részére kötelező feladat. Nem elhanyagolható tény az sem, hogy lényegesen kedvezőbb a visszaigényelhető állami támogatás, mint a közhasznú foglalkoztatás támogatása.

A bértámogatás iránt az előző évihez képest csökkent a kereslet. Főként a kis-, és közép vállalkozók érdeklődtek. Ennél több foglalkoztató vette igénybe a járulék támogatást.

Munkahely megőrző támogatást 12 fő vonatkozásában vették igénybe.

Pályakezdekők foglalkoztatási támogatását 2003-ban nem vették igénybe.

2003-ban 121 alkalmi munkavállalói könyv került kiadásra.

Beindult a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását segítő program.

2.5. Demográfiai mutatók

2.5.1. Vas megyei tájékoztató adatok

A lakónépesség változása kistérségenként, 1970–2001

Kistérség	Tényleges szaporodás, illetve fogyás, fő			A lakónépesség változása 1970 és 2001 között, %
	1970–1979	1980–1989	1990–2001	
Celldömölki	-1 332	-2 680	-1 492	-17,0
Csepregi	-776	-953	-163	-14,1
Kőmendi	-370	-902	336	-4,0
Kőszegi	1 001	-1 119	16	-0,6
Őrszentpéteri	-1 939	-1 234	-714	-34,4
Sárvári	-260	-1 834	-1 668	-9,2
Szentgotthárdi	-378	-867	73	-7,1
Szombathelyi	14 809	2 314	-2 971	14,1
Vasvári	-2 876	-2 279	-1 238	-29,5
Összesen	7 879	-9 554	-7 821	-3,4

A megye népességének átlagos életkora^{III} (39,6 év) megegyezett az országos átlaggal. A férfiaké azonban a magasabb halandóság miatt két évvel alacsonyabb volt, míg a nőké ennyivel magasabb. Harmincegy év alatt a férfi népesség átlagos életkora 3,1 évvel, a nőké 4,2 évvel növekedett. Az átlagéletkor emelkedését egyrészt a gyermekkorúak számának erőteljes visszaesése, másrészt – elsősorban az egészségügyi ellátás színvonalának javulása miatt – az időskorúak számának növekedése okozta.

Az utolsó népszámlálás adatai szerint településtípusonként eltérően alakult a népesség korösszetétele. Az átlagéletkor Szombathelyen 39 év volt, a többi városban ennél 0,4 évvel kevesebb (38,6 év). Az átlagéletkor szerint a községek lakói a legidősebbek, az átlagos életkoruk 40,6 év. A 14 éven aluliak aránya a községekben és városokban egyaránt 17% körül mozgott, míg a megyeszékhelyen két százalékponttal elmaradt ettől. A fiatalabb felnőtt korosztályba tartozók (15-39 évesek) hányada Szombathelyen volt a legmagasabb (37%). A 60 éven felüliek a községek lakosságának csaknem negyedét tették ki, míg a megyeszékhelyen és a többi városban 18%-át.

Vas megyében a 15 éves és idősebb népesség családi állapot szerinti összetételében évtizedek óta érvényesülő tendencia a házastársi kapcsolatok egyre gyakoribb felbomlása. Ezzel párhuzamosan – különösen a kilencvenes években – visszaesett a házások aránya, illetve emelkedett a nőtleneké és a hajadonoké. A nők között – a férfiak rosszabb halandósága miatt – egyre több az özvegy. Korcsoportok szerint szembetűnő a 20-34 évesek körében a hajadonok és nőtlenek arányának jelentős növekedése, ami az élettársi kapcsolatok elterjedését és a házasságkötés időpontjának kitolódását jelzi.

A családi állapot változása hatott a gyermekvállalásra is. Vas megyében 2001-ben a 15 éves és idősebb nők közel négytizede két csemetét hozott a világra, arányuk 1970 óta folyamatosan emelkedett. A gyermektelenek részese-dése némileg meghaladta a 25%-ot. (1970-től húsz éven keresztül arányuk csökkent, a legutóbbi népszámlálás azonban ismét emelkedést mutatott.) Jelentősen visszaesett a négy vagy több gyermeket vállalók száma. A gyer-mekvállalási hajlandóság csökkenését jelzi az is, hogy amíg a hetvenes években száz nőre 192 élve született gyermek jutott, az ezredforduló évében már csak 158.

A kisvárosokban és a községekben abszolút és relatív értelemben is megszűnt az elvándorlás. A kisvárosok közül a legnagyobb vándorlási aktívum Szentgotthárdon és Körmenten keletkezett, Szentgotthárdon meghaladta az 1.000-et.

Háztartások száma, összetétele Vas megyében

Míg a népesség száma az utóbbi egy-két évtized alatt fokozatosan csökkent, ezt nem követte a háztartások szá-mának hasonló ütemű mérséklődése. A nagyobb, több családból álló háztartások felaprózódtak, a többgenerációs együttélési szokások már nem jellemzőek. A fiatalok a szülőktől, nagyszülőktől független, önálló házastársi, élettár-si közösségekben vagy egyedül élnek szívesebben.

A családok családösszetétele, 1949–2001

Év	Család összesen	Házaspár (élettársi kapcsolat)			Egy szülő gyermekkel		
		együtt	gyermek nélkül	gyermekkel	együtt	apa	anya
						gyermekkel	
			aránya, %			aránya, %	
1949	67 904	58 480	22,4	77,6	9 424	16,0	84,0
1960	74 175	63 707	29,9	70,1	10 468	11,9	88,1
1970	75 670	68 330	32,6	67,4	7 340	15,7	84,3
1980	79 846	72 011	35,2	64,8	7 835	16,2	83,8
1990	77 432	67 321	36,8	63,2	10 111	19,4	80,6
2001	76 358	64 844	37,7	62,3	11 514	12,5	87,5

A közel 76 400 család 85 százaléka párkapcsolatra épült. A párkapcsolatokon belül az elmúlt tíz évben meghárom-szorozódott az olyan családok száma, ahol a – társadalom és a közvélemény szemében ma már elfogadott – együttélés formájaként a házasságkötés nélküli élettársi viszonyt jelölték meg. 2001-ben megyénkben az élettársi kapcsolatok száma 4 319 volt.

A gyermek nélküli párkapcsolatok részaránya egyre gyarapodott, a negyven évvel ezelőtti 30 százalékról 2001-re majdnem 38 százalékra nőtt, ami a gyermekvállalási hajlandóság mérséklődésére, a foglalkoztatási körülmények-ben történt változásokra (fokozódó munkanélküliség, a nők önmegvalósítási törekvései stb.) vezethető vissza. A gyermeket is vállaló párkapcsolaton alapuló családok aránya 62 százalékot tett ki.

A 2001-es népszámláláskor 71 623 **családháztartást** irtak össze, ennek 94 százaléka egy családból állt. A két családból állók száma 4 397-et tett ki, s mindössze 163-ban volt ennél több család. A családháztartások túlnyomó többségét a házastársi vagy élettársi kapcsolat jellemezte, a válások számának növekedése miatt ugyanakkor egyre jobban megszorodtak az „egy szülő gyermekkel” típusú háztartások. A családi kapcsolatok lazulása, a fiatalok életvitele, az idős emberek egyedül maradása miatt az elmúlt négy évtized alatt közel két- és félszeresére, 22 197-re nőtt az egyszemélyes háztartások száma.

A háztartások szétaprózódásának, a születésszám csökkenésének, a fiatalabb korosztály – szülőktől, nagyszülőktől való – különköltözési törekvéseinek a következménye, hogy a 100 háztartásra jutó személyek száma az 1970. évi 325-ről 272-re mérséklődött a harmadik évezred első népszámlálásának időpontjára. Az alacsonyabb létszámú (egy-két fős) háztartások aránya lassan, de egyenletesen növekedett, míg a népesebb háztartásoké egyre zsugorodott.

A korstruktúra kedvezőtlen alakulása a háztartásokban élők kor szerinti összetételére is hatással volt. A 2001-es népszámláláskor a csak időskorú személyekből álló háztartások 23 százalékot tettek ki, ezen belül az egyszemélyes háztartásokban volt a legtöbb időskorú.

2001-ben az egyszülős családok száma meghaladta a 11 500-at, így minden hetedik családban élt együtt egy szülő egy vagy több gyermekével. A „csonka” családokban általában az anya háztartásában éltek a gyermek(ek), minden 8. egyszülős családban volt az apa a gyermek(ek) gondviselője.

A családok átlagos létszáma az 1980-as népszámláláskor haladta meg utoljára a három főt, azután – a hagyományos családmódel felbomlásával, a születésszám csökkenésével összhangban – lassú ütemben fogyott. 100 családra a legutóbbi népszámláláskor 295 személy jutott.

2.5.2. Szentgotthárd város demográfiai adatai

A város állandó lakosság számának alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Férfi	Nő	Összesen
1999.	4399	4569	8968
2000.	4397	4574	8971
2001.	4402	4557	8959
2002.	4394	4566	8960
2003.	4413	4568	8981

Az adatok tanúsága szerint a város állandó lakosság száma stagnál, illetve némi emelkedést mutat. Szembeötlő a népességben belül a nemek szerinti arány, a vizsgált időszakban folyamatosan magasabb volt a nők aránya

A következő táblázat az állandó lakosság korcsoportonkénti és nemenkénti megoszlását mutatja. (A korcsoportok évente változtak.)

Év	Korcsoport	Férfi	Nő	Együtt
1999.	0-5	236	215	451
	6-14	419	450	869
	15-18	215	490	405
	19-54	2561	2383	4944
	55-60	309	334	643
	61-100	659	997	1656
Összesen:		4399	4569	8968
2000.	0-6	281	243	524
	7-14	379	402	781
	15-18	195	191	386
	19-62	2966	2821	5787
	63-100	576	917	1493
Összesen		4397	4574	8971
2001.	0-3	160	142	302
	3-6	150	152	302

	6-14	426	217	843
	14-18	248	258	506
	18-60	2915	2754	5669
	60-110	727	1067	1794
Összesen:		4402	4557	8959
2002.	0-5	231	213	444
	6-14	410	397	807
	15-18	202	204	406
	19-54	2528	2371	4899
	55-60	333	328	661
	61-110	690	1053	1743
Összesen		4394	4566	8960
2003.	0-5	240	223	463
	6-14	392	395	787
	15-18	197	204	401
	19-54	2532	2336	4868
	55-60	353	356	709
	61-100	699	1054	1753
Összesen:		4413	4568	8981

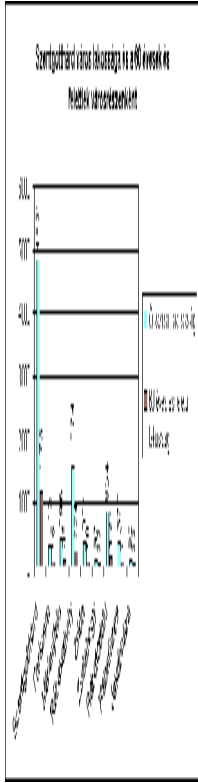
A lakosság számon belül az aktív lakosok aránya 62% és 64% között mozgott, míg az inaktív lakosok aránya így 36% és 38% között alakult.

A 0-18 éves korosztály száma 829 és 984 fő között változott, míg a 60 éven felüliek száma 1.700 fő körül alakult.

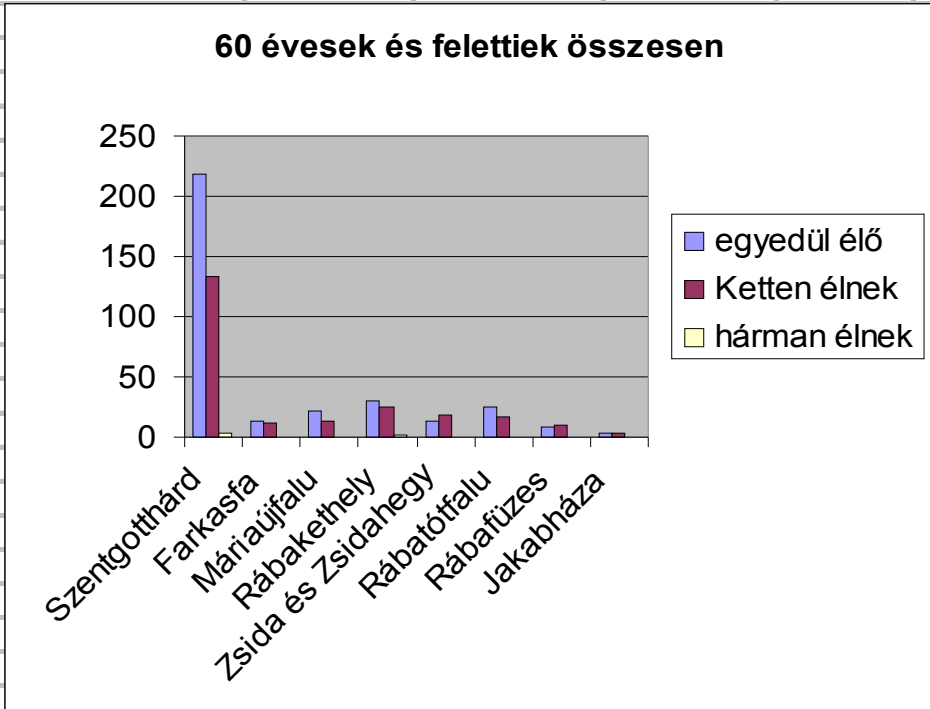
A lakónépeség alakulásánál figyelembe kell vennünk a városban tartózkodási hellyel rendelkezők számát is, amely a Szociális Otthont és a Kollégiumot figyelembe véve 1.200-1.500 fő között alakul átlagban.

A következő táblák- átemelve kiemelt jelentősége miatt az időskorúak helyzetéről szóló előterjesztésből- városrészenként mutatják a 60 éven felüli **állandó lakosság** szám alakulását 2004-ben. A szentgotthárdi összesen adatokban szerepelnek a szociális otthon lakói is, azonban a további táblák háztartás típus szerinti megbontásában nem, illetve értelemszerűen az egy, kettő és három fős időskorú háztartásokon kívül a többi időskorú családban él.

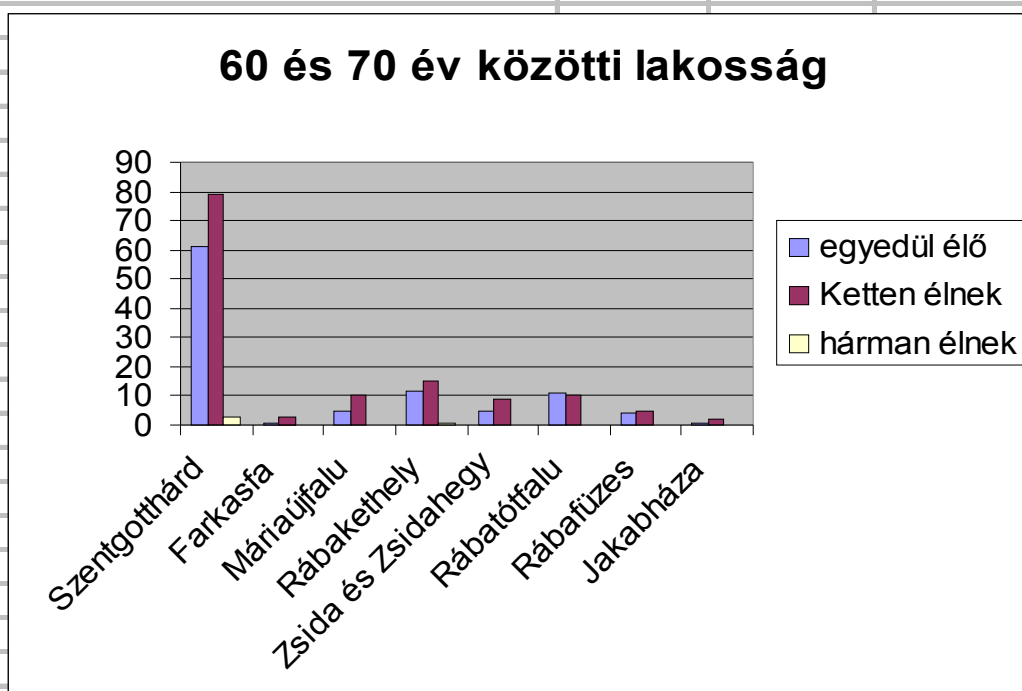
Városrész neve	Összes lakosság	60 éves és feletti lakosság	%
Szentgotthárd	4821	1173	24,33
Farkasfa	312	75	24,04
Máriaújfalu	396	95	23,99
Rábakethely	1574	224	14,23
Zsida	381	70	18,37
Zsidahegy	97	22	22,68
Rábatótfalu	854	137	16,04
Rábafüzes	376	72	19,05
Jakabháza	86	29	33,72
Összesen	8899	1897	21,32

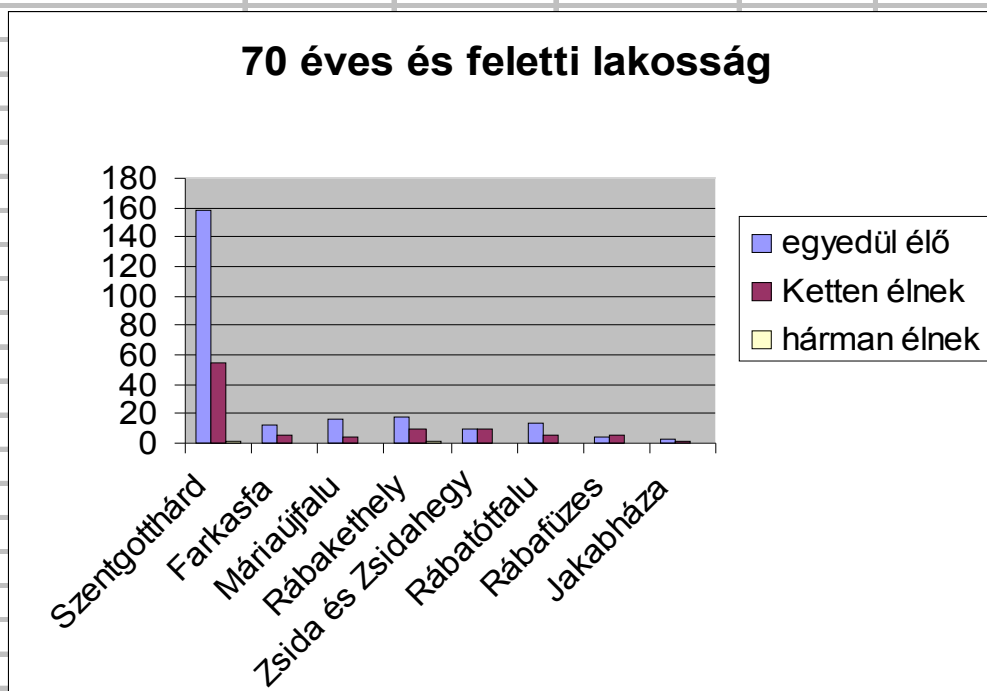
60 éves és felettiiek összesen városrészenként			
Városrész neve	egyedül élő	Ketten élnek	hármán élnek
Szentgotthárd	219	133	4
Farkasfa	13	11	0
Máriaújfalu	21	14	0
Rábakethely	30	25	2
Zsida és Zsidahegy	14	18	0
Rábatótfalu	25	16	0
Rábafüzes	8	10	0
Jakabháza	4	3	0
Összesen:	334	230	6

60 és 70 év közötti lakosság városrészenként			
Városrész neve	egyedül élő	Ketten élnek	hárman élnek
Szentgotthárd	61	79	3
Farkasfa	1	3	0
Máriaújfalu	5	10	0
Rábakethely	12	15	1
Zsida és Zsidahegy	5	9	0
Rábatótfalu	11	10	0
Rábafüzes	4	5	0
Jakabháza	1	2	0
Összesen:	100	133	4

70 éves és feletti lakosság városrészenként			
Városrész neve	egyedül élő	Ketten élnek	hármán élnek
Szentgotthárd	158	54	1
Farkasfa	12	6	0
Máriaújfalu	16	4	0
Rábakethely	18	10	1
Zsida és Zsidahegy	9	9	0
Rábatótfalu	14	6	0
Rábafüzes	4	5	0
Jakabháza	3	1	0
Összesen:	234	95	2

Az alábbi táblázatok a házasságkötések, a születések és halálesetek számának alakulását mutatják.

Év	Házasságkötések száma:
1999.	41
2000.	61
2001.	39
2002.	46
2003.	47
Összesen:	234

Év	Születések száma:
1999.	63
2000.	69
2001.	76
2002.	41
2003.	65
Összesen:	314

Év	Halálosetek száma
1999.	151
2000.	106
2001.	116
2002.	79
2003.	88
Összesen:	540

A táblázatokból látható, hogy a halálosetek száma jelentősen meghaladja a születések számát, azonban a népesség viszonylagos stabilitását a pozitív vándorlási mutatók adják.

2.5.3. Szentgotthárd település nemzetiségi lakossága

Az 1990-es népszámláláskor Szentgotthárdon 8664 főt (lakónépesség) regisztráltak. Ebből a népesség összetétele a következő:

- magyar: 8406 fő
- román: 1 fő
- horvát: 1 fő
- szlovén, vend: 221 fő
- német: 24 fő
- cigány: 10 fő
- egyéb: 1 fő

A 2001-es népszámlálás szerint a város lakónépessége ekkor 9043 fő volt. Ebből 926-an vallották magukat valamilyen hazai kisebbséghez tartozónak. Mégpedig:

- bolgár: 1fő
- cigány: 30 fő
- görög: 1 fő
- horvát: 22 fő
- német: 146 fő
- örmény: 2 fő
- román: 24 fő
- szerb: 3 fő
- szlovák: 15 fő
- szlovén,vend: 681 fő
- ukrán: 1 fő

Településünkön a 2002-es önkormányzati választáson három kisebbségi önkormányzat jött létre, cigány, szlovén és német.

2.6. Szentgotthárd város egészségügyi helyzete

A város egészségügyi helyzetéről a Képviselőtestület 2004. május 27-i ülésére részletes tájékoztatás készült. Ennek kapcsán már az egyes adatok bekérése a szolgáltatástervezési koncepcióra tekintettel történt.

Szentgotthárd Város Önkormányzata, ahogy azt az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény előírja kötelező feladatként biztosítja a településen az egészségügyi alapellátást.

Az alapellátáson túl önként vállalt feladatként a Rendelőintézet keretein belül járóbeteg szakellátást vehet igénybe a lakosság.

Városunkban az önkormányzati egészségügyi intézmények mellett természetesen jelen van a magánszféra is.

Szentgotthárdon működik továbbá a Vas Megyei Önkormányzat fenntartásában Rehabilitációs Kórház és Gyógyfürdő, a Fővárosi Önkormányzat fenntartásában Pszichiátriai Betegek Otthona.

Az ellátási kötelezettséggel érintett lakosság szám alakulása körzetenként 2003. december 31-én

Háziorvosi körzet	Lakosság szám: 0-14 éves (fő)	Lakosság szám: 14 év felett (fő)
I. sz. Háziorvosi körzet		2.217
II. sz. Háziorvosi körzet		1.960
III. sz. Háziorvosi körzet		1.313
IV. sz. Háziorvosi körzet		2.164
I. sz. Házi gyermekorvosi körzet	589	
II. sz. Házi gyermekorvosi körzet	666	
Lakcím nélküli		5
Összesen:	1.255	7.659

Fogászati körzet	Lakosság szám: 0-18 év (fő)	Lakosság szám: 19-60 év (fő)	Lakosság szám: 60 év feletti (fő)
I. sz. Fogorvosi körzet		2.463	771
II. sz. Fogorvosi körzet		3.083	939
lakcím nélküli		5	
Iskolafogászati körzet	1.653		
Összesen:	1.653	5.551	1.710

Városunkban a lakosság egészségi állapota az országos mutatókkal megegyezik: magas a cukorbetegségben, magas vérnyomásban, szív-, és érrendszeri betegségben, elhízásban zsíryanagcsere-zavarokban szenvedő betegek száma, valamint sajnálatos módon nem múlik el év öngyilkosságok nélkül.

A jövőben, mint világviszonylatban is várható a cukorbetegség számának növekedése, a magas vérnyomásban szenvedő betegek számának emelkedése, ezen betegségek szövődményeként kialakuló szív-érrendszeri és egyéb szervi károsodások – melynek okaként a mozgásszegény életmód, a helytelen táplálkozási szokások, a dohányzás, alkoholfogyasztás és stressz tehetők felelőssé.

Nagyon fontos szerephez kell jutnia a **megelőzésnek**.

A megelőzés területén a háziorvosok, védőnők, körzeti ápolónők felelőssége a legnagyobb, a családok szűrése, a betegségek korai felismerése, korrekt gondozása tekintetében, de az iskolák, közösségek tudatformáló tevékenysége sem elhanyagolható – pl. részvétel szűréseken, életmód-, és táplálkozási ismeretek oktatása.

Szentgotthárdon már működő Vöröskereszt, Harmónia Klub, Diabétes Klub mellett a Vas Megyei Szív Egyesület támogatásával Szív Klub létrehozását tervezi a Rendelőintézet, ahol a magas vérnyomásban, szívbetegségben szenvedő betegek hallgathatnának előadásokat, kaphatnának orvosi, szakdolgozói segítséget, tanulhatnak egymástól is.

A megelőzés területén fontos szerep jut a jól működő Önkormányzati intézményeknek, a társadalom perifériájára szorult családok, egyének tekintetében a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, az idős emberek esetében a Városi Gondozási Központ tud és nyújt is segítséget a hozzájuk forduló és általuk ellátottaknak.

A statisztikai adatok is azt mutatják, hogy városunkban sajnos **évről évre növekszik a fogyatékkal élők és a pszichiátriai betegek aránya**, ezért elengedhetetlen az Önkormányzat és az említett intézmények együttműködése a lakosság ezen rétegei életminőségének javítása,

egészségi állapotuk javítása, de legalább szinten tartása érdekében. **Míg a fogyatékkal élők nagytöbbsége időskorú, addig a pszichiátriai betegek zömét az aktív korosztály, a 18-60 évesek teszik ki.**

Az Önkormányzat, az egészségügyi és a szociális intézmények együttműködése a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás kiépítésében, a gyors és hatékony segítségnyújtás érdekében (hisz ezzel életet menthetünk), a gyakorlati tapasztalatok alapján is, mára mindennapi szükségletté vált. Az esetleges pályázat adta lehetőségekkel élni kell Szentgotthárdon.

A képviselőtestület későbbi ülésén foglalkozik az Önkormányzat és a Rehabilitációs Kórház közötti együttműködési megállapodás megkötésével a városi egészségpolitika és a Rehabilitációs Kórház fejlesztési elképzeléseinek összehangolása érdekében.

A koncepció 1.,2.,3.számú melléklete tartalmazza a házi-orvosok-, házi-gyermekorvosok által ellátottak számának alakulását 1999-től 2003-ig, a város illetékességi területén a fogyatékos személyek számának alakulását, valamint az intézményi ellátásban nem részesülő pszichiátriai betegek számának alakulását szintén 1999-től 2003-ig.

2.7. Iskolázottság és vallásosság Szentgotthárdon

Az itt szereplő táblázatok adatai a 2001. évi népszámlálás eredményeit mutatják.

2.7.1. Iskolázottság alakulása Szentgotthárdon

A népesség iskolai végzettsége kistérségenként

Kistérség	A 10-x évesek közül egyetlen osztályt sem végzett el	A 15-x évesek közül legalább az általános iskola nyolc osztályát elvégezte	A 18-x évesek közül legalább középiskolai érettségivel rendelkezik	A 25-x évesek közül egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezik
	a megfelelő korúak százalékában			
Celldömölki	0,2	88,8	27,3	6,5
Csepregi	0,5	87,4	28,5	6,4
Körmendi	1,1	88,8	33,6	8,6
Kőszegi	0,6	91,1	36,0	11,3
Őriszentpéteri	1,2	82,8	22,5	5,4
Sárvári	0,2	89,2	30,1	7,7
Szentgotthárdi	0,3	88,1	28,3	7,5
Szombathelyi	0,3	93,0	44,5	14,8
Vasvári	0,3	84,3	22,4	4,9
Összesen	0,4	90,3	35,8	10,6

A település oktatási intézményeibe 2004 szeptemberében a következőképpen alakulnak a gyermeklétszámok:

Városi Óvoda 274 fő, Arany János Általános Iskola 392 fő, Széchenyi István Általános Iskola 438 fő, Vörösmarty Mihály Gimnázium 8 osztályos tagozat(1-4 évfolyam) 107 fő, Vörösmarty Mihály Gimnázium 4 osztályos tagozat és a 8 osztályos tagozat (5-8 évfolyam) 173 fő, III.Béla Szakképző Iskola 503 fő (50% körül bejáró); így az általános iskolás korúak létszáma 937 fő, a középiskolás korúak létszáma 676 fő

Ezen összesítő adatok az általános iskolás korúak viszonylatában 32 fővel alacsonyabb létszámot jelentenek, mint 2003-ban, a középiskolás korúak esetében viszont közel azonos volt a létszám 2003-ban.

2.7.2. Vallási élet a városban

A népesség vallás szerinti megoszlása kistérségenként

Kistérség	Egyházhoz, felekezethez tartozók aránya a népességen belül	Az egyházhoz, felekezethez tartozókön belül a			Egyházhoz, felekezethez nem tartozók aránya	Százalék Nem válaszolt, ismeretlen
		katolikus	református	evangélikus		
		vallásúak aránya				
Celldömölki	93,0	65,1	2,7	31,9	2,3	4,7
Csepregi	93,3	86,3	1,5	12,0	1,3	5,3
Körmendi	89,0	84,2	9,0	6,5	2,9	8,1
Köszegi	86,8	86,9	2,6	9,9	4,2	8,9
Őrszentpéteri	92,9	57,5	32,9	9,5	2,6	4,5
Sárvári	92,2	87,2	1,5	11,1	2,0	5,8
Szentgotthárdi	91,9	93,5	3,9	2,1	1,9	6,1
Szombathelyi	85,9	92,8	2,9	3,8	4,8	9,3
Vasvári	94,5	96,1	1,5	1,8	1,1	4,4
Összesen	89,1	86,9	3,9	8,7	3,4	7,5

A városban tevékenykedő három nagy vallás képviselőinek segítségével tudunk képet adni a városi hitéletéről.

Az Evangélikus Egyházközség tájékoztatása szerint:

<u>Az egyházközséghez tartozó szentgotthárdi lelkek száma:</u>	186 fő
Ebből nyugdíjas:	52 fő
Mozgássérült	4 fő
Nehezen mozgó, lakáshoz kötött	4 fő
Mozgássérültek, nehezen mozgók közül gondozóházban	2 fő
Nagycsaládos	3 cs.
Közülük 2 család nehéz anyagi körülmények között él	
Kimondottan nehéz anyagi körülmények között	2 fő
Rokkantsági ellátásban részesül a fiatalok között	2 fő

A Szentgotthárdon élők korosztály szerinti eloszlása jobb az egyházközség /Őrséget is magában foglalja/ átlagánál és az országos átlagnál is. Ez az arány a viszonylag sok(45), tizennégy év alatti gyermek miatt az elkövetkező években minimálisan fog romlani.

A távlati statisztikai adatok már nem ilyen kedvezőek. Az évi 2-4 házasságkötés azt mutatja, hogy a korhatár folyamatosan kitolódik a nyugdíjasok felé. Ez azt jelenti, hogy a nyugdíjasok és így a segítségre szorulóak száma növekedhet.

Szociális tevékenységek:

- Rendszeresen (havonta) látogatják a Szociális Otthont. Kapcsolatot tartanak fenn és ha szükséges lelki segítséget is nyújtanak.
- A gondozóházban lévő tagjaikat látogatják.
- Karácsony előtt Nőegyletük tagjai az idős, nehezen mozgó egyháztagokat meglátogatják, és kis ajándékkal kedveskednek nekik.
- Lelkészi látogatásokat, beszélgetéseket végeznek a gyülekezet minden tagjánál, de különösképpen a betegeknél, időseknél, mozgáskorlátozottaknál, akik igénylik a „jó” szót.
- Nyaranta, a hittanos gyermekeket egy hétre nyári táborba viszik. A költségek nagy részét a gyülekezet vállalja magára.

- A múlt év végén és ez év elején is ingyenes ruhaszétosztást végeztek kis közösségükben. A ruhákat Németországból kapták.

Amennyire az időpontok engedik, részt vesznek a Családvédelmi és Egészségnevelő Koordinációs Bizottság munkájában. Szívesen vesznek részt minden szociális célt szolgáló munkában, hisz érdekük, hogy megelégedett (elégedettebb), emberek között éljünk.

Az Egyházközség felajánlotta, hogy ez évben is kérnek Németországból segélyadományt, amelyet az önkormányzattal közösen osztanának el.

A szentgotthárdi református gyülekezethez nyilvántartási adataik szerint 210-en tartoznak, a népszámlálási adatok szerint ennél minden bizonnyal többen vannak. Évről-évre mind többen csatlakoznak gyülekezetükhöz, akik kezdik érezni a közösséghez tartozás fontosságát.

Az evangélikus lelkésznővel közösen havi rendszerességgel istentiszteletet tartanak a helyi szociális otthonban, lelkigondozzák azokat, akik ezt igénylik, építő irodalommal látják el őket, nagy ünnepek közeledtével templomainkban tartanak számukra istentiszteletet.

Gyülekezetükben minden nyáron több alkalommal a 4-14 éves gyermekek számára gyermek bibliaheteket szerveznek. A felmerülő költségeket a gyülekezet finanszírozza, az alkalmak a gyermekek számára ingyenesek, és nemcsak református, hanem más felekezetiük számára is nyitottak. Örömmel tapasztalják, hogy katolikus, evangélikus gyermekek is ellátogatnak ilyenkor hozzájuk.

Családlátogatást szerveznek, tapasztalataik szerint ezek a családok szociális segítségre nem szorulnak, lelki támogatásra annál inkább.

A Családvédelmi és Egészségnevelő Koordinációs Bizottságon keresztül játékokat illetve használt ruhákat adnak a rászorulóknak, és ha erre igény van, a továbbiakban is szívesen szerveznek ilyen jellegű gyűjtést gyülekezetükben.

Szentgotthárdon a katolikusok aránya kb. 4.500 fő, amelyből kb. 20%-uk gyakorolja vallását.

Folyamatosan látogatják a beteget, a helyi Szociális Otthonban istentiszteletet tartanak.

Karitatív tevékenységet a Plébánia Karitásza szervezetén keresztül látnak el, e szervezettel a Hivatal is napi kapcsolatban van.

3. Szentgotthárd város szociális ellátórendszerének struktúrája, helyzete, jellemzése, a feladat ellátási kötelezettség teljesítése

3.1.A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság által folyósított ellátásban részesülők

Szentgotthárd város közigazgatási területén lakcímmel rendelkező nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma:

<i>Nyugdíjnem</i>	<i>1999.január</i>	<i>2000.január</i>	<i>2001.január</i>	<i>2002.január</i>	<i>2003.január</i>	<i>2004.január</i>
<i>Öregségi nyugdíj</i>	<i>1644</i>	<i>1641</i>	<i>1620</i>	<i>1590</i>	<i>1590</i>	<i>1598</i>
<i>Rokkantsági nyugdíj</i>	<i>424</i>	<i>457</i>	<i>480</i>	<i>512</i>	<i>554</i>	<i>587</i>
<i>Özvegyi nyd+szülői nyd</i>	<i>97</i>	<i>86</i>	<i>86</i>	<i>85</i>	<i>85</i>	<i>90</i>
<i>Árvaellátás</i>	<i>69</i>	<i>62</i>	<i>61</i>	<i>58</i>	<i>58</i>	<i>68</i>
<i>Mezőgazdasági Szöv.Járadék</i>	<i>11</i>	<i>9</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>6</i>	<i>6</i>
<i>Baleseti járadék</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>6</i>	<i>8</i>	<i>8</i>
<i>Átmeneti járadék</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>3</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>8</i>
<i>Rendszeres szociális járadék</i>	<i>73</i>	<i>75</i>	<i>79</i>	<i>81</i>	<i>77</i>	<i>94</i>
<i>Rokkantsági járadék</i>	<i>36</i>	<i>41</i>	<i>42</i>	<i>44</i>	<i>50</i>	<i>50</i>
<i>Házastársi pótlék</i>	<i>27</i>	<i>25</i>	<i>24</i>	<i>21</i>	<i>19</i>	<i>20</i>
<i>Egyéb nyd., járadék</i>	<i>12</i>	<i>9</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
<i>Összesen fő:</i>	<i>2401</i>	<i>2414</i>	<i>2417</i>	<i>2417</i>	<i>2462</i>	<i>2537</i>

Azonban egy személy többféle ellátást is kaphat (pl.öregségi nyugdíj+özvegyi nyugdíj+hadigondozási ellátás). Ebben a táblázatban az ilyen személyek csak egyszer szerepelnek, függetlenül attól, hányféle ellátást kapnak.

A következő táblázat ahhoz nyújt segítséget, hogy megtudjuk a meghatározott ellátás fajtákból hány ember részesül. Itt a fenti példánál maradva ugyanaz a jogosult már több helyen kerül kimutatásra, mivel nem a személye szerint kerül besorolásra, hanem az ellátások szerint.

Ellátásnem	1999.január	2000.január	2001.január	2002.január	2003.január	2004.január
Öregségi nyugdíj	1644	1641	1620	1590	1590	1598
Rokkantsági nyugdíj	424	457	480	512	554	587
Özvegyi+szülői nyd.	538	539	561	566	567	583
Árvaellátás	69	62	61	58	58	68
Mezőgazdasági Szöv.jár.	12	10	9	8	7	8
Baleseti járadék	8	9	10	10	12	12
Átmeneti járadék	3	3	3	5	8	8
Rendszeres szociális járadék	75	79	83	86	82	98
Rokkantsági járadék	36	41	42	44	50	50
Házastársi pótlék	27	25	24	21	19	20
Egyéb nyd.j.	409	382	374	362	360	352
Összesen ellátás (db)	3245	3248	3267	3262	3307	3384

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság bocsátotta rendelkezésünkre az alábbi adatokat, amelyek az egyes nyugdíj, illetve nyugdíjszerű ellátások átlag összegét mutatják a városban (átvéve az időskorúak helyzete című előterjesztésből)

Nyugdíjnem	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Öregségi ny.	30.325	32.848	37.579	43.448	50.112	55.557
Rokkantsági ny.	27.661	29.776	33.879	38.495	43.441	46.982
Nyugdíjnem	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Özvegyi ny.	21.364	22.995	25.282	28.736	32.642	34.582
Árvaellátás	17.881	18.995	21.366	24.142	28.289	29.658
Mez.Szöv.jár.	20.248	21.904	24.748	28.240	32.407	35.207
Baleseti jár.	9.182	9.022	9.532	10.841	10.290	11.322
Átmeneti jár.	15.587	16.509	17.820	26.046	30.812	32.263
Nyugdíjnem	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.
Rendsz. Szoc.jár.	13.073	13.886	15.297	17.598	19.924	21.114
Rokkantsági jár.	12.486	13.476	18.093	20.820	23.732	25.320
Házastársi pótlék	7.340	7.900	8.775	9.966	11.363	12.494

Egyéb nyugd.	19.084	23.001	24.962	30.745	34.602	41.459
Összesen	27.919	30.225	34.459	39.645	45.435	49.617

3.2. Az önkormányzati támogatások rendszere

A jelenlegi támogatási rendszer alapjait az 1993-as szociális törvény rakta le. A szociális törvény elsősorban a felnőtt korúak pénzbeni támogatásait szabályozza. Az elmúlt tíz évben a szociális törvény szinte minden évben módosult és 1997-ben elfogadásra került a gyermekvédelmi törvény, amely megreformálta a gyermekek segélyezését.

Az adatok egyértelműen arról tanúskodnak, hogy **az elmúlt öt évben a segélyezés visszafejlődése indult el.** A támogatottak köre fokozatosan szűkült. A segélyezésnél használt viszonyítási alap, az öregségi nyugdíj legkisebb összege évről évre kisebb hányadát teszi ki mind az átlagkeresetnek, mind az átlagnyugdíjnak. Emiatt a segélyből származó jövedelmek aránya is csökkenő tendenciájú a létminimumhoz képest.

A segélyezettek számának csökkenését kedvezőnek kellene értékelnünk, ha mögötte a szegénység mérséklődése húzódna meg, vagyis, hogy egyre kevesebb család szorul szociális támogatásra. A szegénységre vonatkozó országos vizsgálatok viszont azt mutatják, hogy a szegények aránya a népességen belül stagnál, az elmúlt években 9-10% között állandósult. A segélyezés visszaesése így más tényezőkben keresendő.

Bár az ellátotti kör szűkülésében több ok is közrejátszik, ezek közül a legmeghatározóbb a **jogosultsági jövedelemhatár relatív értékvesztése.** Miközben a keresetek és nyugdíjak vonatkozásában az eltelt időszakban több pozitív intézkedés is történt (minimálbéremelés, közalkalmazotti béremelés, év közbeni nyugdíjemelések) a segélyezési küszöb igen kis mértékben emelkedett, így az érintettek egy része elvesztette jogosultságát a támogatásokra. A jogosultsági értékhatár alacsonyan tartása szinte valamennyi segélyezési típusra hatást gyakorolt.

A segélyezés mind a szabályozás, mind a finanszírozás tekintetében az állami és az önkormányzati szerepvállalás kettősségén nyugszik. Ezen szerepvállalás alapján a segélyezésnek két nagy csoportja különböztethető meg:

- központilag szabályozott jövedelempótló, illetve kiegészítő támogatások,
- helyi rendeletalkotás körébe utalt, kiadást kompenzáló és átmeneti segélyek.

Jövedelempótló támogatások

A jövedelempótló támogatások körébe a jelenlegi szabályozás alapján négy ellátás tartozik: a rendszeres szociális segély, az ápolási díj, az időskorúak járadéka és a rendszeres gyermekvédelmi támogatás. Ezen ellátások fő jellemzői az alábbiak:

- a jövedelem hiányát vagy alacsony szintjét kompenzálják,
- a jogosultsági feltételeket a törvényi szabály egyértelműen meghatározza, így az önkormányzati mozgástér minimális,
- jellemzően hosszabb időtartamú támogatások, amelyeket havi rendszerességgel folyósítanak,

szabad felhasználásúak, vagyis pénz formájában kapják meg az érintettek, (a rendszeres gyermekvédelmi támogatás természetben is nyújtható, de jellemző forma a pénzbeni)

- a központi költségvetésből történő finanszírozás a meghatározó.

A különböző támogatási formák a jövedelmi szegénység mellett meghatározott élethelyzetekhez kötöttek – tartós munkanélküliség, megváltozott munkaképesség, ápolásra szoruló családtag, időskor vagy gyermekek nevelése.

A segélyezési rendszer elmúlt tíz évben bekövetkezett egyik legnagyobb változása, hogy egyre meghatározóbbá váltak a rendszeres segítséget nyújtó jövedelempótló támogatások.

Időskorúak járadéka:

Az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátásra jogosultak.

Időskorúak járadékában részesülő személyek Szentgotthárdon 1999-2003-ig

	Megnevezés	60-70	71-80	81-től	Összesen	Éves átlag
1999.	Férfi	8	4	3	52	56,8
	Nő	12	20	5		
2000.	Férfi	6	5	2	49	54
	Nő	13	18	5		
2001.	Férfi	7	4	1	47	49
	Nő	13	16	6		
2002.	Férfi	5	5	1	39	43,2
	Nő	9	11	8		
2003.	Férfi	4	6	1	41	38,58
	Nő	11	12	7		

Az időskorúak járadékában részesülők számát nagyban befolyásolja a Szentgotthárdon működő Fővárosi Önkormányzat Pszichiátriai Betegek Otthona, hiszen a járadékban részesülők nagy része az intézményben ellátott személyek közül kerül ki.

Az időskorúak járadékában részesülők száma az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott, viszonylag kevés az új kérelmező. Az időskorúak járadékában részesülők száma várhatóan 10-15 év múlva fog megugrani, mikor a rendszerváltozás után munkájukat tartósan elvesztő társadalmi csoportok elérik a nyugdíjkorhatárt.

Rendszeres szociális segély:

Rendszeres szociális segélyben részesülők számának változása Szentgotthárd 1999-2003-ig (rokkantak)

		18-29	30-44	45-61	Összesen	Átlag
1999.	Férfi	-	1	-	2	2
	Nő	-	-	1		
2000.	Férfi	-	1	-	3	2,5
	Nő	-	-	2		
2001.	Férfi	-	1	-	2	2
	Nő	-	-	1		
2002.	Férfi	-	1	-	2	2
	Nő	-	-	1		
2003.	Férfi	1	1	-	2	2,08
	Nő	-	-	1		

Az ellátások közül ma még az **időskorúak járadéka** és a **megváltozott munkaképességűek szociális segélye országosan és helyileg is** viszonylag kis létszámot érintenek. Ezen támogatásokat igénybe vevők alacsony létszáma az ellátások szigorú jogosultsági feltételei – a

család, illetve a házastárs jövedelmének figyelembevétele – mellett a teljes foglalkoztatás mellett működő „régii” nyugdíj rendszerből is adódik.

Aktív korúak rendszeres szociális segélyben részesülők Szentgotthárdon 1999-2003-ig

Év	Fő Megoszlás nemek szerint						
	Férfi			Nő			
2003.	30			27			
	57	18 - 29	30 – 44	45 – 61	18 - 29	30 - 44	45 – 61
	6		10	14	9	4	14
		Férfi			Nő		
2002.	21			13			
	34	18 – 29	30 – 44	45 – 61	18 – 29	30 – 44	45 – 61
	-		21	-	1	12	-
2001.			24			8	
Jöv.pótló	32	-29	30 – 61		-29	30 - 61	
is		-	24		-	8	
	57						
	-29		30 – 61	62-től	-29	30 - 61	62-től
	7		29	-	4	17	-
			59			32	
	-29		30 – 61	62-től	-29	30 - 61	62-től
	91	11	48	-	6	26	-

A rendszeres szociális segélyezésnél a legalacsonyabb a családi jövedelmi küszöb, a nyugdíjminimum 80 %-a (2004-ben havi 18.560,-Ft). Ez önmagában nagyon sok személy „kizárását” jelenti ebből a segélyezésből.

A jövedelmi helyzet mellett az ellátás igénybevételének másik feltétele a tartós munkanélküliségi státusz „igazolása” – előzetes munkanélküli ellátás igénybevétele vagy együttműködési időszak. Emiatt a jövedelmi feltételeknek megfelelő személyeknek is csak egy része jogosult támogatásra. Ilyen például a GYES lejárta után elhelyezkedni nem tudó nők, a tönkrement kényszer vállalkozók helyzete. Ezen személyek csak egy év várakozás után juthatnak segélyhez, miközben az együttműködési kötelezettségük már fennáll.

Ápolási díj:

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás, melynek típusai:

- Súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végző estén alanyi jogon – törvény által szabályozott feltételekkel..
- 18 év feletti tartósan beteg személy gondozása, ápolása esetén az önkormányzat helyi rendeletében szabályozott feltételekkel – méltányosságból.

Az **ápolási díj** szinte az egyetlen támogatási típus, ahol az ellátottak száma emelkedik. Az ápolási díj lassú, de folyamatos felfutásában több tényező is közrejátszik. Ez az ellátás a

legkevésbé segély jellegű. Az alanyi jogosultsági ápolási díjnál nincs jövedelemvizsgálat, a méltányosságánál pedig a jövedelemküszöb magasabb, mint a rendszeres szociális segéllyél vagy az időskorúak járadékánál, a nyugdíjminimum kétszeresével megegyező. Az ápolási díj szolgálati időnek számít és korlátozott munkavégzésre is lehetőség van mellette. Így azok számára, akiknek a megélhetése veszélyeztetett és keresik élethelyzetük megoldását, a rendelkezésre álló szűk segélyezési kínálatból még ez a legvonzóbb ellátás, nemcsak igénybevételi feltételei és összege, hanem társadalmi státusza miatt is.

Ápolási díjban részesülők számának változása Szentgotthárdon 1999-2003-ig

Év	Fő	Alanyi				Méltányosság	
		Látás	Hallás	mozgás	értelmi	18 év alatti tartósan beteg	18 év feletti tartósan beteg
1999.	18				1		17
2000.	21				2		21
2001.	19				2		17
2002.	21			6	2		13
2003.	25			11	3		11

Rendszeres gyermekvédelmi támogatás:

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás a gyermek családi környezetben történő ellátását, nevelését segítő ellátás és a gyermek családból történő kiemelését előzi meg.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás jelentőségét növeli az ebben részesülő gyermekeket megillető egyéb kedvezmények: ingyenes tankönyvellátás, térítési díj kedvezmény.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők számának alakulása Szentgotthárdon 1999-2003-ig

Év:	Fő (összes)	-6	7 – 14	15 – 18	-19
1999.	252	76	131	41	4
2000.	208	64	92	49	3
2001.	200	68	84	43	5
2002.	189	64	82	38	5
2003.	190	59	76	49	6

A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülők számában az utolsó 5 évre vonatkozóan csökkenés jelentkezett. Ez a tendencia nemcsak Szentgotthárdon, hanem országosan is jellemző.

A segélyezetti kör szűkülését elsősorban a segélyezésnél viszonyítási alapként használt nyugdíjminimum értékvesztésére lehet visszavezetni. A rendszeres gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megállapítása a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegétől függ és ez az összeg a minimálbérhez képest kisebb mértékben emelkedett az évek során.

Míg a jövedelempótló támogatások elvileg az alapjövedelem hiányát kompenzálják, addig a kiegészítő segélyek egy-egy szükséglethez vagy időszakos élethelyzethez kapcsolódnak. A szükséglethez kapcsolódó segélyeket **kiadáskompenzáló ellátásoknak** szokta a szakirodalom nevezni. A magyar segélyezési rendszer nevesítetten, vagyis önálló segélytípusként három alapszükséglethez, a lakhatáshoz, az egészséghez és eltemettetéshez való jogot ismeri el. A három ellátás, ami pedig ezekhez kapcsolódik: a lakásfenntartási támogatás, a közgyógyellátás és a temetési segély. A kiadáskompenzáló segélyeknél általában a jövedelem küszöb

magasabb, mint a jövedelempótló támogatásoknál, de jellemzően kötött felhasználásúak, vagyis természetben nyújtják.

A kiegészítő segélyek másik csoportja az **eseti segélyek** - az átmeneti segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. Ezeknél az ellátásoknál a törvény a jogosultsági feltételként a rendkívüli élethelyzetet nevesíti.

Lakásfenntartási támogatás:

A lakásfenntartási támogatás hozzájárul a lakhatás feltételeinek a megőrzéséhez, amennyiben a lakhatással kapcsolatos költségek aránytalanul nagy megterhelést jelentenek a kérelmezőnek.

Lakásfenntartási támogatásban részesülő személyek száma 1999-2003-ig

		Aktív korú	Idős korú	Támog. részesült személyek száma	Támog. esetek száma
1999.	Férfi	8	1	31	31
	Nő	15	7		
2000.	Férfi	12	-	63	46
	Nő	38	13		
2001.	Férfi	13	1	74	56
	Nő	40	20		
2002.	Férfi	19	-	76	61
	Nő	35	22		
2003.	Férfi	7	-	53	67
	Nő	22	4		

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás:

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban a gyermek abban az esetben részesíthető, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási problémákkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztethető helyzetbe kerül. Ebben az esetben az önkormányzat a család jövedelmi helyzetétől függetlenül nyújt segítséget.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapításának okai között leggyakrabban a szülők, vagy a gyermek betegsége, magas összegű albérleti díj miatti problémák, várandós anya helyzetének rendezése szerepelt.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülő családok számának alakulása Szentgotthárdon 1999-2003.

Év	Fő
1999.	6 fő
2000.	16 fő
2001.	9 fő
2002.	9 fő
2003.	13 fő

Átmeneti segély:

Az átmeneti segély a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére pénzben vagy természetben, esetleg kamatmentes kölcsön formájában nyújtott segítségnyújtás.

Átmeneti segélyben részesülő gyermekes családok számának alakulása 1999-2003-ig

Év	Pénzbeni		Természetbeni	
	Fő	Eset	Fő	Eset
1999.	236	595	215	340
2000.	217	491	205	298
2001.	114	256	183	426
2002.	118	211	25	38
2003.	115	210	16	25

**Gyermeket nem nevelő családok átmeneti segélye Szentgotthárdon 1999-2003ig
Támogatásban részesített személyek száma**

	Pénzbeni	Természetbeni	Összesen:
1999.	204	875	1079
2000.	179	941	1120
2001.	131	563	694
2002.	151	174	325
2003.	317	194	511

Az elmúlt 5 évben az átmeneti segély megállapításának gyakorisága csökkent. Ennek egyik oka, hogy az önkormányzat anyagi helyzete nem tette lehetővé a szociális támogatásokra fordítható előirányzatok emelését, így az átmeneti segélyre való jogosultság megállapításánál irányadó jövedelmi értékhatárok csökkentésre kerültek, így a lakosság szűkebb rétege részesíthető átmeneti segélyben.

Az adatokból az is kitűnik, hogy csökkent a természetbeni formában juttatott átmeneti segély aránya. Ennek oka az, hogy ennek a leggyakoribb formája az étkezési térítési díj átvállalás volt. Mostanra azonban a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek térítési díj kedvezményei miatt jelentősen lecsökkent az egyéb kedvezményeket igénylők száma.

Temetési segélyben, köztemetésben és közgyógy-ellátásban részesülő személyek számának alakulása Szentgotthárdon 1999-2003.

	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.
Temetési segély	57	47	56	65	64
Köztemetés	10	16	16	15	13
Közgyógyellátás összesen:	473	435	397	329	332
- alanyi	362	318	295	246	254
- normatív	30	30	37	36	31
- méltányosság	81	87	65	45	47

Miközben a közgyógyellátásban részesülők száma és az erre fordított kiadások folyamatosan emelkednek, az ellátással kapcsolatos problémák, díszfunkciók felerősödtek. Mivel az igazolványra felírható gyógyszerek köre fokozatosan szűkült – jelenleg a forgalomban lévő gyógyszereknek még a 10 %-a sem szerepel a közgyógyellátási listán -, **az ellátás hatékonysága egyre jobban megkérdőjeleződik.** Ugyanakkor a közgyógyellátás terhére rendelhető szolgáltatások nem korlátozottak, amely pazarló felhasználásra ösztönöz. (Erre utal, hogy az egy közgyógyellátottra jutó „gyógyszerfogyasztás” duplája az átlagosnak.)

A közgyógyellátás további problémája, hogy csak a rendszeresen gyógyszert fogyasztókat segíti, nem jelent megoldást a rövidebb idejű, nagy összegű gyógyszerköltésekre.

Mozgáskorlátozottak támogatásai

A közlekedési támogatás összege 1997. óta változatlan, az érintettek számára nyújtott segítségnyújtás szempontjából csökkent a jelentősége.

A közlekedési támogatást kérelmezők száma 2002. évtől csökkent. Ennek oka, hogy 2001. évtől új ellátásként bevezetésre került a fogyatékosági támogatás és 2002-től kezdődően azok a súlyosan mozgáskorlátozott személyek, akik fogyatékosági támogatásban részesülnek az eddigi közlekedési kedvezményekre – a parkolási engedély kivételével - nem jogosultak.

A városban a fizetőparkoló rendszer bevezetése óta érezhetően megnőtt az érdeklődés a parkolási engedélyek kiadása iránt.

Közlekedési kedvezményekben részesülő súlyosan mozgáskorlátozott személyek számának alakulása Szentgotthárd 1999-2003-ig terjedő időszakban

Év	Közlekedési támogatásban		Gépkocsi-szerzés	Átalakítás
	1 - 62 év	62 év felett		
1999.	69	103	15	-
2000.	59	102	11	2
2001.	55	95	5	-
2002.	48	87	8	-
2003.	51	76	5	-

3.3. Szociális ellátó rendszer

A szociálisan rászorult személyek részére a személyes gondoskodást az állam és az önkormányzatok biztosítják.

A személyes gondoskodás alap és szakosított ellátásokat foglal magába.

Alapellátás megszervezésével:

A települési önkormányzat segítséget nyújt a rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóköznyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Az alapellátást valamennyi településen biztosítani kell!

A települési önkormányzat kötelessége a szolgáltatások megszervezése.

Szociális alapellátási formák:

1./ Étkeztetés

2./ Házi segítségnyújtás

3./ Családsegítés

4./ Speciális alapellátási feladatok: Fogyatékos személyek részére a támogató szolgálat, pszichiátriai és szenvedélybetegek részére a közösségi gondozás és hajléktalanok részére az étkeztetés.

Alapellátás jelentősége:

A helyben történő ellátással nem kell kiszakítani saját környezetéből a rászoruló személyt, önállósága tovább fenntartható, életvitelében a megszokott környezetben marad.

Szakosított ellátási formák:

- 1./ Ápolást, gondozást nyújtó intézmény
- 2./ Rehabilitációs intézmény
- 3./ Lakóotthon
- 4./ Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény
- 5./ Nappali ellátást nyújtó intézmény
- 6./ Egyéb speciális szociális intézmény

Az alap és szakosított ellátások közötti lényeges különbség az, hogy amíg az alapellátás a gondoskodást a saját otthonban oldja meg, addig a szakosított ellátás az egyént otthonából kimozdítva – más intézményi keretek között nyújtja azt.

SZENTGOTTHÁRD VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK ELLÁTÁSI KÖTELEZETTSÉGE

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapján Szentgotthárd Város Önkormányzata alap és szakosított ellátási formákat köteles biztosítani.

Alapellátás keretében biztosítandó:

- 1./ Étkeztetés - működő szolgáltatás
- 2./ Házi segítségnyújtás - működő szolgáltatás
- 3./ Családsegítés - működő szolgáltatás
- 4./ Speciális alapellátási feladatok
  - A, Támogató szolgálat – hiányzó szolgáltatás
  - B, Közösségi pszichiátriai ellátás – hiányzó szolgáltatás

Szakosított ellátás keretében biztosítandó

- 1./ Idősek nappali ellátását nyújtó intézményi szolgáltatás.

A szociális szolgáltatásokat városunkban két intézmény látja el a Városi Gondozási Központ és a Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat.

A Városi Gondozási Központ működési területén kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatokat lát el.

A Városi Gondozási Központ által biztosított személyes szolgáltatást nyújtó ellátások formái:

Alapellátás keretében:

- A./ Étkeztetés – kötelező szolgáltatás
- B./ Házi segítségnyújtás – kötelező szolgáltatás

Szakosított ellátás keretében

- C./ Nappali Idősek Klubja – kötelező szolgáltatás
- D./ Időskorúak Gondozóháza – önként vállalt szolgáltatás
- E./ Hajléktalanok Átmeneti Szállása – önként vállalt szolgáltatás

A VÁROSI GONDOZÁSI KÖZPONT BEMUTATÁSA

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 57/A.§. szerinti besorolás alapján az intézmény, gondozási központként működik. Az intézmény a fenntartó 288/1992. számú határozatában rögzített alapító okirat szerint látja el feladatát.

A **gondozási központ** alaptevékenysége körében ellátja az étkeztetést, a házi segítségnyújtást valamint a nappali ellátást. Ezen túl gondoskodik az ellátási igények felméréséről, a gondozás megszervezéséről, tanácsadást biztosít, összehangolja az alap és nappali ellátás tevékenységét, működtethet speciális alapellátásokat (pl. támogató szolgálat) és lehet legfeljebb 50 férőhelyes bentlakásos intézménye. A gondozási központ jelentősége az ellátások egymásra épülésében, a komplex szolgáltatásokban, az egyéni szükségletekhez igazodó rugalmas gondozásban van.

A VÁROSI GONDOZÁSI KÖZPONT TÖRTÉNETE

Az 1970-ben létesített Öregek Napközi Otthona először a régi Városháza földszintjén működött. Befogadóképessége 20 fő volt. 1981 augusztusában került jelenlegi helyére. 1970 óta működik az idősek klubja, 1976-ban került bevezetésre a házi segítségnyújtás és az étkeztetés. 1991-től működik az Időskorúak Gondozóháza, 1993-tól a Hajléktalanok Átmeneti Szállása. Az ideális környezetben működő intézmény a város központjától 300-400 m-re, a városi liget szomszédságában fekszik.

Az intézmény önálló jogi személy. Gazdálkodásának módja szerint az előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkező, részben önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.

Az intézmény működési területe: Szentgotthárd város közigazgatási területe.

A VÁROSI GONDOZÁSI KÖZPONT CÉLJA, FELADATA, SZEREPE A TELEPÜLÉS ÉLETÉBEN

A területi integráció elvén alapul, az időskorúak gondozását biztosító területi gondozási formákat egy szervezetbe vonja össze. Mivel a gondozási központ az alap és nappali ellátás biztosításának egy komplex szervezeti – szolgáltatási formája, így megfelelő odafigyeléssel és felkészültséggel több feladatot tud ellátni az idős populáció és a település érdekében.

Az intézmény céljának, működésének, filozófiájának középpontjában az idős ember szükségleteinek kielégítése áll, egyéni igényeik szerint.

Az intézmény egymásra épülő, lépcsőzetes ellátórendszere megteremti a feltételeit a gondozási formák közötti átjárhatóságnak. Minden esetben figyelembe kell venni az ellátást igénylő szükségleteinek leginkább megfelelő ellátási formát. Az intézményi szolgáltatások biztosításánál egyik legfontosabb alapelv annak állandó szem előtt tartása, hogy ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételét valamilyen kényszerhelyzet, kiszolgáltatott állapot teszi szükségessé.

ALAPELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.3.1.ÉTKEZTETÉS

Azoknak a rászorultaknak a legalább napi egyszeri melegétkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani szociális helyzetük, koruk vagy egészségi állapotuk miatt. Az étkeztetés igénybevételének lehetőségét biztosítani kell a településen élő fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek, hajléktalan személyek és a szenvedélybetegek részére is.

Jelenleg ez a szolgáltatás csak munkanapokon biztosított.

A szociális törvény alapján az étkeztetést folyamatosan kell biztosítani, és nem csak a hét 5 munkanapján. Ezt a tényt korábban már a számvevőszéki ellenőrzés is kifogásolta, valamint 2003-ban a működési engedély kiadásával kapcsolatos helyszíni szemlén a Közigazgatási Hivatal munkatársa is szóvá tette.

Étkeztetéssel ellátott: Rábafüzes, Jakabháza, Zsida, Zsida hegy, Rábakethely, Máriaújfalu, Farkasfa, Rábatótfalu és Szentgotthárd központi részének területe.

A rászorulóknak ebédjét az ELAMEN Kereskedelmi és Vendéglátó Rt-től vásároljuk. Vásárolt ebéd ára: 285 Ft. 2004. szeptember 01-től 331 Ft.

Az étkeztetés lebonyolításának módja kétféleképpen történhet: a főzőhelyen egyedi éthordókba kiadagolt ebédeket egyrészt az igénybevevő saját maga szállítja haza az intézményből, másrészt a csatolt településekre az intézmény gépkocsija szállítja ki.

2004. májusában az étkezők összlétszáma: 140 fő

Település	Étkeztetésben részesül	Étkeztetésben +gondozásban is részesül
Szgtg területe	7	-
Rábafüzes	19	-
Farkasfa	6	8
Rábatótfalu	18	2

Jakabháza	8		1	
Zsida	20		1	
Máriaújfalu	14		-	
Kethely	28		8	
Összesen:	120	+	20	= 140 fő

Az ellátást igénybevevők 54%-a nő, 46 %-a férfi. Az ellátásban részesülő nők átlagéletkora 69 év, a férfiaké 62 év. Az ellátottak 14 %-a egyedülálló, 39 %-a özvegy, 1 % elvált, 14 % hajadon vagy nőtlen 27 % házasságban, 5 % élettársi kapcsolatban él. Az igénylők többsége, 75 %-a a szolgáltatásért térítési díjat fizet. Ingyenes ellátásban részesül az ellátottak 25 %-a. Az étkeztetésben az idősödő korosztály mellett fokozatosan emelkedik a középkorúak, elsősorban a tartós munkanélküliek, valamint az 50 %-s rokkantsági nyugdíjból élők aránya. A rokkantnyugdíjasok többsége szenvedélybetegségben (alkohol) szenved. A szolgáltatást egyre több fogyatékkal élő személy is igénybe veszi.

Az étkeztetésnek engedélyezett létszáma nincs. Feladatait a nappali Idősek Klubja dolgozói – gépkocsivezető, szociális gondozó-szervező – látják el.

Étkeztetés 2004. évi költségvetése

Kiadások:

Személyi juttatások:	65 e/Ft	
Munkaadót terhelő járulék:	-	
Dologi kiadás:	19127 e/Ft	
Összesen:		19192 e/Ft

Bevétel:

Saját bevétel:	12919 e/Ft
----------------	------------

3.3.2.HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Ezt a szolgáltatási formát kell biztosítani

A./ Azoknak az időskorú személyeknek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak

B./ Azoknak a pszichiátriai betegeknek, fogyatékos személyeknek valamint szenvedélybetegeknek, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget kérnek, de egyébként önmaguk ellátására képesek.

C./ Az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyeknek illetve a bentlakásos intézményi elhelyezésre várakozóknak.

A házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatása a **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás**. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú, valamint fogyatékos személyek részére biztosított ellátás. Segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybevevő személynél történő gyors megjelenésre és segítségnyújtásra.

A gondozást közalkalmazotti jogviszonyban álló hivatásos illetve társadalmi gondozók végzik. A gondozók feladataikat 5 gondozási körzetben látják el. A gondozó rendszeresen látogatja a gondozottakat, gyakorisága a kliens egészségi állapotától és szociális helyzetétől függ.

2004. májusában az ellátottak száma: 61 fő

Ebből étkeztetésben és gondozásban is részesül: 52 fő.

Ebből csak gondozásban részesül: 9 fő.

A házi segítségnyújtást igénybe vevő idősök saját otthonukban élnek, többnyire magányosan. Társadalmi helyzetükről elmondható, hogy aránylag kevés a nagyon alacsony nyugdíjból élők

száma, többségük 40 – 50 – 60000 Ft-os nyugdíjból él. Egy fő kivételével az ellátottak a szolgáltatásért személyi térítési díjat fizetnek. Többségük nagyon rossz egészségi állapotban van, sokan ágyhoz, lakáshoz kötöttek, de vannak, akik segítséggel el tudják látni önmagukat. Ez utóbbiaknál a házi gondozók bevásárlást, takarítást, gyógyszerfelírást végeznek, illetve ügyelnek a megfelelő környezeti és személyi mentálhigiénére. A tartósan beteg házi gondozottak esetében ápolási feladatokat is ellátnak: etetés, pelenkázás, fürdetés stb. A házi gondozottak átlagos életkora a férfiaknál 75 év, a nőknél 80 év. Az ellátottak többsége nő. A házi gondozás a gondozási folyamat intimitása és magánszférában való történése miatt a kölcsönös bizalomra kell, hogy épüljön. Nélkülözhetetlen, hogy a gondozó és gondozott között jó kapcsolat alakuljon ki, a gondozott segítőtje előtt ne szégyellje korát, magatehetetlenségét, megbízzon benne, problémájában merjen segítséget kérni.

Házi segítségnyújtás létszámkimutatása

Engedélyezett álláshelyek száma: 6 fő

Betöltött álláshelyek száma: 6 fő – szakképzett

Működési engedély formája: **ideiglenes**, a szakmai létszámhiány miatt.

Házi segítségnyújtás 2004. évi költségvetése

Kiadások:

Személyi juttatások: 6. 138 e/Ft

Munkaadót terhelő járulék: 2. 053 e/Ft

Dologi kiadás: 264 e/Ft

Összesen: 8. 455 e/Ft

Bevétel:

Saját bevétel: 1. 680 e/Ft

A következő táblázatok az alapellátásokat igénybevevők létszámának, valamint korösszetételének alakulását mutatják.

SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÁST IGÉNYBEVEVŐK ADATAI 1999-től-2003-ig

ÉV	Működési engedély formája	ÉTKEZTETÉS			HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS						Gondozási körzetek száma
		A tárgyév folyamán ellátásba vettek száma	A tárgyévben az ellátásból kikerültek száma	Ellátottak száma tárgyév XII. 31-én	A tárgyév folyamán ellátásba vettek száma	A tárgyévben az ellátásból kikerültek száma	Ellátottak száma tárgyév XII.31-én	Ellátást biztosító gondozónók száma			
								Hivatásos			
								Szak-képzett	Szak-képzetlen	Társadalmi	
1999	ideiglenes	26	30	175	23	24	58	3	2	3	5
2000	ideiglenes	25	24	176	32	20	70	4	1	3	5
2001	ideiglenes	28	33	171	26	30	66	5	0	3	5
2002	ideiglenes	26	29	168	27	18	75	5	0	3	5
2003	ideiglenes	19	35	152	27	20	82	5	0	3	5

SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÁST IGÉNYBEVEVŐK SZÁMA, NEME, KORÖSSZETÉTELE A TÁRGYÉV XII.31-ÉN

ELLÁTOTTA K NEME, KORA	ÉTKEZTETÉS					HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS					
	1999	2000	2001	2002	2003	1999	2000	2001	2002	2003	
Férfi											
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15-18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
19-39	3	4	4	4	4	0	0	0	0	1	
40-59	18	24	23	23	25	1	3	2	2	1	
60-69	26	22	16	18	11	4	3	4	4	4	
70-79	17	16	21	21	20	7	7	10	12	14	
80-	7	9	5	6	8	7	9	10	12	12	
Együtt	71	75	69	72	68	19	22	26	30	32	
Nő											
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6-14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15-18	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
19-39	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	
40-59	16	13	13	11	11	3	3	1	3	1	
60-69	39	38	38	28	25	6	6	7	4	4	
70-79	34	31	36	40	27	17	18	14	17	24	
80-	15	19	14	16	19	13	21	18	21	21	
Együtt	104	101	102	96	84	39	48	40	45	50	
Összesen:	175	176	171	168	152	58	70	66	75	82	
Ebből térítési díjat	fizet	146	147	137	140	125	57	66	62	70	80
	nem fizet	29	29	34	28	27	1	4	4	5	2

Étkeztetésre vonatkozó megállapítások 1999-től-2003-ig

- Az igénybevevők száma az évek során közel azonos értéket mutat, 1999-hez képest csak 2003-ban csökkent 100%-ról 87 %-ra.
- Az ellátottak 55-60 %- a nő, 40-45 %-a férfi.
- A szolgáltatásért személyi térítési díjat fizet az ellátottak többsége, a nem fizetők aránya 16-18 %-os.
- A kliensek többsége 3 korcsoportból – 40-59, 60-69, 70-79 év közötti – kerül ki.

Házi segítségnyújtásra vonatkozó megállapítások 1999-től- 2003-ig.

- Az igénybevevők száma évről- évre folyamatosan növekszik, 1999-hez képest 41 %-os az emelkedés mértéke 2003-ban.
- Az ellátottak 60-70 %-a nő, 30-40 %-a férfi.
- A szolgáltatásért személyi térítési díjat fizet az ellátottak többsége, a nem fizetők aránya 10 % alatti.
- A kliensek többsége 3 korcsoportból – 60-69, 70-79, -80 év feletti – kerül ki.

3.3.3. CSALÁDSEGÍTÉS A CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT KERETÉBEN

A szentgotthárdi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat egyik szakfeladata a családsegítés, amelyet az „1993. évi III. törvény szabályoz.

A szociális családtámogatás vagy családsegítés a gyermekek, a felnőttek és idősek támogatását, mint egységes egészet jelenti. Arra törekszik, hogy megelőzze a családok elhanyagoltságát, kiszolgáltatottságát, segítse, támogassa azokat a családokat, akik nem képesek önmaguktól eredményesen funkcionálni, hozzájutni ellátási, támogatási formákhoz.

Életvezetési, életviteli (pénzbeosztás, háztartás – gazdálkodás), párkapcsolati, egészségügyi, szociális, mentális problémáik megoldásában nyújtunk segítséget. Teszik mindezt természetbeni segítségnyújtás (adományok: ruha, cipő, játék, könyv, bútor, háztartási gépek stb. közvetítése), tanácsadás, információnyújtás, felvilágosítás, érdekképviselés, ügyintézés formájában.

A családsegítő arra törekszik, hogy a segítő és a hozzá forduló együttműködése során a kliens eljusson valamilyen megoldáshoz a problémájában. A családgondozó segítő támogatással áll a kliens mellett.

A családsegítő kliensei olyan személyek, családok, akik egyedül nem elég erősek ahhoz, hogy megbirkózzanak az élet nehézségeivel. Ez vagy abból származik, hogy nincsenek olyan anyagi helyzetben, hogy megoldják problémáikat, vagy abból, hogy nincsenek információik. Öregek, betegek, magányosak, lelki – kapcsolati problémáik vannak, nem tudnak eljárni saját ügyükben. Kiszolgáltatottak, életük történései miatt deviánssá váltak.

A szűkebb környezet, amelytől segítséget kaphatnak hiányzik, nem akar, vagy nem tud segíteni, vagy maga is funkciózavarral küszködik. Rokoni, baráti kapcsolatok nincsenek, vagy nem vehetők igénybe. Az elsődleges segítség tehát a környezeti kapcsolatok ápolása. A családokat belső és külső kapcsolati rendszerükben támogatják.

A Szolgálat egységesen törődik a társadalmi, szociális kapcsolat rendezésével, az egyéni és szociális hiányok pótlásával és belső egyéni személyes konfliktusok kezelésével.

Alapvető feladat, hogy:

1. A kliens felismerje, megfogalmazza problémáját, annak háttérében álló okokat.
2. Ezen okok csökkentésére, megszüntetésére törekedjen, s eljusson valamilyen megoldáshoz problémájában.

A kliens természetes támaszai (családtag, rokon, ismerős, munkatárs, munkahely stb.), szakemberek, intézmények is részesei lehetnek a megoldási folyamatnak.

A hatékony segítségnyújtás feltétele az **intézményekkel, szakemberekkel történő együttműködés a családgondozás folyamatában**: oktatási – nevelési intézmények, nevelési tanácsadó, szociálpolitikai csoport, házi orvosok, szakorvosok, védőnői szolgálat, munkaügyi központ, integrált foglalkoztatást segítő szolgálat, rehabilitációs munkahelyek, megyei nyugdíjbiztosítási, társadalombiztosítási igazgatóság, megyei családtámogatási és szociális ellátási iroda, gyámhivatal, gyámhatóság, okmányiroda, Vöröskereszt, Karitás helyi szervezete, Diabetes Klub, Harmónia – Egészségmegőrző Klub stb.

A segítség akkor megfelelő, ha a kliensnek „nem halat adunk, hanem megtanítjuk halászni”. Tehát azokat a lépéseket, amelyeket képességei és készségei alapján meg tud tenni, azt ő végzi el, és nem a családgondozó helyette.

A családsegítés során szembekerülünk azzal a ténnyel, hogy mennyi a felfedezetlen, patológiás, súlyos személyiségzavarban szenvedő szülő. E családok talpon maradását kell segíteni. A társadalom által megvetett rétegek gondozása a feladat, amely réteggel a lakosságnak nagyon nehéz szembesülni, hiszen ők a társadalom lelkiismerete. Ezért gyakran lebecsülik a családsegítést. Fokozott pszichés megterhelésünk a ránk zúdított fájdalom, keserűség, elkeseredettség, tehetetlenség, agresszivitás feldolgozásából ered.

A Családsegítő Szolgálat nem mindent megoldó intézmény. Nem tudja egy település lakosainak minden szociális szükségletét felvállalni, mert nincsenek ehhez eszközei és bizonyos ellátások nem is tartoznak feladatkörébe.

Nem tudnak lakást adni, vagy a rossz anyagi helyzetet megszüntetni, vagy a munkanélküliségen segíteni.

Nem tudnak hatékonyan segíteni klienseinknek, ha azok nem jutnak lakáshoz, vagy megfelelő jövedelemhez.

Nem tudnak segíteni a klienseinknek, ha hiányoznak a megfelelő ellátó szakintézmények, szakemberek, ahova klienseiket irányíthatják.

Az elmebeteg, alkoholistá, játékautomatázó, személyiségzavarban szenvedő szülőt – aki meg van győződve arról, hogy megfelelő körülményeket biztosítva, jól neveli gyermekét – nem tudják „lecsereálni”.

A Szociális és Egészségügyi Bizottság határozata alapján egyedül állók, valamint családok **átmeneti segélyének természetbeni felhasználásában** nyújtanak segítséget. Ez a szolgáltatás egyre inkább előtérbe kell, hogy kerüljön, hiszen ezzel azt a támogatást kapja a rászoruló, illetve családja, amire valóban szüksége van (élelmiszer, ruházat), és nem fordítódik az összeg káros szenvedélyekre.

Ezen kívül a **természetbeni segítségnyújtás – adományok közvetítése** – is megvalósul a Szolgálatunknál.

Egyének, családok számára – indokolt esetben – **rendkívüli, magasabb összegű támogatást kérelmeznek** a Polgármesteri Hivatal felé.

A helyi újságon, a városi Tv – n keresztül, valamint szórólapjaik által folyamatosan tájékoztatják a lakosságot munkájukról, programjaikról.

A családok, felnőttek számára készült szórólapok mellett a gyermekeket, fiatalokat „megszólító” kiadványaikat folyamatosan eljuttatják a város lakosaihoz.

Programjak lebonyolításában minden évben **önkéntes segítők** is részt vesznek.

Fontosnak, hogy megfelelő propagandával minél több önkéntes segítőt „toborozzanak”.

Nem és életkor alapján a Szolgáltatást igénybevevők többnyire a 19 – 59 év közötti korosztályt képviselik, a 60 év felettek közül kevesebben kerülnek kapcsolatba a Szolgálattal. Mindkét korcsoportban a nők nagyobb arányban veszik igénybe szolgáltatásaikat, mint a férfiak.

Gazdasági aktivitás szerint leggyakrabban inaktív keresők fordulnak hozzájuk, nyugdíjasok, illetve munkanélküliek. Ők elsősorban anyagi problémáik miatt igényelnek felvilágosítást, tanácsadást, ügyintézés, továbbirányítást helyzetük javítása érdekében. Ennél kevesebben vannak azok, akik aktív keresőként kérnek segítséget.

Családi állapot szerint legtöbben párkapcsolatban, gyermekkel élők fordulnak hozzánk, illetve egyedül élők. Mindkét esetben az anyagi, életviteli, foglalkoztatási problémák, valamint az ügyintézés, felvilágosítás dominál. Emellett a családosoknál kapcsolati, az egyedül élőknel lelki – mentális problémák kerülnek előtérbe.

„Egyszülős” családok, illetve gyermek nélküli párkapcsolatban élők közel azonos arányban kértek segítséget.

Iskolai végzettség szerint leginkább 8 általánossal, szakmunkásképzővel, 8 általánosnál kevesebb iskolai végzettséggel rendelkezők kérnek segítséget. Ők a legkevésbé tájékozottak az őket megillető jogokról, ellátási, támogatási formákról, náluk tapasztalhatóak leginkább anyagi, életviteli, családi – kapcsolati, lelki – mentális, foglalkoztatási, egészségügyi problémák, szocializációs hiányosságok.

Alacsony iskolai végzettségük következtében hátrányosabb helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők. Érdekérvényesítő képességük gyenge, ezért náluk gyakrabban kerül előtérbe az érdekvédelem ügyeik intézése során.

Náluk gyakoribb a motiváltság hiánya életkörülményeik, helyzetük megváltoztatása érdekében, mint a magasabb iskolai végzettségűeknél. S ez megnehezíti, lassítja a családgondozás folyamatát, a pozitív változás elérését.

Minél alacsonyabb iskolai végzettségű a kliens, annál inkább jelen van életében, családjában a játékszenvedély, alkoholizmus, dohányzás, agresszió, pszichés megbetegedés, brutalitás, a családi konfliktusok nem megfelelő kezelése. A nehézségeket, problémákat nem beszélnek meg a családtagok egymással, ezért a **szolgáltatások középpontjában a segítő beszélgetések állnak**: Azonban **a segítő beszélgetésekre, lelki támogatásokra biztosítható hely és idő sok esetben nem megfelelő, nem elegendő** az intézmény tárgyi – személyi hiányosságai miatt.

A Családsegítés szolgáltatását igénybevevők száma és az esetszám/év:

év	igénybevevők száma (fő)	Esetszám
1999	1243	154
2000	1101	926
2001	1654	1444
2002	2292	1962
2003	2586	1681

Az elmúlt öt év adatai alapján megállapítható, hogy forgalmuk évről- évre növekszik.

Ez a növekedés elsősorban a munkanélküliek, rokkantnyugdíjasok, az inaktív keresők esetében figyelhető meg.

A hozott problémák száma is emelkedett. A növekedés valamennyi problémátípusban megfigyelhető. Az információkérés ötszörösére emelkedett. Az életviteli, lelki – mentális, egészségkárosodási, ügyintézési problémával háromszor - négyszer többen fordulnak hozzájuk évről - évre. Az anyagi jellegű problémák száma 80% - al, a családi – kapcsolati problémák száma 60% - al emelkedett 1999 óta.

Az esetkezelések száma háromszorosára növekedett a kezdetekhez képest. A növekedés valamennyi esetkezelés – típusban megfigyelhető. Az információközvetítés több mint hétszörösére, az ügyintézés több mint négyszeresére, a segítő beszélgetés, a tanácsadás csaknem háromszorosára, a természetbeni segítségnyújtás 60% - al növekedett az 1999. évhez képest.

Az intézmény kapcsolatrendszerének kiépítése, folyamatos fenntartása eredményezte, eredményezi az észlelő-jelzőrendszer tagjaival az együttműködés hatékonyságának javulását, amelynek egyenes következménye az intézmény felé tett jelzések növekedése, a családgondozások számának emelkedése.

A város lakói körében felhalmozódott díjhátralék kezelésben is részt vesz a Szolgálat a jelenlegi lehetőségei keretében.

Szentgotthárd város lakossága szociális helyzetének felmérésében is részt vesznek azáltal, hogy minden évben „feltérképezik” azon személyeket, családokat, **akik szociális szempontból segísége szorulnak**, de problémájukkal nem keresik fel a szakembereket, intézményeket.

A Szolgálat e feladat elvégzéséhez a Családvédelmi és Egészségnevelő Koordinációs Bizottság tagjain kívül a szociális együttműködési megállapodásban szereplő szervezetek, valamint a rábafüzesi tagiskola, (e városrészek lakosságát jobban ismerik), az ideggondozó, a rábakethelyi Plébánia, tehát összesen 19 intézmény, szervezet segítségét kéri.

A beérkezett javaslatok alapján a Szolgálat felkeresi otthonukban a jelzett családokat, egyedül élő személyeket.

A rászorultság indokaként leggyakrabban az időskort, az egyedüllétet és az alacsony jövedelmet jelölik meg. Ezeken kívül szerepel még a mozgáskorlátozottság, műtét utáni

állapot, értelmi fogyatékos, rokkant nyugdíjas állapot, valamint egyéb betegségből eredő elesettség.

A feltérképezettek 80%-a nő, 20%-a férfi volt az elmúlt években. A kor szerinti megoszlás is ilyen százalékos arányt mutat, a megkeresettek 80%-a 60 év feletti, a 20% 19-59 év között oszlik meg.

Az érintettek több mint fele egyedül élő, a többiek családban élnek gyermekkel, vagy gyermek nélkül.

Mint az életkori megoszlásból is kitűnik a megkeresettek 67%-a nyugdíjas, 10%-a rokkant nyugdíjas, szintén 10% a munkanélküliek aránya és 5% aktív kereső.

A látogatások során csupán néhány esetben tapasztalunk bizalmatlanságot, elutasítást. Komoly problémát jelent az átlagon aluli jövedelemből élők számára a havi rezszi költségek kifizetése.

A felmerülő problémák közül legnagyobb számban az anyagi gond jelentkezik, második helyen az egészségügyi, harmadik helyen az információ hiány állt. A legtöbb esetben több probléma együttes meglétével szembesültünk, mivel ezek összefüggésben vannak egymással: lelki-mentális, életviteli és foglalkoztatással kapcsolatos nehézségeket is jeleztek a kliensek.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy a család támogatása, erősítése, a családban nevelkedő gyermekek védelme, a családi krízisek megoldásának segítése, lehetőség szerint a család újraegyesítése a szakemberek szoros együttműködését igényli. Ez azért nagyon fontos, mert tudjuk:

„...hogyan egy gyermek nem öröklő a helyes hozzáállást,
hanem azt sajátítja el, amit megtanítunk neki.”

(Dr. James Dobson)

S ez a szocializációs folyamat leghatékonyabban a családban valósítható meg, sajátítható el. Ezért e legkisebb társadalmi közösség megfelelő működésének elősegítése, biztosítása a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat alapvető feladata.

3.3.4. SPECIÁLIS ALAPELLÁTÁSI FELADAT – TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT

E forma még hiányzó szolgáltatás a városban.

A létrehozási határidő: folyamatos, de legkésőbb 2007. december 31-e. A fogyatékos személyek lakókörnyezetben történő ellátása érdekében a települési önkormányzat speciális alapellátási feladatként – támogató szolgálat megszervezéséről köteles gondoskodni.

Támogató szolgálat célja a fogyatékos személy:

- . Önrendelkezésén alapuló önálló életvitelének megkönnyítése
- . A lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése
- . Az önállóság megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosítása.

A támogató szolgálat feladata:

1, Személyi segítő szolgálat működtetése, amely segítséget nyújt:

A, a fogyatékos ember személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez.

B, a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez.

C, az önálló munkavégzéshez, tanulmányok folytatásához, szociális és egészségügyi szolgáltatások igénybevételéhez, kulturális, művészeti, sport, szabadidős tevékenységek végzéséhez.

2, Szállító szolgálat működtetése az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása érdekében.

3, Tanácsadás, információnyújtás, ügyintézés – társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.

4. Segítségnyújtás a fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javításához, családi kapcsolatok erősítéséhez.

5. Segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételéhez szükséges feltételek biztosításához.

A támogató szolgálat tevékenysége során szorososan kell, hogy együttműködjön a szociális alap és nappali ellátást biztosító intézménnyel, a háziorvosi szolgálattal, így létrehozását célszerű lenne a Városi Gondozási Központ-hoz integrálni.

Támogató szolgálat rendelet által előírt létszámnormája:

Vezető	- 1 fő
Személyi segítő	- 2 fő
Gépkocsivezető	- 1 fő

3.3.5. SPECIÁLIS ALAPELLÁTÁSI FELADAT- KÖZÖSSÉGI PSZICHIÁTRIAI ELLÁTÁS

Az 1993.évi III.tv.65/B.§-a szerint a közösségi pszichiátriai ellátásról és a támogató szolgálatokról a települési önkormányzat gondoskodik. A speciális alapellátási feladatokról elsősorban a gondozási központ, ennek hiányában a családsegítő szolgálat keretében is lehet gondoskodni. Amennyiben a településen nem működik gondozási központ vagy családsegítő szolgálat, a speciális alapellátási feladatok megszervezéséről a települési önkormányzat önállóan gondoskodik, vagy segítséget nyújt az ellátást igénylőnek a speciális szolgáltatásokhoz való hozzájutáshoz.

A közösségi pszichiátriai ellátás keretében a pszichiátriai beteg részére lakókörnyezetében komplex segítséget kell nyújtani mindennapi életvitelében, továbbá lehetőség szerint biztosítani szükséges a meglévő képességeinek megtartását, illetve fejlesztését. A pszichiátriai beteg állapotának figyelemmel kísérése érdekében a szociális ellátást végző személy kapcsolatot tart fenn az ellátott személy háziorvosával, illetve pszichiátriai szakorvosával, valamint családjával. A pszichiátriai beteg számára segítséget kell nyújtani

- a) egészségi és pszichés állapota javításában,
- b) a mindennapi életében adódó konfliktusok feloldásában és problémái megoldásában,
- c) a szociális és mentális gondozásában,
- d) az egészségügyi ellátáshoz való hozzájuttatásában.

A közösségi pszichiátriai ellátás még hiányzó szolgáltatás Szentgotthárdon !

SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.3.6.NAPPALI IDŐSEK KLUBJA

A nappali ellátást nyújtó intézmények a saját otthonukban élő részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A kliensek a szociális mentális támogatásra szoruló önmaguk ellátására részben képes időskorúak köréből kerülnek ki, de rajtuk kívül felvehető az a 18. életévét betöltött személy is, aki egészségi állapotára figyelemmel szociális és mentális támogatásra szorul.

A klub 70 férőhelyes, 6 napos nyitva tartással üzemel. /hétfőtől – szombatig/

Célja és feladata

A hiányzó családi gondoskodás pótlása, a kliens szociális helyzetének javítása, kulturált körülmények között egyedüllétének megszüntetése, a tétlenség kóros következményeinek megelőzése, egészségi és higiénés viszonyainak javítása.

Szolgáltatásai

- Biztosítja az idős kornak megfelelő kétszeri étkezést, reggelit, ebédet. Szükség esetén diétás étel is igényelhető. Ebéd vásárlása az ELAMEN Kereskedelmi és Vendéglátó Rt-től történik. Vasárnap és ünnepnapokon az igénylők az ebédet egyedi éthordóba kiadagolva kapják meg.
- Szervezi a kulturált klubéletet, biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését.
- Egészségügyi alapellátás megszervezése, szakellátásokhoz való hozzájutás segítése.
- A klubban automata mosógép van, így a személyes holmik mosása illetve mosatása biztosított.
- A személyi higiéné fenntartásához zuhanyzási lehetőség biztosított.
- Hivatalos ügyek intézésének segítése.
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.
- Önszerveződő csoportok tevékenységének támogatása.
- A kliensek részére sajtóterméket, könyveket, kártya és társasjátékokat, tömegkommunikációs eszközöket biztosít, rendezvényeket szervez.
- Mivel a klubban nyújtott gondozás összetett tevékenység, a gondozás elemeinek tudatos és tervszerű együttes alkalmazásával, elsősorban a gondozási tervvel kell megvalósítani. (fizikai, pszichés, egészségügyi gondozás, szervezett foglalkoztatás.)
- Tartalmas, kulturális programok szervezésére kerül sor. Hagyományá vált a névnapokról, húsvéti, karácsonyi, stb. ünnepekről való megemlékezés, az „IDŐSEK HÓNAPJÁNAK” és az „IDŐSEK VILÁGNAPJÁNAK” megszervezése, ismeretterjesztő és felvilágosító előadások, kiállítások színházi előadások megtekintése, stb.
- Napi programok: újságolvasás, kézimunkázás, TV, videó nézés, zenehallgatás, kártyázás, csoportos illetve egyéni elbeszélgetések, szalvétahajtogatás, fodrászkodás, stb

A gondozás során arra kell törekedni, hogy a klubtagok kiegyensúlyozott, derűs, elégedett emberek legyenek. E hármas követelménynek feltételei a jó légkör, a kliens és a gondozott kapcsolata a bizalomra és a megértésre épüljön, jó közösségi viszony kialakítása, helyes bánásmód, tiszteletadás.

2004. májusában, a nyilvántartásban lévő kliensek létszáma: 69 fő.

A klub azokat az időseket integrálja, akik napközben egyedül vannak, de fizikai erejük teljében képesek önmaguk ellátására, szükségletük kielégítésére. A tagok 80 %-a aktívan, napi rendszerességgel látogatja a klubot. Az étkezés közül az ebédet szinte valamennyien igénybe veszik, a reggelit az ellátottak kb. egyharmad része igényli.

A nők és a férfiak aránya közel azonos. Az átlagéletkor a férfiaknál 64 év, a nőknél 72 év. A tagok többsége özvegy, többségüknek azonban vannak hozzátartozóik, ugyanakkor csak kevesen élnek együtt családjukkal. A tagok leginkább a társaságot keresve jönnek a klubba, mely éppen ezért fő céljának tekinti, hogy hasznos időtöltést, szórakozást és új kapcsolatokat biztosítson az idős embernek, megakadályozva az őket fenyegető társadalmi izolációt. A klub sokrétű, színes programjai az idősek korához és mindenkori hangulatához igazodnak, hogy mindenki saját érdeklődésének megfelelően közösségben töltsen el napjait és hobbijának idős társaival együtt hódolhasson. A klub szolgáltatásáért az ellátottak 88 %-a fizet, 12 %-a nem fizet személyi térítési díjat. Az ellátottak 17 %-a 30 ezer Ft alatti, 12 %

30-40 ezer Ft közötti rendszeres jövedelemmel rendelkeznek. A többség 71 % nyugdíja 50-60 ezer Ft körül van.

Az épület akadálymentes megközelítése még nem megoldott. Teljesítési határidő: folyamatos, de legkésőbb 2008. december 31-e.

Idősek Klubja létszámkimutatása.

Engedélyezett álláshelyek száma: 10 fő

Engedélyezett főfoglalkozású álláshelyek száma: 9 fő

Engedélyezett részfoglalkozású álláshelyek száma: 1 fő

Ebből szakmai létszám: 6 fő főfoglalkozású

- 1 fő gondozási központvezető
  - 1 fő klubvezető
  - 3 fő szakképzett szociális gondozó
  - 1 fő szociális gondozó és szervező
- 1 fő részfoglalkozású – 1 fő házi orvos heti 2 órában.

Működési engedély formája: ideiglenes, a szakmai létszámhiány miatt.

Idősek Klubja 2004. évi költségvetése.

Kiadások: Személyi juttatások: 14136 e/Ft

Munkaadót terhelő járulékok: 4. 613 e/Ft

Dologi kiadás: 13. 063 e/Ft

Összesen: 31. 812 e/Ft

Bevétel: Saját bevétel: 5. 802 e/Ft

Törvény szerinti kp támogatás: 11. 525 e/Ft

Tényleges kp. Támogatás: 7 996 e/Ft

Önkormányzati támogatás: 18. 014 e/Ft

2004-ben a nappali szociális intézményi ellátás állami normatívája:

177.300 Ft/ellátott.

NAPPALI ELLÁTÁST NYÚJTÓ IDŐSEK KLUBJÁT IGÉNYBEVEVŐK SZÁMA, NEME, KORÖSSZETÉTELE A TÁRGYÉV XII. 31-én

ELLÁTOTTAK NEME, KORA	ÉTKEZTETÉS				
	1999	2000	2001	2002	2003
Férfi					
0-5	0	0	0	0	0
6-14	0	0	0	0	0
15-18	0	0	0	0	0
19-39	0	1	1	2	1
40-59	12	11	13	12	12
60-69	10	10	8	7	8
70-79	11	10	8	9	8
80-	2	1	3	4	5
Együtt	35	33	33	34	34
Nő					
0-5	0	0	0	0	0
6-14	0	0	0	0	0
15-18	0	0	0	0	0

19-39	0	0	1	1	0	
40-59	6	7	4	9	6	
60-69	8	7	8	5	8	
70-79	12	13	12	13	11	
80-	3	3	4	8	11	
Együtt	29	30	29	36	36	
Összesen:	64	63	62	70	70	
Ebből térítési díjat	fizet	58	55	56	62	63
	nem fizet	6	8	6	8	7

NAPPALI ELLÁTÁST NYÚJTÓ IDŐSEK KLUBJÁT IGÉNYBEVEVŐK ADATAI 1999-től 2003-ig

EV	Működési engedély formája	Engedélyezett férőhelyek száma	Férőhely kihasználtság mértéke % ban	A tárgyév folyamán ellátásba vettek száma	A tárgyévben az ellátásból kikerültek száma	Ellátottak száma tárgyév XII.31-én	Nyilvántartott váraozók száma	Ellátást biztosító gondozón ők száma
1999	ideiglenes	70	91	19	21	64	0	4
2000	ideiglenes	70	87	12	13	63	0	4
2001	ideiglenes	70	85	20	21	62	0	5
2002	ideiglenes	70	93	18	10	70	0	5
2003	ideiglenes	70	100	14	14	70	0	6

Idősek Klubjára vonatkozó megállapítások 1999-től- 2003-ig.

- A 70 férőhelyes Idősek Klubja működési engedélye folyamatosan ideiglenes jellegű.
- Az igénybevevők száma évről- évre folyamatosan növekszik, 1999- hez képest 9 %-os az emelkedés mértéke.
- A férőhelykihasználtság 85- 100 % közötti értéket mutat.
- A férfiak és a nők aránya közel 50-50 %-os.
- A kliensek többsége 3 korcsoportból – 40-59, 60-69, 70-79 év közötti – kerül ki.
- A szolgáltatásért személyi térítési díjat fizet az ellátottak többsége, a nem fizetők aránya 15 %-alatti.

3.3.7.IDŐSKORÚAK GONDOZÓHÁZA

Az intézmény átmeneti elhelyezést biztosító bentlakásos intézmény. Az ellátást igénybevevők részére teljes körű ellátást nyújt. Megfelelő gondozást biztosít azoknak az időskorúaknak, valamint azoknak a 18. életévüket betöltött beteg személyeknek, akik életkoruk vagy egyéb kedvezőtlen körülmények miatt átmenetileg folyamatos gondozást illetve felügyeletet igényelnek és ellátásuk más módon saját otthonukban nem megoldott. A nappali klub gondozásától csak annyiban tér el, hogy az éjszakai benttartózkodás lehetősége is adott, amelyhez szakképzett gondozó biztosítja a felügyeletet. 1990-ben pályázati támogatással, régi típusú családi házból került kialakításra, 1991 óta üzemel.

12 férőhelyes, folyamatos üzemelésű, 3 műszakos munkarendben, gondozónői felügyeletet biztosító intézmény.

Ez a gondozási forma sajátos átmenetet képez az idősek klubja és az idősek otthoni gondozása között. Kizárólag női kliensek fogadására szolgál. Gondozottaink 3 db 4 ágyas szobában élnek.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások köre

Étkeztetés

Napi háromszori étkezési lehetőséget biztosít a kliensek életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően, az étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével. Amennyiben a kliens állapota indokolja, részére az orvos előírásainak megfelelő étkezési lehetőség (diéta, gyakoribb étkezés, stb.) biztosított.

Ruházat, textília biztosítása

Az ellátásban részesülő személy saját ruházatát és textíliáját használja. Ha a kliens megfelelő mennyiségű, és minőségű saját ruházattal nem rendelkezik, részére három váltás fehérneműt és hálóruhát, valamint az évszaknak megfelelő két váltás felső ruházatot és utcai cipőt biztosít az intézmény. A ruházat tisztításáról és javításáról az intézmény a házirendben meghatározott módon gondoskodik.

Egészségügyi ellátás, ápolás

Az egészségügyi ellátás keretében az intézmény gondoskodik az ellátottak:

- egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról
- heti 2 órában, valamint szükség szerint orvosi felügyelet és ellenőrzésről
- szükség szerinti ápolásról
- szakorvosi ellátáshoz való hozzájutás biztosításáról
- kórházi kezeléshez való hozzájutásról
- gyógyszerellátásról, gyógyászati segédeszköz biztosításáról.

Az intézmény a rendszeres orvosi felügyelet keretében biztosítja az ellátást igénybe vevő egészségügyi állapotának folyamatos ellenőrzését, egészségügyi tanácsadást, a szűrést, az orvos által elrendelt vizsgálat elvégzését – ha az intézmény keretei között megoldható – gyógykezelését. Az általános orvosi teendőket heti 2 órában illetve szükség szerint az alkalmazott házi orvos látja el. Szakorvosi ellátást a területileg illetékes szakrendelés végzi el az intézmény orvosának beutalása alapján.

Ápolási feladatok

A szociális gondozó és ápolónők az orvos utasításának megfelelően látják el az ápolási feladatokat.

Gondozási feladatok

Az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével az intézmény gondozói megszervezik a kliensek aktivitását segítő, megőrző, visszaállító szellemi és fizikai tevékenységet:

- sétáltatás
- előadások szervezése
- felolvasás
- zene, rádióhallgatás, TV nézés
- rendezvények szervezése
- az egyénre szabott gondozási terv szerint, személyre szabott tevékenységek feltételeinek megteremtése
- kreatív csoport munka

Az ápolási és gondozási feladatok ellátásakor az intézmény dolgozói egészségnevelési tevékenységeket és pszichés támogatást is végeznek.

Mentálhigiénés gondozás

Az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés ellátásáról a szociális gondozók és ápolók gondoskodnak. Feltétlenül szükséges lenne a mentálhigiénés szakember alkalmazása.

A mentálhigiénés ellátás keretében biztosítjuk: személyre szabott bánásmódot

Munkaadót terhelő járulék: 4. 327 e/Ft

Dologi kiadás: 6. 138 e/Ft

Összesen: 23. 543 e/Ft

Bevétel:

Saját bevétel: 3.353 e/Ft

Törvény szerinti központi támogatás: 9. 458 e/Ft

Tényleges központi támogatás: 9. 458 e/Ft

Önkormányzati támogatás: 10. 732 e/Ft

2004-ben az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi szolgáltatás állami normatívája: 737.000 Ft/ellátott.

**ÁTMENETI ELHELYEZÉST NYÚJTÓ IDŐSKORÚAK GONDOZÓHÁZÁT
IGÉNYBEVEVŐK ADATAI 1999-TŐL 2003-IG**

ÉV	Működési engedély formája	Engedélyezett férőhelyek száma	Női férőhelyek száma	Férfi férőhelyek száma	Nyilvántartott várákozók száma	Ellátást biztosító gondozónők száma	A tárgyévben		Ellátottak száma a tárgyév XII. 31-én	Férő-hely kihasználtság
							az ellátásból kikerültek száma	az ellátásba felvettek száma		
1999	ideiglenes	12	12	0	0	6	18	19	11	9
2000	ideiglenes	12	12	0	0	6	14	13	10	9
2001	ideiglenes	12	12	0	0	6	14	14	10	10
2002	ideiglenes	12	12	0	0	6	9	11	12	11
2003	ideiglenes	12	12	0	0	6	11	11	12	11

**ÁTMENETI ELHELYEZÉST NYÚJTÓ IDŐSKORÚAK GONDOZÓHÁZÁT
IGÉNYBEVEVŐK SZÁMA, KORÖSSZETÉTELE, CSALÁDI ÁLLAPOTA, A
TÁRGYÉV XII. 31-ÉN, VALAMINT AZ INTÉZMÉNYBŐL VALÓ KIKERÜLÉS
FORMÁJA**

	ÉLETKOR						CSALÁDI ÁLLAPOT				KIKERÜLÉS FORMÁJA (fő)			
	0-19	20-39	40-59	60-69	70-79	80-	Hajadon	Házas	Elvált	Özvegy	Saját otthonába távozott	Tartós bentlakásos elhelyezés	Exitált	Jelenleg az intézményben tartózkodik
1999-2003 között ellátottak száma összesen	0	0	3	7	29	29	13	1	2	52	29	14	14	11
1999	0	0	0	3	7	9	3	0	0	16	9	4	6	0
2000	0	0	0	3		5	3	0	0	10	7	5	1	0
2001	0	0	2	1	6	5	6	0	0	8	5	4	3	0
2002	0	0	0	0	5	6	0	1	0	10	4	1	3	0
2003	0	0	1	0	6	4	1	0	2	8	4	0	1	11

Időskorúak Gondozóháza vonatkozó megállapítások 1999-től- 2003- ig.

- A12 férőhelyes Időskorúak Gondozóháza működési engedélye folyamatosan ideiglenes jellegű.
- Kizárólag női kliensek elhelyezésére szolgál.
- Az igénybevevők száma évente folyamatos emelkedést mutat.
- A férőhelykihasználtság 75-91 % közötti.
- A kliensek többsége 3 korcsoportból – 60-69, 70-79. 80 év feletti – kerül ki.
- Az igénybevevők többsége 76%-a özvegy, 19 %-a hajadon.
- A kikerülési módok közül 50 %-a a saját otthonba való távozás, 25 % idősök otthoni elhelyezésben részesült és 25 % exitált.

3.3.8. HAJLÉKTALANOK ÁTMENETI SZÁLLÁSA

A hajléktalan személyek átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

A hajléktalan személyek éjszakai pihenésére vagy időleges tartózkodására szolgáló intézmény. A szállás 1992-ben pályázati segítséggel került kialakításra, 1993 óta üzemel, 4 férőhelyes, kizárólag férfi kliensek elhelyezésére szolgál.

Egy db 4 ágyas szoba (20 m²), egy kis méretű konyha, valamint fürdőszoba, WC biztosított. A szolgáltatás egy évig vehető igénybe, de indokolt esetben meghosszabbítható. Ez idő alatt a kliensek szociális és mentális irányítása biztosított. A szállás lakói életfenntartásukról maguk gondoskodnak. A lakók feladata az általuk lakott és közösségi helyiségek tisztántartása, felelősek személyi higiéniájukért.

A hajléktalan szállás szolgáltatásai, közé tartozik:

- az éjszakai pihenés biztosítása
- mosási, tisztálkodási lehetőség
- ételkészítés és melegítés lehetősége
- családi és társas kapcsolatok ápolásának elősegítése
- hivatalos ügyek intézésében segítség
- intézményen belüli közösségi élet szervezése és az egyénre szabott bánásmód.

2004. májusában az ellátottak száma: 4 fő

A hajléktalan szállás az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletben előírt tárgyi feltételeknek, csak részben felel meg. Nem biztosított az akadálymentes közlekedés, hiányzik a betegek elkülönítésére és a közösségi együttlétre szolgáló helyiség.

Megállapítható, hogy városunkban a tömeges hajléktalanság nem igazán jellemző, alkalmanként egyedi esetek fordulnak elő.

Nem szerencsés a hajléktalan szállás elhelyezése a gondozóház alagsorában. Az itt lakó férfi kliensek viszonylag fiatalabb életkorukból és életvitelükből adódóan gyakran hangoskodással, durva magatartással, stb. zavarják a gondozóház idős, pihenésre vágyó lakóit. Az alacsony igénybevétel miatt szakmai szempontból a jövőben indokoltnak tartanám e szakfeladat megszüntetését.

A gondozóház pincéjében elhelyezett szállás sem tűzvédelmi, sem közegészségügyi szempontból nem felel meg az előírásoknak. A tárgyi és személyi feltételek pótlása jelentős forrást igényelne, mivel férőhelyet is kellene bővíteni, valamint jelentős szakmai létszámvonzata lenne.

Amennyiben a gondozóház bővítése megvalósul, a szállást jelenlegi helyéről mindképpen ki kell költöztetni, mivel az ÁNTSZ a szakhatósági hozzájárulást csak ilyen feltételekkel adta meg.

Engedélyezett főfoglalkozású álláshelyek száma: 1 fő szakképzett szociális gondozó.

ÁTMENETI ELHELYEZÉST NYÚJTÓ HAJLÉKTALANOK ÁTMENETI SZÁLLÁSÁT IGÉNYBEVEVŐK ADATAI 1999-től - 2003-ig

ÉV	Működési engedély formája	Engedélyezett férőhelyek száma	Férfi férőhelyek száma	Női férőhelyek száma	A tárgyévben		Ellátottak	
					az ellátásból kikerültek száma	az ellátásba felvettek száma	száma a tárgyév XII. 31-én	Éves átlaga
1999	ideiglenes	4	4	0	3	3	1	2
2000	ideiglenes	4	4	0	1	0	0	0
2001	ideiglenes	4	4	0	1	1	0	0
2002	ideiglenes	4	4	0	0	4	4	2
2003	ideiglenes	4	4	0	1	1	4	4

HAJLÉKTALANOK ÁTMENETI SZÁLLÁSÁT IGÉNYBEVEVŐK JELLEMZŐI
1993.IX. 01-től-2003.XII-ig a szállásra felvételt nyert kliensek száma
összesen: 12 fő

AZ ELHELYEZÉST IGÉNYBEVEVŐ 12 FŐ ÉLETKOR SZERINTI MEGOSZLÁSA

ÉLETKOR	FŐ
20-39 év közötti	1
40-59 év közötti	10
70-79 év közötti	1

**AZ ELHELYEZÉST IGÉNYBEVEVŐ 12 FŐ SZÁLLÁSRÓL VALÓ
KIKERÜLÉSÉNEK
MÓDJ
A**

SZÁLLÁSRÓL VALÓ KIKERÜLÉS MÓDJA	FŐ
Idősek otthoni elhelyezésben részesült	3
Önkormányzati bérlakásban részesült	1
Albérletet vett igénybe	2
Rokonai segítségét vette igénybe	1
Másik hajléktalan szociális intézményi elhelyezésben részesült	1

Megállapítható, hogy az elhelyezést igénybevevők:

- a) 83%-a a 40-59 év közötti korcsoportból került ki.
- b) A szállásról való kikerülési módok közül legtöbbször az idősek otthoni elhelyezés szerepelt

Az intézmény erősségei

- Szakmai felkészültség és elkötelezettség a személyzet részéről
- Megbízhatóság
- Titoktartás biztosítása
- Szakmai és emberi kapcsolat, együttműködési készség a kliensekkel, hozzátartozóikkal, az önkormányzattal, az önkéntes segítőkkel
- A szolgáltatások rugalmassága, hozzáférhetősége
- Gyors reagáló képesség
- Emberi méltóság biztosítása.

**KIMUTATÁS A VÁROSI GONDOZÁSI KÖZPONT 2004. évi KIADÁSAINAK
ELŐIRÁNYZATA
BEVÉTELEINEK FEDEZETE**

Kiadási előirányzata

Fedezete

e/Ft

Szakterület	Személyi juttatás	Munkaadót terhelő jár.	Dologi kiadás	Összesen	Saját bevétel	Törv. szerinti központi tám.	Tényleg. közp. támogatás	Önkormányzati támogatás
Időskorúak gondozóháza	13. 078	4. 327	6. 138	23. 543	3. 353	9. 458	9. 458	10. 732
Nappali Idősek Klubja	14. 136	4. 613	13. 063	31. 812	5. 802	11. 525	7. 996	18. 014
Körz.házigondozó szolgálat	6. 138	2. 053	264	8. 455	1. 680	--	--	--
Szociális étkeztetés	65	--	19. 127	19. 192	12. 919	--	--	--
Összesen:	33. 417	10. 993	38. 592	83. 002	23. 754	20. 983	17. 454	28. 746

3.3.9. Állami hozzájárulások alakulása a szociális ágazatban 1999-2003. években

Adatok ezer forintban

Állami hj. jogcíme	1999. év		2000. év		2001. év		2002. év		2003. év	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Szociális és gyermekjóléti feladatok	11.708	11.708	12.449	12.449	13.338	13.338	14.149	14.149	16.369	14.031
Bentlakásos és átmeneti elh. ny. int. ellátás	2.909	2.909	3.492	3.492	4.101	4.557	4.853	5.931	7.25	7.975
Nappali szoc. int. ellátás	5.628	6.013	4.825	7.238	7.571	8.399	9.171	10.891	11.44	14.432
Hajléktalanok átm. elh. bizt. int. ellátás	639	639	682	682	811	811	921	921	1.598	1.598
Bölcsődei ellátás	5.504	5.504	6.158	7.303	8.17	8.525	9.187	7.517	Bölcsőde alapítványi működte-tése miatt nem igényelhető	
Pénzbeni és természetbeni szoc. és gyermekj. ell.	-	-	31.483	31.483	34.66	34.66	39.437	39.437	37.46	37.46
Szoc. szakv. és továbbképz.	-	-	-	-	-	-	-	-	335	335
Normatív kötött támogatások, egyes jöv.pótló közcélú foglalk.	12.121	10.966	10.453	10.116	30.419	25.49	32.075	30.084	32.726	29.183

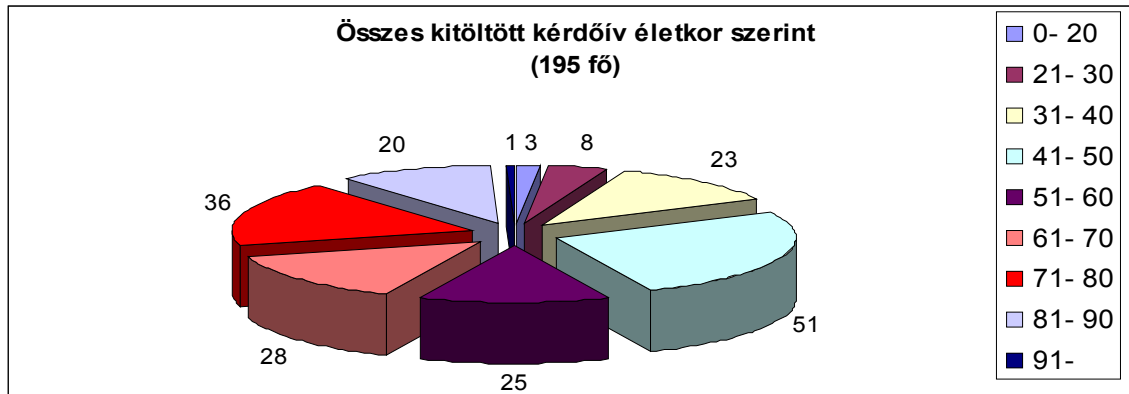
4. A kérdőíves felmérés eredménye

A koncepció készítés kapcsán megkerestük a lakosságot egy kérdőív segítségével. Kértük, hogy véleményükkel, észrevételeikkel, javaslataikkal legyenek segítségünkre abban, hogy a lakosság igényeit is figyelembe vevő szociális rendszer kerüljön továbbfejlesztésre, illetve kialakításra a városban.

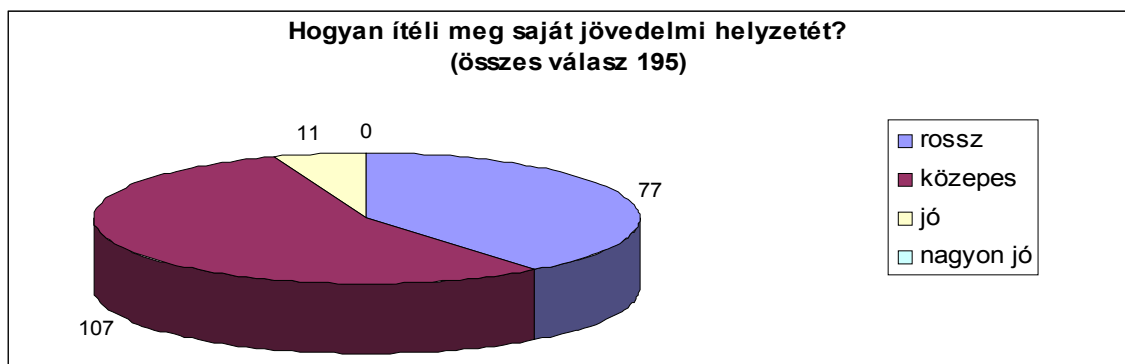
A kérdőívek eljuttatásába bevontuk a városrészi képviselőket, valamint a szociális együttműködési megállapodást kötött intézményeket és civil szervezeteket.

A 300 db kérdőívből 195 db (65%) érkezett vissza.

A kérdőívet kitöltők életkor szerinti megoszlása az alábbi volt:

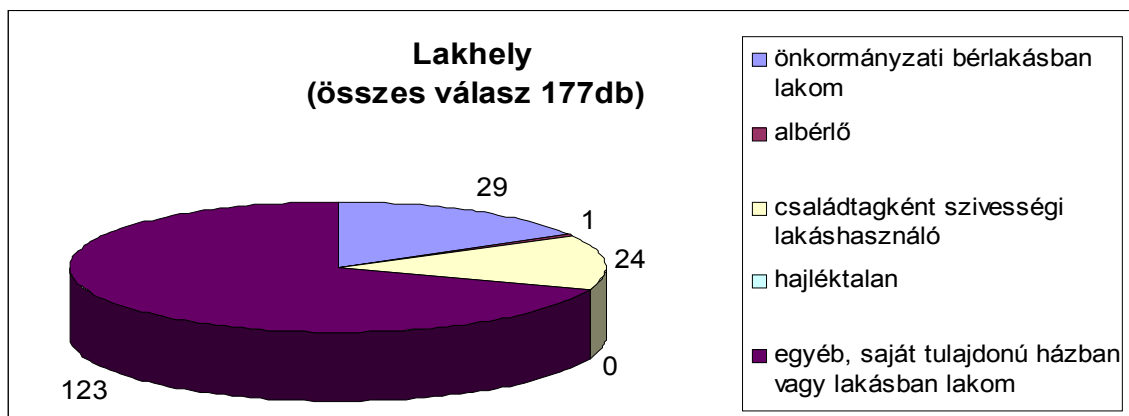

A válaszadók 2/3-ada inaktív volt(munkanélküli, nyugdíjas, tanuló, GYEs-en lévő stb.). A jövedelmi helyzet megítélésében nagyfokú pesszimizmus volt tapasztalható, amit a következő ábra is mutat, egyébként az összes értékelt kérdőívben a létbizonytalanság, a kilátástalanság érződött ki.

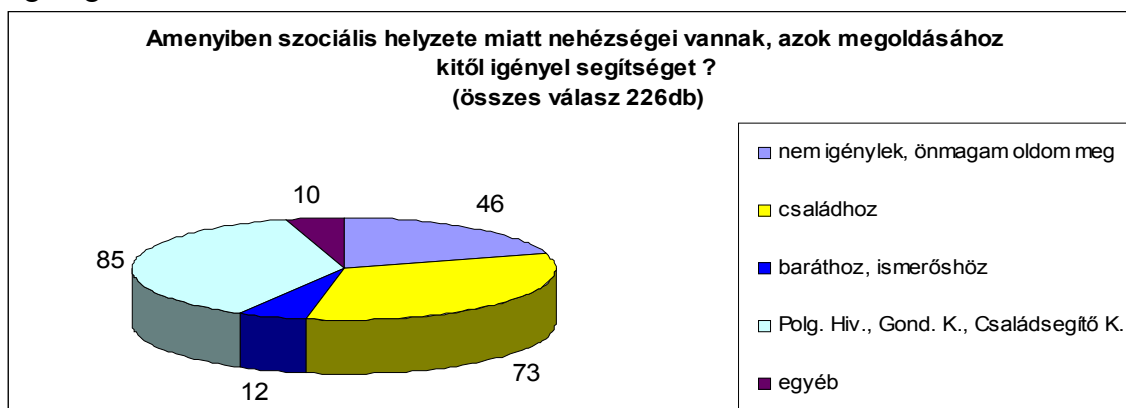

A válaszadók közül 23-an (12%) rossznak minősítették lakáskörülményeiket, 84-en (43 %) közepesnek, jónak 78-an (40%), nagyon jónak 6-an (3%).

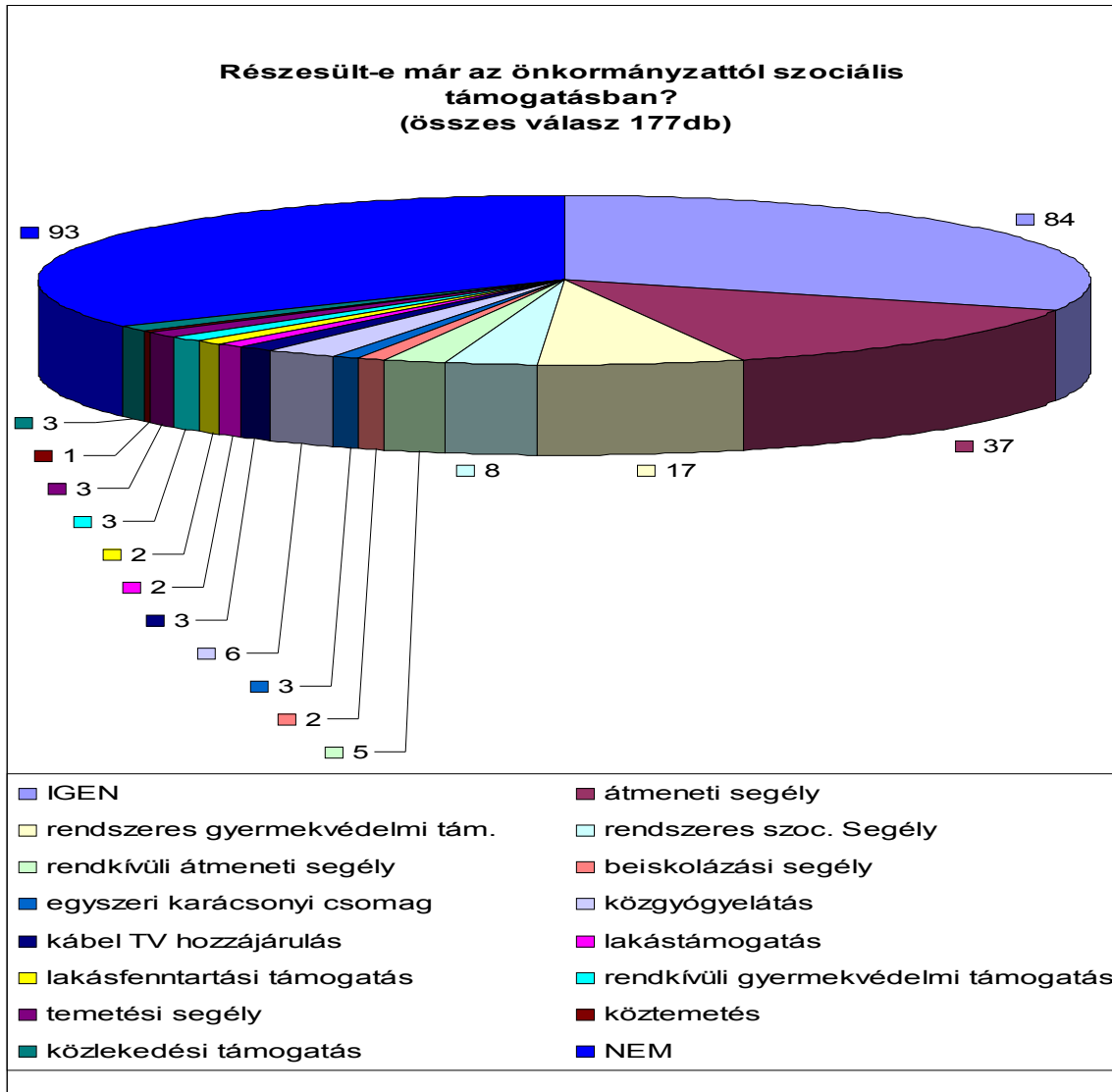
Amint azt a következő diagram is mutatja a megkérdezettek közül 123-an (69%) saját tulajdonú házban vagy lakásban laknak.

Jellemző, hogy a megkérdezettek szociális nehézségeik megoldásához kikhez fordulnak segítségért, a család és ismerősök mellett jelentős réteg vesz igénybe „intézményes” segítséget.

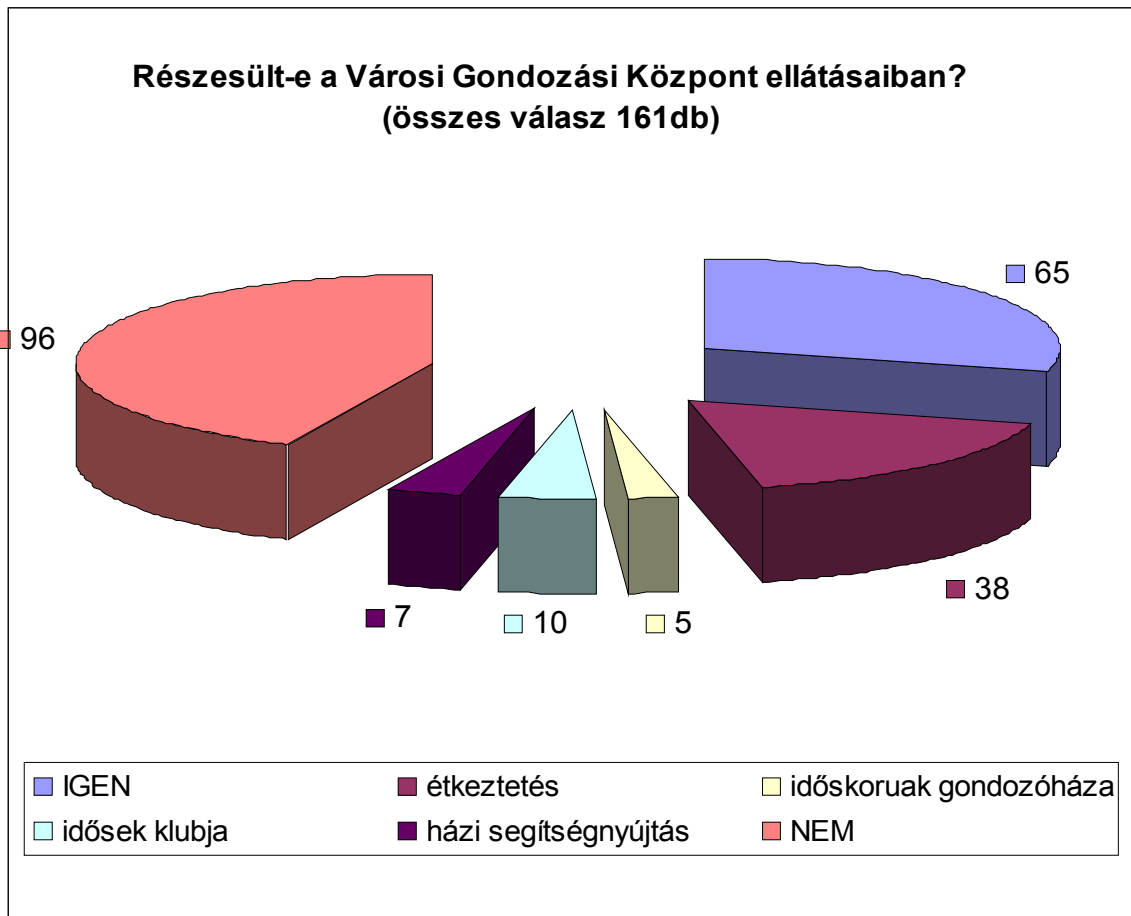
A választ adók közül 93-an nem, 84-en részesültek az önkormányzattól szociális támogatásban. Ami azonban nem szerencsés, hogy az átmeneti segílyt vették igénybe a legtöbben, éppen azt a segíly formát, amely legkevésbé korszerű támogatási forma, illetve eredményessége igencsak megkérdőjelezhető. Ebből az eredményből arra is következtethetünk, hogy a többi ellátási formát kevésbé ismerik, s ezek köztudatba való kivitelére nagyobb figyelmet kell fordítanunk.

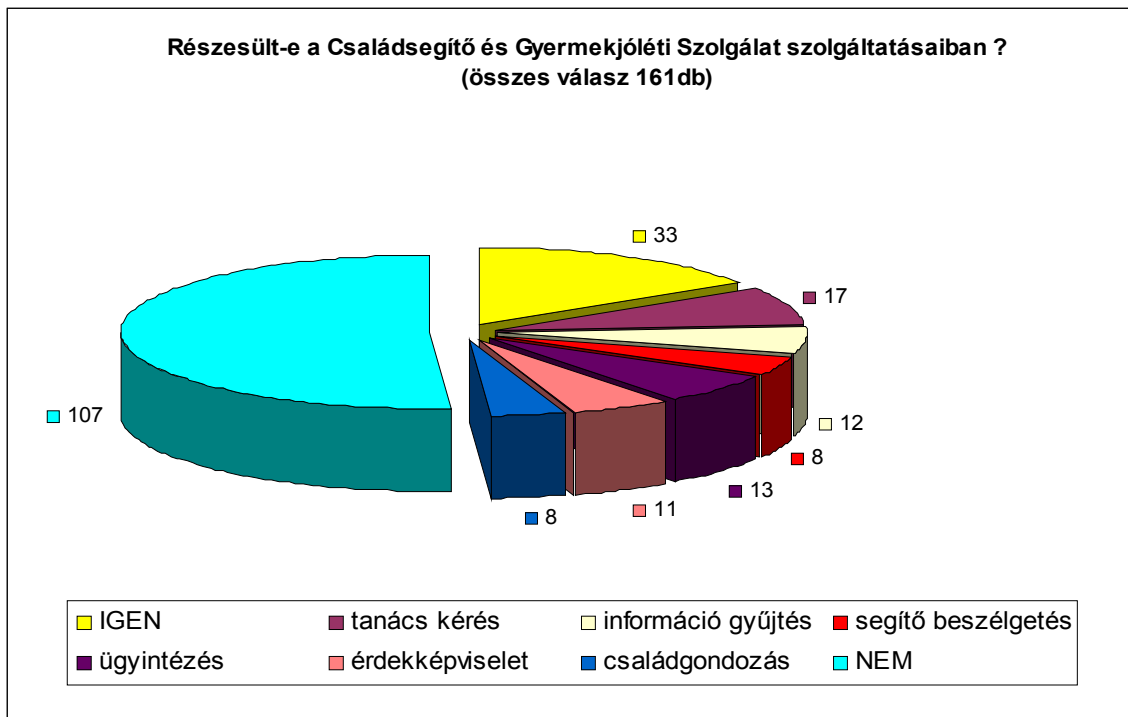
A fenti megállapításokat támasztja alá a felmérés azon része, amely arra kérdezett rá, hogy mennyiben ismerik az önkormányzat szociális intézményrendszerét, az önkormányzat által nyújtott szociális ellátásokat.

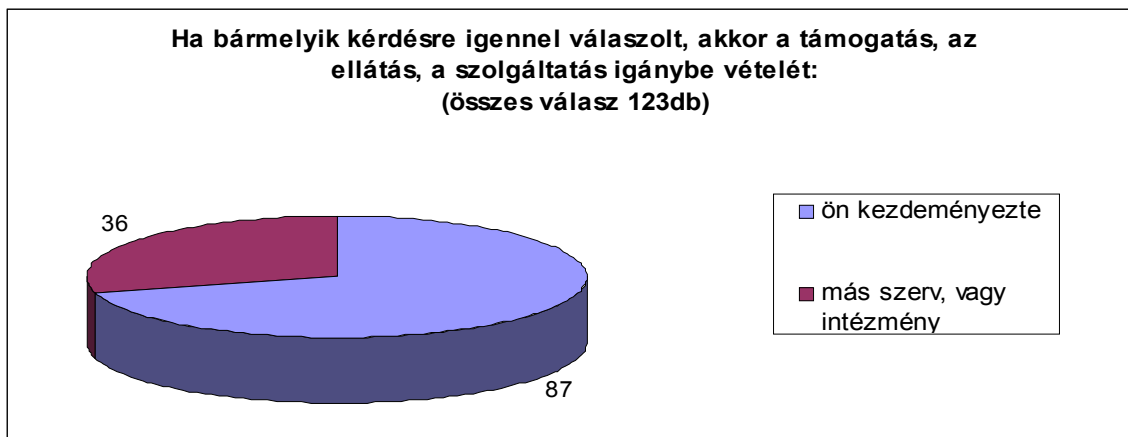
A válaszokból kiderül, hogy a Gondozási Központ ellátásait szívesen veszik igénybe, legszélesebb körben az étkezést, s kedvelt színtere a közösségi életnek az idősek klubja.

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat szolgáltatásai közül elsősorban a tanácsadás, az ügyintézés és az érdekképviselet iránt nagy az érdeklődés.

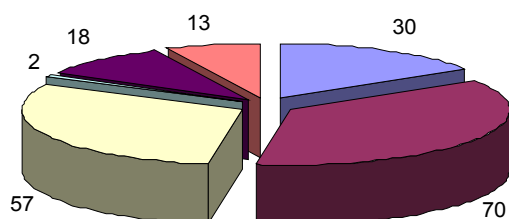

Jellemzően a támogatások igénybevételét az ügyfelek kezdeményezik, tehát a felmérés is igazolja a szociális szférában dolgozók azon véleményét, miszerint gyakran fordul elő az, hogy az igazán rászorultak nem fordulnak intézményes segítségért, sokszor szégyelve helyzetüket.

Aki azonban igényelt szociális ellátást, az csak részben oldotta meg a problémáját. Ugyanakkor a válaszadók egyöntetűen ajánlanák az igénybe vehető szolgáltatásokat másoknak is. A legnagyobb problémát a szociális támogatások igénylésekor épen az előbbieken említett azon ok jelenti, hogy nem szívesen jelennek meg szociális problémáikkal a hivatalos szerveknél, nehézséget jelent a bürokrácia útvesztőiben való eligazodás, illetve nem ismerik a lehetőségeket, az egyéb okok között megjelölték azt is, hogy mozgásképtelenség, rokkantság miatt nem keresik fel a szakintézményt, megalázkodnak tartják, hogy segítségre szorulnak.

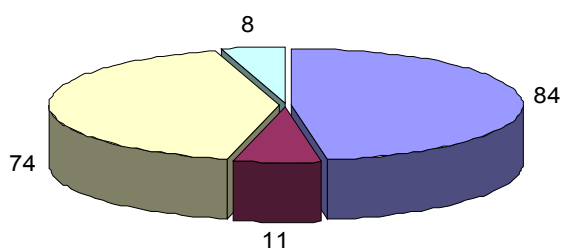
Mi jelenti a legnagyobb nehézséget a szociális támogatás, ellátás igénylésekor? (összes válasz 190db)

- nem ismeri a lehetőségeket
- nem szívesen jelenik meg szociális problémáival a hivatalos szerveknél
- nehézséget okoz a szükséges iratok beszerzése illetve a kérelmek kitöltése
- nehéz kapcsolatba lépni az illetékes ügyintézőkkel
- ha a kérelmet az illetékesek elbírálták, a kellőnél tovább kell várni, amire a szükséges támogatást, ellátást nagy szolgáltatást meg is kapja
- egyéb okok

A szociális problémák természetéből adódóan jellemzően a Polgármesteri Hivatal illetve az egyes intézmények dolgozóitól kérnének segítséget az ügyeik intézéséhez a megkérdezettek, idegenkednek a kihelyezett információs tábla és az elektronikus úton való információhoz jutástól.

Ügyeinek elintézéséhez milyen módon igényelne segítséget? (összes válasz 177db)

- ügyintézőtől, munkatárstól, telefonon vagy személyesen
- Polgármesteri Hivatalban kihelyezett információs tábláról
- Gondozási Központ, illetve Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat munkatársaitól
- elektronikus módon (számítógép segítségével)

Az előző „eredményre” tekintettel fontos az, hogy milyen a szociális szférában dolgozók ügyfelek általi megítélése. Mind a Családsegítő Szolgálat, mind a Gondozási Központ, mind a Polgármesteri Hivatal munkatársainak, ügyintézőinek a segítőkészségét nagyrészt 5-ös és 4-es osztályzatra minősítették, de előfordultak 1-es osztályzatok is, hasonlóan az ügyintézés rugalmassága tekintetében, amely szintén jelzés értékű, s egybevégt a szociális ellátásokkal szembeni felsorolt elvárásokkal, amelynek kapcsán első helyen szerepel az, hogy gyorsan, rugalmasan oldjuk meg a juttatások odaítélését, a hatáskör telepítéseknél ezt szem előtt kell tartani. Elvárásként fogalmazódott meg a legrászorultabbak segítése, a munkahely teremtés, a lakáshoz jutás támogatása, a több önkormányzati bérlakás iránti igény, a Gondozóházban férfi részleg kialakítása, szociális otthon létesítése, nyugdíjsház kialakítása, több információ

nyújtás, többen igényelnének családlátogatást, több figyelmet, valamint nagyobb odafigyelést a nagycsaládosokra, nagyobb figyelmet a segélyek odaítélésénél, továbbá ellenőrzését a segélyek felhasználásának.

5.SZENTGOTTHÁRD VÁROS KÖZÉPTÁVÚ SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993.évi III.törvény határidők megjelölésével határozza meg a szociális ellátásokra vonatkozó fejlesztési irányokat.

A fejlesztés középtávú feladatait alapvetően befolyásolja a város lakosságának előregedése, a megbetegedési viszonyok kedvezőtlen alakulása következtében, az időskorúak önálló képességének beszűkülése és a gyengébb jövedelmi helyzetük.

A pszichiátriai betegek, fogyatékosok – kiemelten a mozgás-fogyatékosok száma emelkedett, társadalmi integrációjuk még nem valósult meg, önálló életvitelük korlátozott.

A demográfiai, megbetegedésre, a halálozási és a regisztrált munkanélküliekre vonatkozó adatok halmozott problémák előfordulását jelzik.

5.1.A szociális szolgáltatások fejlesztésével és működtetésével összefüggő alapelvek és értékek meghatározása.

Alapelvek

- Esélyegyenlőség: a város valamennyi rászorulója számára egyenlő hozzáférés biztosítása a szociális szolgáltatásokhoz.
- Előítélet mentesség: kor, nem, vallási, etnikai hovatartozás, szexuális irányultság, vagyoni helyzet, politikai nézet, fogyatékoság, cselekvőképességbeli korlátozottság, betegség miatti hátrányos megkülönböztetés nélkül, a szociális rászorultság mértéke alapján, azonos bánásmód és azonos minőségű ellátás biztosítása.
- A szociális biztonság feltételeinek javítása.
- A városi önkormányzat koordinatív szerepének erősítése a szociális intézmények , a szociális tevékenységet is folytató civil szervezetek között
- Partnerség: a szociális szféra városi szerepének összefogása.
- Fenntartható fejlődés: a működés finanszírozhatósága.

Értékek

- Az élet és az emberi méltóság tisztelete.
- Az emberi méltósághoz való jog.
- Az ember önrendelkezéshez való joga.
- A szociális biztonsághoz való jog.
- Differenciált, az egyén szükségleteihez igazodó ellátás.
- A szabad lelkiismeret, a vallás szabad gyakorlásához való jog.
- Folyamatos minőségfejlesztés a szolgáltatások terén.
- A társadalmi beilleszkedés, integráció segítése.

5.2.Stratégiai célok:

- A törvényi kötelezettségek teljes körű teljesítése.
- A városban élő időskorúak gondozási feltételeinek biztosítása; az idős ember minél hosszabb ideig saját otthonában történő gondozása, az indokolatlan tartós bentlakásos intézményi elhelyezések megelőzése érdekében, illetve teljes körű ellátásuk biztosítása az intézményi felvételig.

- Az intézmények, középületek akadály-mentesítésével hozzájárulni a fogyatékosok mindennapi életének megkönnyítéséhez, foglalkoztatásának megvalósulásához, az önálló élet éléséhez.
- A civil karitatív szervezetek szerepvállalásának erősítése a szociális szolgáltatásokban.
- Az önkéntes segítők hálózatának kiépítése.
- Koordináció és információáramlás biztosítása az ellátó rendszer szereplői között.

5.3.A fejlesztés prioritásai

Az intézmény fejlesztések területén

Első számú célja kell, hogy legyen Szentgotthárd Város Önkormányzatának a személyes gondoskodást nyújtó intézmények ideiglenes működési engedélye helyett a végleges működési engedélyek megszerzése.

- Az alapellátások teljes körű kiépítése
  - Házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres segítségnyújtás, családsegítés,
  - Speciális alapellátási feladatok /támogató szolgálat, közösségi pszichiátriai gondozás.
- Minőségfejlesztés területén
  - Az elhelyezési körülmények tárgyi feltételeinek javítása, akadály-mentesítés.
  - Humán erőforrás fejlesztés / szakdolgozói létszám és szakképzettségre vonatkozó követelmények teljesítése
  - A szakmai munka színvonalának fejlesztése /továbbképzések, boorn out szindróma megelőzésére irányuló tréningek
  - Személyre szóló gondozás, egyéni fejlesztés teljes körű alkalmazása.
  - A koordináció és együttműködés fejlesztése az Önkormányzatok, civil, karitatív szervezetek, a szociális ellátás szereplői között.
  - A gondozotti érdekvédelem továbbfejlesztése, az érdekképviseleti fórum hatékonyabb működésének elősegítése.

6.Feladatok, fejlesztési irányok a szolgáltatások biztosításának egyes szintjein

6.1. Az Önkormányzat szabályozási hatásköre

Szociális rendelet

A szociális rendeletet a változó jogszabályi környezethez folyamatosan igazítani kell. Ennek során törekedni kell arra, hogy az önkormányzat támogatási politikája átalakuljon, az átmeneti segélyezés túlsúlyát meg kell szüntetni, hangsúlyozni kell a speciális ellátások szükségességét. Az önkormányzat által nyújtott, a helyi szociális rendeletben szabályozott ellátási formákról, azok változásairól a lakosságot folyamatosan tájékoztatni kell. A rendeletmódosítások kapcsán bővíteni szükséges a lehetőségét annak, hogy ne csak a rászorult kérelmezhesse ellátásának megállapítását. A hatáskör telepítéseknél figyelemmel kell lenni a gyors, rugalmas ügyintézésre.

Felelős: Jegyző
                           Hatósági és Okmányiroda vezető
 Határidő: folyamatos

Tervezési, ellenőrzési, értékelési eljárások

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993.évi III.tv. 92/B.§-ában foglaltak alapján a személyes gondoskodást nyújtó intézményeket fenntartó önkormányzatunknak az intézményeket ellenőrizni és a szakmai munka eredményességét **évente** egy alkalommal értékelni kell. Az értékelésnél figyelemmel kell lenni az 1/2000.(I.7.) SZCSM. Rendelet 13.§.-ban foglaltakra.

Felelős: Pénzügyi Iroda vezető
Határidő: A Képviselőtestület éves munkaterve szerint

Ágazati és intézményközi együttműködési eljárás, nem önkormányzati szereplők részvétele a szociális területen

A személyes gondoskodást nyújtó intézmények, a Polgármesteri Hivatal, valamint a szociális tevékenységet is folytató civil szervezetek által kötött együttműködési megállapodásban foglaltakat folyamatosan végre kell hajtani, e szervezeti tömörülésből kell létrehozni a városban a szociális kerekasztalt.

Felelős: Intézményvezetők
Jegyző
Hatósági és Okmányiroda
Civil szervezetek vezetői
Határidő: 2005. március 31.

Ágazati szintű adatkezelés, adminisztráció és információ szolgáltatás

A helyi szociális ellátások szabályiról szóló többször módosított 22/2003.(IV.30.) Ökt. rendelet 19.§(9) bekezdésében foglaltak szerint kell teljesíteni

Felelős: Gondozási Központ vezetője
Határidő: rendelet szerint

Szociális információs rendszer működtetése

A gyámügyi jelzőrendszerhez hasonlóan létre kell hozni a szociális információs rendszert. Meg kell határozni a rendszer résztvevőit, az információ áramlás irányait, az adatbázis kezelőjét, az adat szolgáltatás rendjét, a rendszerbe be- és kikerülés rendjét. A rendszer lényegében a szociális együttműködési megállapodás keretében most is működik, végleges formáját a szociális kerekasztal létrehozásával nyerné el.

Felelős: Jegyző
Hatósági és Okmányiroda vezetője
Városi Gondozási Központ vezetője
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Határidő: 2005. július 31.

Az ágazaton belüli humán erőforrás

Figyelemmel az 1993.évi III.tv.92/B.§-ára, valamint a 9/2000.(VIII.4.)SZCSM rendeletre biztosítani kell, hogy az alkalmazottak a működési nyilvántartásban meghatározott határidőig szerezzék meg a szükséges kredit pontokat.

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Városi Gondozási Központ vezetője
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Határidő: folyamatos

Lakossági tájékoztatás rendszere

A szociális ellátásokról több, hatékonyabb, **folyamatos** információ nyújtás a lakosság felé a helyi újság, a városi Tv adta lehetőségek kihasználásával, a civil szervezetek bevonásával.

Felelős: Városi Gondozási Központ vezetője
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Hatósági és Okmányiroda vezetője
Határidő: folyamatos

Szükséges a karitatív tevékenység összehangolása városi szinten, az adományokhoz való hozzájutás lehetőségét a lakossággal meg kell ismertetni, a karitatív tevékenységek bemutatása részét kell, hogy képezze a városi egységes szociális adatbázisnak.

Felelős: Karitatív tevékenységet folytató társadalmi szervezetek
Határidő: Folyamatos, illetve 2005. július 31.

Fel kell venni a kapcsolatot a Vas Megyei Mozgáskorlátozottak Egyesületének szentgotthárdi csoportjával, s ki kell alakítani az együttműködés lehetséges formáit, biztosítani kell a szervezet részvételét a városi szociális kerekasztal munkájában.

Felelős: Hatósági és Okmányiroda vezetője
Határidő: folyamatos, illetve 2005.március 31.

Intézményi és ellátásfejlesztési programok alapfeltételének megteremtése

Továbbra is biztosítani szükséges az önkormányzat költségvetésében céltartalékként az esetleges pályázatokhoz szükséges önkormányzati önrész fedezetét a költségvetési lehetőségek erejéig.

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Pénzügyi Iroda
Határidő: éves költségvetés elfogadása

- **A személyes gondoskodást végző intézmények vezetőinek és a Polgármesteri Hivatal ágazati vezetőinek közös konzultációs és tervező fóruma**

Szükséges az intézményvezetők és az ágazati vezetők közös konzultációs és tervező fórumának létrehozása évente legalább két alkalommal, illetve szükség szerint.

Felelős: Polgármester
Jegyző
Pénzügyi Iroda

Határidő: folyamatos, de évente legalább két alkalommal

Önkormányzat szabályozási hatásköre –összefoglaló táblázat

Terület	Határidő						Felelős
	folya- matos	éves kltsv .	Éves munka- terv	Szoc.r. szerint	2005. márc.31.	2005. július 31.	
Szoc.rend. mód.	X						Jegyző Hatósági és Okm.Ir. vez.
Tervezés,ellenőrzés			X				Pénzügyi Ir. Vez.
Együttműködési elj.					X		Intézmény vez., Jegyző, Hat.és Okm. Ir.vez., civil sz.
Ágazati inform. Szolg.				X			Gondozási K. vez.
Szociális információs r.						X	Jegyző, Hatósági és Okm.Ir.vez,sz ociális int. vezetők
Humán erőforrás	X						Képviselőtest ület,szociális int. vezetői
Információ nyújtás	X						Szociális int. Vezetői,Hat.és Okm. I.vez.
Karitatív tev. összehangolása	X						Érintett társ. szervezetek
Kapcs. felvétel mozgásk. helyi csop- val					X		Hatósági és Okm.I. vez.
Pályázati önrész biz.		X					Képviselőte stület, Pénzügyi I.
Konzultációs és tervező fórum	X						Polgármester, Jegyző, Pénzügyi I.

6.2. Önkormányzati ellátási szintű feladatok MEGLÉVŐ ELLÁTÁSOK KÖRÉBEN

A Városi gondozási Központ valamennyi szakfeladatának működési engedélye személyi és tárgyi feltételek hiányossága miatt ideiglenes. A hiányosságokat a személyi feltételek vonatkozásában legkésőbb 2005. december 31-ig, a tárgyi feltételek vonatkozásában legkésőbb 2008. december 31-ig kell pótolni.

Az intézményben személyi szolgáltatást végző személyek valamennyien rendelkeznek az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 3. számú mellékletében az adott munkakörre előírt képesítési előírásokkal.

Az intézmény egyes szakfeladatai nem felelnek meg az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 2. számú mellékletében előírt szakmai létszámnormáknak. A létszámnorma 4 fővel kevesebb a működési engedélyben szabályozottnál.

A VGK 1992. óta változatlan formában működik, fejlesztésre – két létszámon kívül – nem került sor, miközben a társadalmi, gazdasági, demográfiai, jogi környezet változott.

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy a szociális intézmények működésének engedélyezése 1997-től került bevezetésre. **A szociális törvény előírja, hogy szociális intézmény csak működési engedély alapján működtethető.**

A fenntartó alapvető feladata, hogy biztosítsa azokat a szakmai követelményeket, amelyeket a jogszabályok az intézmények működéséhez kapcsolódóan meghatároznak. Ezek közül a legfontosabbak:

- az intézmény működéséhez szükséges tárgyi-személyi feltételeket megteremtsek.
- valamint az intézmény végleges működési engedéllyel rendelkezzen.

A működési engedély megszerzése egyfajta megmérettetés, hiszen csak az- az intézmény kaphatja meg, amelyik megfelel a jogszabályok által előírt követelményeknek. A szigorú követelmények előírásának célja az, hogy az intézmény szolgáltatásainak igénybevevői megfelelő körülmények között, színvonalas ellátásban részesüljenek, valamint az intézmény személyi és tárgyi feltételei tegyék lehetővé az alapvető emberi jogok betartását. A jelenlegi szabályozás csak a minimum követelményeket írja elő, azokat, amelyeket egy intézménynek és fenntartójának teljesítenie kell. Működési engedély nélkül az intézmény nem végezhet szociális szolgáltatási tevékenységet. Az engedély megléte, feltétele az állami támogatás folyósításának.

ALAPELLÁTÁS:

Elsődleges célként kell elfogadnunk azt, hogy a meglévő intézményeink működési engedélyeiket véglegesen kaphassák meg

Figyelembe kell vennünk a szakfeladatok létszám szükségleteinél azt, hogy a közeljövőben várható a szociális törvény alapvető módosítása, amely teljesen új alapokra helyezi a személyes gondoskodás intézményrendszerét. Ezért a koncepcióban megfogalmazottak előre láthatóan lényegesen változnak, így nem célszerű a 2005.évi költségvetésben szerepeltetni a létszám bővítéseket (annak ellenére, hogy az id. működési engedély szerinti kötelezettségünk 2005. december 31-ig írja elő, plusz a 2004.év eleji jogszabály módosítás még további fejlesztési kötelezettségeket róna ránk a létszámok terén), hanem a jogszabály módosítást követően ismét át kell gondolnunk ezen intézmény rendszerünket.

1. Étkeztetés

Megoldásra váró feladat:

Szociális étkeztetés folyamatos biztosítása, 5 napról – 7 napra való változtatása. Megvalósítás célszerű időpontja: 2005. január 01-től.

Költségvonzata:

Élelmezési költség: 2 millió Ft
Szállítási költség: 80 – 100 ezer Ft

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Pénzügyi Iroda
Városi Gondozási Központ vezetője
Határidő: 2005. évi költségvetés elfogadása

2. Házi segítségnyújtás

a./ **Működési engedély szerinti létszámhiány: 1 fő vezető gondozó**

Teljesítési határidő: folyamatos, **de legkésőbb 2005. december 31-e.**

Béreköltsége: 1. 900 e/Ft

A működési engedélyben előírt 2 fő létszám bővítésből 2004-ben 1 álláshely teljesítésre került, így a hiány az 1 fő vezető gondozó

Első lépésként a kiadott ideiglenes működési engedélyről szóló határozatban foglaltaknak kell eleget tenni!

A házi segítségnyújtás szakfeladatra biztosítani kell az 1 fő vezető gondozó álláshelyet

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Pénzügyi Iroda
Városi Gondozási Központ vezetője
Határidő: 2006. évi költségvetés elfogadása

b./Az 1/2000.(I. 7.) SZCSM rendelet 2. számú melléklete 2004.február 5-től módosult, így a házi segítségnyújtás szakfeladat létszám szükséglete **10 fő.**

Állandó lakosok száma: 8261 fő. (8981 fő – 720 fő, Pszichiátriai Otthon lakói = 8261 fő)

Gondozási körzetenként – 800 fő lakos – 1 fő szociális gondozó

Így létszámhiány további: **+ 4 fő szociális gondozó és ápoló**

Béreköltsége: 4fő x 1 m/Ft = 4 m/Ft

(A várható jogszabály változás miatt e fejlesztésre koncepció szinten nem javasolunk döntést hozni.)

3. Családsegítés

A Családsegítő Szolgálat szakmai álláshelyeinek száma, képzettségeik:

Jelenleg a családsegítés feladatait az intézmény 3 főállású dolgozója látja el, akik a gyermekjóléti szolgáltatás feladatait is ellátják.

Tehát az intézmény szakmai álláshelyeinek száma 1999 – től 2003 – ig: 3 fő.

Képzettségek: - 2 fő felsőfokú gyógypedagógiai asszisztens képzettséggel rendelkezik.

1 fő általános szociális munkás és szakvizsgázott szociálpolitikus végzettséggel rendelkezik.

A családgondozók fizikai és szellemi terhelhetőségük maximális igénybevitelével tevékenykednek, biztosítva munkájuk olyan mértékű mennyiségi és minőségi színvonalát, amely - tapasztalataink szerint - a kedvezőbb személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező Szolgálatok működésével vetekszik.

A Szolgálat részére a Képviselőtestület 2004. július 1. napjától további 1 álláshelyet engedélyezett.

A Szolgálat Körmend város Jegyzője által kiadott 2004. június 30-ig érvényes működési engedéllyel rendelkezett, mivel a vonatkozó rendeletek értelmében a családsegítés valamint a gyermekjóléti szolgálat szakmai egységeiben 3-3 fő foglalkoztatása lenne indokolt. Az intézmény ideiglenes működési engedélyét 2005. június 30-ig meghosszabbították.

a./ Egyre sürgetőbb azon döntés meghozatala, hogy az intézményi létszám a végleges működési engedély kiadásához szükséges szintre felfejlesztésre kerül-e, vagy e feladatokat más intézményhez integrálva (ez a jelenlegi jogszabályi környezetben számottevő megtakarítást nem jelentene) látják el a jövőben. (A létszám fejlesztést, valamint a feladat ellátás módját szintén a várható jogszabályváltozás alapvetően be fogja folýásolni, célszerű ennek függvényében a témát újból áttekinteni)

Felelős: Pénzügyi Iroda
Jegyzői Titkárság
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Gondozási Központ vezetője

Határidő: 2005. évi költségvetési koncepció, s abban 2005. július 1-től a szükséges létszám biztosítása

b./ Megoldást kell találni a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat helyiség problémáira, megfelelő elhelyezést kell biztosítani a Szolgálat működéséhez.

Felelős: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Jegyző

Határidő: folyamatos

SZAKOSÍTOTT ELLÁTÁS

Nappali ellátást nyújtó intézmény

4. Idősek Klubja

a./ Az épület akadálymentes megközelítése még nem megoldott.

Teljesítési határidő: folyamatos, de legkésőbb 2008. december 31-e.

Becsült költsége: 1,52 m/Ft

Az akadálymentesítésre Önkormányzatunk pályázatot nyújtott be, s a kedvezőbb elbírálás érdekében felvállaltuk, hogy a pályázat pozitív elbírálása esetén az akadálymentesítést 2004. december 31-ig megoldjuk.

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

Pénzügyi Iroda

Műszaki Iroda

Városi Gondozási Központ vezetője

Határidő: 2004. december 31., illetve pályázat függvényében

b./ Működési engedély szerinti létszámhiány: 1 fő szociális segítő (Gondozási Központ szakfeladaton)

Teljesítési határidő: folyamatos, de legkésőbb 2005. december 31-e.

Béreköltsége: 1. 650 e/Ft

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

Pénzügyi Iroda

Városi Gondozási Központ vezetője

Határidő: 2006. évi költségvetés elfogadása

c./ 1/2000. (I. 7.) SZCSM. Rendelet 2. számú melléklete szerinti létszámszükséglet: 7 fő

Létszámhiány: + 2 fő

Béreköltsége: 2 millió Ft
(A várható jogszabály változás miatt e fejlesztésre koncepció szinten nem javasolunk döntést hozni.)

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények

5. Gondozóház

a./ A gondozóház az 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletben előírt tárgyi feltételeknek, csak részben felel meg. Egyrészt nem biztosított az akadálymentes közlekedés, másrészt hiányzik a betegszoba, egy 20 m²-es közösségi helyiség és egy látogatói szoba.

Működési engedély formája: ideiglenes, szakmai létszámhiány, tárgyi hiányosságok és **akadálymentesítés hiánya** miatt.

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

Pénzügyi Iroda

Műszaki Iroda

Városi Gondozási Központ vezetője

Határidő: Folyamatos, a bővítéssel egyidejűleg, de legkésőbb 2008.december 31. -

**b./ Működési engedély szerinti létszámhiány: 1 részlegvezető
1 mentálhigiénés munkatárs**

Teljesítési határidő: folyamatos, de legkésőbb 2005. december 31.-e.

Béreköltsége: 3. 800 e/Ft /2 x 1. 900 e/Ft/

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

Pénzügyi Iroda

Városi Gondozási Központ vezetője

Határidő: 2006. évi költségvetés elfogadása

c./ 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 2. számú melléklete szerinti létszámszükséglet: 7 fő

Létszámhiány: - fő

Béreköltség: - Ft

d./ Az intézmény férfi részleggel való kibővítése.

A bővítés a lakossági szükségletre adandó válasz és feladat.

A gondozóház bővítésének módosított engedélyezési tervdokumentációja 2003. április hónapban elkészült, és a körmenői Polgármesteri Hivatal 400-8/2003. sz. határozatával jogerős, a tervek 2003. 08. 11-én kerültek jóváhagyásra.

A képviselőtestület a bővítésről 2002. májusi ülésén döntött, amely a gondozotti létszám 20 főre való emelésével történő épületbővítést jelent. Az akkori becsült költség : 28 m/Ft. A bővítés valószínűleg önkormányzati forrásból nem oldható meg. A megvalósítás egyéb feltételeit meg kell keresni, ki kell dolgozni.

Felelős: Polgármester

Műszaki Iroda

Pénzügyi Iroda

Városi Gondozási Központ vezetője

Határidő: 2005.évi költségvetés elfogadása

6.Hajléktalanok átmeneti szállása

A hajléktalan szállás az 1/2000.(I.7.) SZCSM rendeletben előírt tárgyi feltételeknek csak részben felel meg. Nem biztosított az akadálymentes közlekedés, hiányzik a betegek elkülönítésére és a közösségi együttlétre szolgáló helyiség.

Az otthonban a módosított 1/2000.(I.7.) SZCSM rendelet 2.számú mellékletében előírt szakmai létszámnorma nem biztosított. Hiányzik a szociális mentálhigiénés munkatárs, amit legalább intézményi szinten kellene biztosítani.

E tárgyi és személyi feltételek hiánya mellett nem szerencsés a hajléktalan szállás elhelyezése a gondozóház alagsorában. Az itt lakó férfi kliensek viszonylag fiatalabb életkorukból és életvitelükből adódóan gyakran hangoskodással, durva magatartással, stb. zavarják a gondozóház idős, pihenésre vágyó lakóit.

A gondozóház pincéjében elhelyezett szállás sem tűzvédelmi, sem közegészségügyi szempontból nem felel meg az előírásoknak. A tárgyi és személyi feltételek pótlása jelentős forrást igényelne, mivel férőhelyet is kellene bővíteni (10 férőhelyre), valamint jelentős szakmai létszámvonzata lenne (legalább +3 szociális munkás, bérkölts. Kb.: 1.900 e/Ft/fő) Amennyiben a gondozóház bővítése megvalósul, a szállást jelenlegi helyéről mindképpen ki kell költöztetni, mivel az ÁNTSZ a szakhatósági hozzájárulást csak ilyen feltételekkel adta meg.

Megoldási javaslat:

A hajléktalanok átmeneti szállásának működtetése nem alapfeladata Szentgotthárd Város Önkormányzatának, csak a szolgáltatáshoz való hozzájutást kell biztosítani. Így a probléma kezelésére két megoldás kínálkozik:

a./ Hajléktalan személyek részére szociális bérlakás fenntartása, szükség szerint átmeneti időre történő kiutalás.

Ehhez szükséges a jelenlegi szolgáltatás megszüntetése, helyi önkormányzati rendeletek módosítása (lakások és helyiségek bérletéről szóló, helyi szociális rendelet).

Felelős:Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete

Pénzügyi Iroda vezetője

Műszaki Iroda vezetője

Városi Gondozási Központ vezetője

Jegyző

Határidő: Gondozóház bővítését megelőzően

b./ Együtműködési megállapodás megkötésének kezdeményezése Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával arra vonatkozóan, hogy a SAVARIA REHAB-TEAM Kht. kereteiben működtetett szombathelyi hajléktalan szállást a Szentgotthárdon hajléktalanná vált személyek igénybe vehessék.

Felelős: Polgármester

Jegyző

Pénzügyi Iroda vezetője

Városi Gondozási Központ vezetője

Határidő: Gondozóház bővítését megelőzően

c./ Mobil lakások kialakításának lehetőségét meg kell vizsgálni

Felelős: Műszaki Iroda vezetője

Határidő: Gondozóház bővítését megelőzően

A következő táblázat összefoglalóan tartalmazza a Városi Gondozási Központban megoldásra váró feladatokat.

LÉTREHOZANDÓ ELLÁTÁSOK KÖRÉBEN

7. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az 1999.évi III.tv. 63.§. (2) bekezdése szerint a házi segítségnyújtás kiegészítő szolgáltatása vagy önállóan megszervezett szolgáltatási formája a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Ez a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időszerű, valamint fogyatékos személyek részére nyújtott ellátás. Segítségével fenntarthatók a biztonságos életvitel feltételei, krízishelyzetben lehetőséget nyújt az ellátást igénybe vevő személynél történő gyors megjelenésre és segítség nyújtásra.

Előzetes kalkulációk szerint a bérköltség kb.:8 m/Ft (amely 4 fő gondozó: 4x1.250 e/Ft, 1 fő rendszergazda: 1.650 e/Ft, 1 fő gépkocsivezető:1.350 e/Ft), a becsült működési költség: 4 m/Ft, ezen felül a diszpécser központ és az ehhez szükséges helyiség kialakításának költségével is számolni kell.

A Képviselőtestület **127/2004.számú határozatának 5./pontjában állást foglalt már ezen szolgáltatással kapcsolatban**, miszerint a bevezetés érdekében a Rendelőintézet és a Városi Gondozási Központ között egyeztetést kell végezni. Figyelni kell a pályázati felhívásokat és lehetőség szerint pályázatot kell benyújtani e témakörben.

8. Speciális alapellátási feladat- Támogató szolgálat

A támogató szolgálat feladatait lsd. a koncepció 3.3.3. pontjában.

E forma még hiányzó szolgáltatás a városban.

A létrehozási határidő: folyamatos, de legkésőbb 2007. december 31-e.

A támogató szolgálat tevékenysége során szorosan kell, hogy együttműködjön a szociális alap és nappali ellátást biztosító intézménnyel, a háziorvosi szolgálattal, így létrehozását célszerű lenne a Városi Gondozási Központhoz integrálni. A szolgálat kiépítését folyamatosan kellene az önkormányzatnak megteremtenie- tekintettel a létszám és tárgyi eszköz szükségletre. Mivel egy teljesen új szolgáltatás bevezetéséről van szó – törvényi szinten is-, ezért valószínű pályázati lehetőségek is megjelennek e témakörben.

Támogató szolgálat rendelet által előírt létszámnormája, illetve bérköltsége

Vezető	- 1 fő	1.900 e/Ft
Személyi segítő	- 2 fő	2.500 e/Ft
Gépkocsivezető	- 1 fő	1.350 e/Ft

A működési költség kalkulációk szerint: 5 m/Ft/év

Továbbá szükséges speciális szállító jármű beszerzése is, aminek becsült költsége: 8-10 m/Ft.

a./ A támogató szolgálat felállítása érdekében egyeztetést kell végezni a Gondozási Központ vezetőjével, figyelni kell a pályázati felhívásokat.

Felelős: Jegyző

Pénzügyi Iroda

Gondozási Központ vezetője

Határidő: folyamatos, de legkésőbb 2007. december 31.

b./ Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a szentgotthárdi kistérség közösen működtetné-e a támogató szolgálatot.

Felelős: Gondozási Központ vezetője
Dr. Krajczár Róbert önkormányzati tanácsadó
Határidő: 2005. június 30.

9. Speciális alapellátási feladat- Közösségi pszichiátriai ellátás:

Az ellátás részletes ismertetését lsd.: a koncepció 3.4.1. pontjában.

1/2000. (I. 7.) SzCsM. rendelet: 39/F. §. – 39/I. §., Ezen belül: 39/G. § (1) szerint: „A közösségi pszichiátriai ellátást közösségi gondozó és közösségi koordinátor végzi. Egy közösségi gondozó legfeljebb 25 ellátotról gondoskodhat. Amennyiben a 2. számú melléklet szerint nem kell önálló közösségi koordinátort alkalmazni, a koordinátor feladatait a szolgálat vezetője látja el.

A fenti rendelet 3. számú melléklete szerinti képesítési előírások:

- közösségi koordinátor: felsőfokú szociális alapvégzettség, (Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Szentgotthárd vezetője),
- közösségi gondozó: pszichiátriai ápoló és asszisztens, pszichiátriai-, mentálhigiénés szakápoló, mentálhigiénés asszisztens.

A 257/2000. (XII. 26.) Korm. Rend. 9. §. 2. sz. melléklet szerint a közösségi gondozónál előírt képesítések a közalkalmazottakra vonatkozó jogszabály szerint E – kategóriába sorolandók.

Ez alapján a jelenlegi (2004. évi) közalkalmazotti bértábla szerint számolva egy E8 – as kategóriában foglalkoztatott közösségi gondozó havi bérének költsége a munkáltatót terhelő költségek figyelembevételével: 121.700 Ft/hó

a./ A közösségi pszichiátriai ellátás – jellege miatt- egyik megoldásként a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz lenne telepíthető. Létrehozásában szintén támaszkodni kell a pályázati lehetőségekre.

Felelős: Jegyző
Pénzügyi Iroda
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Határidő: folyamatos, illetve pályázati lehetőség függvénye, de legkésőbb 2007.december 31.

10. Tárgyalásokat kell folytatni a Fővárosi Önkormányzat Pszichiátriai Betegek Otthona Szentgotthárd vezetőjével, hogy a közösségi pszichiátriai ellátás, a támogató szolgálat, valamint egyéb szociális ellátás megszervezése az Önkormányzat és az Intézmény közötti együttműködési megállapodás alapján megvalósítható-e.

Felelős: Polgármester
Pénzügyi Iroda
Határidő: 2005. június 30.

11.Szakosított ellátás (ápolást, gondozást nyújtó intézmény

A szakma, a civil szervezetek, a megkérdezett lakosság jövőbeni elképzeléseit illetően emelt szintű, tartós bentlakásos intézmény létesítése rendszeresen felmerül. Ugyanis az idősellátás e

lépcsőfoka hiányzik a településen, s a tapasztalatok szerint igény lenne rá 15-20 férőhely kialakításával. Ez a lehetőség kedvező lenne azon idős emberek számára, akik a településen élték le életüket. Itt élnek családtagjaik, rokonaik, ismerőseik, s ez által nem helyeznék el őket 50-60 km-re lévő otthonba, ahol meg kell szokni az új környezetet, az intézmény dolgozóit. Hiszen jól tudjuk, hogy az idős embert nagyon megviseli, ha kiszakítják addigi életteréből.

Ugyanakkor a családtagoknak, ismerősöknek sem kell órákat utazniuk, hogy meglátogathassák hozzátartozóikat. Sok esetben a távolság az, ami miatt egyre ritkábban kerül sor a látogatásra.

E tartós bentlakásos intézményi elhelyezés valószínűleg csupán önkormányzati, illetve esetleges pályázati forrásokból nem teremthető meg, mindenképpen szükséges ilyen téren már tapasztalattal rendelkező vállalkozó társaság bevonása, szolgáltatás idetelepítése feltételeinek megteremtése (pl. telek vagy épület, illetve közmű biztosítása). A témával részletesen foglalkozott a Képviselőtestület 2004. szeptemberi ülése elé terjesztett időskorúak helyzetéről szóló előterjesztés, amelyben a megoldási javaslatot a 232/2004.számú határozat 8.pontja tartalmazza.

Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 2004. április 29-i ülésén határozott arról, hogy egyetért a Vas Megyei Rehabilitációs Kórház és Gyógyfürdő beruházási támogatási igényével, a városban mozgásfogyatékosok otthona és rehabilitációs intézménye létesítésével. E fejlesztési lehetőség szerepel a megyei önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciójában is.

12. Alapítvány létrehozása a szociálisan rászorulóknak megsegítésére

Az alapítványt valamilyen konkrét szociális probléma megoldására, illetve fejlesztés megvalósítására szabad csak létrehozni. Szükségességét, illetve létrehozásának feltételeit meg kell vizsgálni.

Felelős: Szociális, Egészségügyi és Sport Bizottság
Gondozási Központ vezetője
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Pénzügyi Iroda
Határidő: 2005. június 30.

13. Fel kell venni a kapcsolatot **rehabilitációs munkahelyeket biztosító foglalkoztatókkal**, esetleges szentgotthárdi telephelyük bővítése, valamint szentgotthárdi telephely létrehozása érdekében. (Jelenleg 5 foglalkoztató képviselteti magát a városban, az általuk foglalkoztatott 241 főből 198 alkalmazott a Szociális Otthon lakója, 43 fő nem intézményi elhelyezett.)

Felelős: Polgármester
Határidő: 2005. március 31.

LÉTSZÁMKIMUTATÁS, TÁRGYI FELTÉTELEK-ÖSSZEFOGLALÓ ADATOK: IDŐ ÉS KÖLTSÉG TÁBLA

Ellátás típusa	Eng. Létsz.	Szak-képz.	Szak-képz-zetlen	Működési eng. formája	Működési engedély szerinti létszám		Bér-költség e/Ft	1/2000.(L. 7.) SZCSM r. által előírt létszám	1/2000.(L7) SZCSM r. létszámhián	Bér-költség e/Ft	Megoldandó feladatok		
					hiány	határidő					formái	Költsége e/Ft	határidő
Meglévő ellátások													
Étkeztetés vásárolt szolgáltatás											Étkeztetés folyamatossá tétele 5-ről 7 napra változtatás	Élmezés 2000 szállítás 80-100	2005.01.01.
Házi segítségnyújtás	6	6	-	Ideiglenes	1 fő vez. gondozó	Folyamatos legkésőbb 2005.12.31	1.900	10 szoc. gond. 1 vezető gond.	4 szoc.gond.	4 4x1.000			
Családsegítő és Gyermekjóléti sz. családsegítés	3	1	1	Ideiglenes	1	2005.június 30.	1.606/fő/év				Megfelelő elhelyezés biztosítása	Elhelyezéstől függő, jelenleg nem ismert	folyamatos
Családsegítő és Gyermekjóléti sz. gyermekjólét	3	1	1	Ideiglenes	1	2005.június 30.	1.606/fő/év						
				15/1998 (IV.30)NM r.szerint									
Idősek klubja 70 férőhely + Gondozási Központ	6	6	-	Ideiglenes	1 fő szoc. segítő	Legkésőbb 2005. 12.31.	1.650	6 szoc.gond. 1 klubvezető heti 4 órában mentálhigiénés	2 szoc.gond.	2 2x1.000	akadálymen-tesítés (pályázat benyújtva)	1.5-2.000	2004.12.31
Idősek koriak Gondozóháza 12 férőhely	5	5	-	ideiglenes	1 fő részlegvez. 1 fő mentálhigiénés munkatárs	Legkésőbb 2005.12.31.	2x 900 3.800	1 fő részlegvez. 1 fő orvos heti 2 órában 5 fő szoc.gond., ápoló 0,5 fő mentálhigiénés munkatárs			Akadálymentesítés, Tárgyi hiányok: betegszoba, 20 m2 közösségi helyiség, látogatói szoba lakosztályokban nem jut 1 ellátottra 6 m2 Férfi részleg kialakítása 20 férőhelyre való bővítés	1,5- 2.000, férőszámmal való bővítés: 28.000	legkésőbb 2008.12.31.,de bővítéssel egyidejűleg, férfi részleggel való bővítés: 2005.évi költségvetésben tervezni

Ellátás típusa	Eng. létsz.	Szak-képz.	Szak-képzetlen	Működési eng. formája	Működési engedély szerinti létszám		Bér-költség e/Ft	1/2000.(1.7.) SZCSM r. által előírt létszám	1/2000.(1.7) SZCSM r. létszámbán	Bér-költség e/Ft	Megoldandó feladatok		
					hiány	határidő					formái	Költsége e/Ft	határidő
Létrehozandó ellátások													
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	4 fő gondozó, 1 fő rendszergazda, 1 fő gépkocsivezető						4x1.250,1.650,1.350				helyiség és diszpécser központ kialakítás	kb. 4.000	pályázati lehetőség függvényében
Támogató szolgálat	1 fő vezető, 2 fő személyi segítő, 1 fő gépkocsi vezető						1.900, 2.500, 1.350				működési költség és speciális szállító jármű beszerzése lesz szükséges	műk.klts.:5.000e/Ft/év, jármű klt.:8-10 e/Ft	folyamatos, de legkésőbb 2007.12.31., kistérségi együttműködés ill. Szociális Otthonnal való tárgyalások:2005.06.30
Közösségi pszichiatrai ellátás	1 fő közösségi gondozó						121 eFt/hó						pályázati lehetőség függvénye, legkésőbb 2007. 12. 31., Szociális Otthonnal való tárgyalások:2005.06.30.
Apolást, gondozást nyújtó intézmény											szolgáltatás letelepítése feltételeinek megteremtése, vállalkozó társaság bevonása		lehetőségek feltárására 2004. novemberi Képviselőtestületi ülés
Alapítvány létrehozása											létrehozás feltételeinek vizsgálata		2005.június 30.
rehabilitációs munkahelyek											már működő telephelyek bővítése, szentgotthárdi telephely létrehozása		2005.03.31

6.3. Intézményi szintű feladatok

14. Önkéntes segítői hálózat létrehozása

A szociális intézmények feladatellátásában, a szolgáltatások mennyiségi, minőségi színvonalának emelésében jelentős segítséget nyújtanak az önkéntes segítők. Ezért az Önkormányzat és a város szociális intézményei, civil szervezetei dolgozzanak ki egy programot, amellyel felkutatják a városban élő, aktív, a rászorulóknak segítségében szívesen résztvevő embereket. Számos területen szükség lenne munkájukra: egyedül élő, idős emberek látogatása, beszélgetés, lelki támogatás, közösségi – csoport szociális munkában való részvétel: szociálisan hátrányos helyzetűek számára szervezett programokon, rendezvényeken segítségnyújtás, felajánlások, adományok gyűjtése, szétosztása stb...

A felkutatást követően az önkéntes segítőket regisztrálnánk oly módon: milyen jellegű munkát vállal, mely időpont alkalmas számára stb. S e névsor alapján az adott intézmény, az adott feladatra „igényelhetné” az önkéntes segítőt.

Önkéntes segítők számára szervezett képzések (laikus lelki gondozók képzése) munkájuk hatékonyságát segítené elő.

Felelős: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Határidő: 2005. március 31.

15. Szupervíziós lehetőség biztosítása

Szupervíziós lehetőséget kell biztosítani a szociális intézmények szakmai munkát végző dolgozóinak számára.

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Gondozási Központ vezetője
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Pénzügyi Iroda
Határidő: éves költségvetések elfogadása

16. Adatbázis létrehozása

Egységes szerkezetű, de az egyes intézményeket külön is tartalmazó (intézményi alapadatok, tevékenység, szolgáltatások, főbb eljárási szabályok stb.) ismertetőt kell készíteni, és elhelyezni a város internetes honlapján, melynek elkészítésében az érintett intézményeknek aktív szerepet kell vállalniuk.

Felelős: Gondozási Központ vezetője
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Jegyző
Hatósági és Okmányiroda vezetője

Határidő: 2005. április 30.

17. Szakmai műhely

Továbbra is fel kell vállalni a szentgotthárdi Szociális Igazgatási Mintahely működtetését a Polgármesteri Hivatal keretein belül. Ezen forma működtetésével lehetőséget kell teremteni a szociális ágazatban dolgozók szakmai fórumainak megszervezésére, továbbképzésükre, számítástechnikai háttér fejlesztésére, az ágazatot érintő információ cserére. E szakmai műhely működtetésével erősíteni kell Szentgotthárd város kistérségi meghatározó szerepét.

Felelős: Szentgotthárd Város Önkormányzatának Képviselőtestülete
Hatósági és Okmányiroda vezetője
Határidő: támogatási szerződés függvényében

Szentgotthárd, 2004. szeptember 1.

1. sz. melléklet/1.

Háziorvosok-, házi-gyermekorvosok által ellátottak számának alakulása 1999 -2003 években

<i>I. sz. háziiorvosi körzet:</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Kártyaszám	2.399	2.401	2.310	2.315	2.356
Ténylegesen ellátott betegek :	11.720	11.536	11.857	12.793	13.682
- ebből járóbeteg	11.535	11.423	11.736	12.697	13.504
- házhoz hívás					
	185	113	121	156	178
Kórházba küldött betegek	78	40	38	34	32
<i>II. sz. háziiorvosi körzet:</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Kártyaszám	1.917	1.889	1.819	1.736	1.738
Ténylegesen ellátott betegek :	9.403	9.448	8.013	8.652	9.382
- ebből járóbeteg	8.904	9.081	7.886	8.452	9.204
- házhoz hívás					
	499	367	127	200	178
Kórházba küldött betegek	45	27	11	20	46
<i>III. sz. háziiorvosi körzet:</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Kártyaszám	1.431	1.437	1.466	1.487	1.486
Ténylegesen ellátott betegek :	7.817	8.507	8.539	9.550	9.532
- ebből járóbeteg	7.159	9.196	7.146	7.975	8.239
- házhoz hívás					
	658	1.311	1.393	1.575	1.284
Kórházba küldött betegek	32	30	9	11	14
<i>IV. sz. háziiorvosi körzet:</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Kártyaszám	1.522	1.562	1.623	1.643	1.655
Ténylegesen ellátott betegek :	5.038	4.267	4.883	5.215	5.846
- ebből járóbeteg	4.986	4.220	4.741	5.095	5.692
- házhoz hívás					
	52	47	142	120	154
Kórházba küldött betegek	26	20	20	23	34

1. sz. melléklet/2.

Háziorvosok-, házi-gyermekorvosok által ellátottak számának alakulása 1999 -2003 években

<i>I. sz. házi- gyermekorvosi körzet:</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Kártyaszám	1.172	1.193	1.207	1.238	1.206
Ténylegesen ellátott betegek :	5.468	4.827	5.728	4.808	4.975
- ebből járóbeteg	5.239	4.676	5.539	4.620	4.660
- házhoz hívás	229	151	189	188	315
Kórházba küldött betegek	26	63	59	36	48

<i>II. sz. házi- gyermekorvosi körzet:</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Kártyaszám	627	630	666	677	675
Ténylegesen ellátott betegek :	3.087	2.540	3.525	3.381	3.757
- ebből járóbeteg	2.888	2.377	3.346	3.130	3.574
- házhoz hívás	199	163	179	251	183
Kórházba küldött betegek	41	36	27	34	37

Háziorvosok-, és házi-gyermekorvosok által ellátott betegek száma 1999 -2003. években (összesített adatok)

<i>Ellátotti létszám</i>	<i>1999. év</i>	<i>2000. év</i>	<i>2001. év</i>	<i>2002. év</i>	<i>2003. év</i>
Ténylegesen ellátott betegek	42.533	41.125	42.545	44.399	47.167
Sztg.-i szakren- delőbe küldött betegek	4.652	6.314	4.371	4.532	5.601

2. sz. melléklet /1

Szentgotthárd illetékességi területén a fogyatékos személyek számának alakulása 1999 -2003. években

1999. év

adato

k: fő

<i>Fogyatékos személyek száma</i>	<i>18 év alatti</i>		<i>18-60 év közötti</i>		<i>60 év feletti</i>		<i>Összesen nő</i>	<i>Összesen férfi</i>	<i>Mind- összesen</i>
	<i>leány</i>	<i>fiú</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>			
Látás fogyatékos	-	3	4	2	2	2	6	7	13
- ebből súlyos	-	1	3	1	-	-	2	3	5
Hallás fogyatékos	4	1	9	7	3	3	16	11	27
- ebből súlyos	3	-	2	2	-	-	5	2	7
Mozgás fogyatékos	2	3	19	20	47	34	68	57	125
- ebből súlyos	1	-	6	8	24	24	31	20	61
Értelmi fogyatékos	6	4	7	9	1	1	14	14	28
- ebből súlyos	1	1	4	9	1	-	6	10	16
Összesen:	12	11	39	38	53	40	104	89	193

2000. év

<i>Fogyatékos személyek száma</i>	<i>18 év alatti</i>		<i>18-60 év közötti</i>		<i>60 év feletti</i>		<i>Összesen nő</i>	<i>Összesen férfi</i>	<i>Mind- összesen</i>
	<i>leány</i>	<i>fiú</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>			
Látás fogyatékos	-	3	4	1	2	5	6	9	15
- ebből súlyos	-	1	3	1	-	1	3	3	6
Hallás fogyatékos	4	1	9	8	3	3	16	12	28
- ebből súlyos	3	-	2	2	-	-	5	2	7
Mozgás fogyatékos	2	3	29	28	56	37	87	68	155
- ebből súlyos	1	-	11	12	29	26	41	38	79
Értelmi fogyatékos	8	4	6	13	1	3	15	20	35
- ebből súlyos	3	1	3	9	1	2	7	12	19
Összesen:	14	11	48	50	62	48	124	109	233

2001. év

<i>Fogyatékos személyek száma</i>	<i>18 év alatti</i>		<i>18-60 év közötti</i>		<i>60 év feletti</i>		<i>Összesen nő</i>	<i>Összesen férfi</i>	<i>Mind- összesen</i>
	<i>leány</i>	<i>fiú</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>			
Látás fogyatékos	-	3	4	1	3	6	7	10	17
- ebből súlyos	-	1	3	1	-	2	3	4	7
Hallás fogyatékos	4	1	9	7	7	3	20	11	31
- ebből súlyos	3	-	6	2	1	1	10	3	13
Mozgás fogyatékos	2	3	41	36	73	42	116	81	197
- ebből súlyos	1	-	16	19	36	27	53	46	99
Értelmi fogyatékos	7	3	7	13	1	3	15	19	34
- ebből súlyos	2	1	5	12	1	2	8	15	23
Összesen:	13	10	61	57	84	54	158	121	279

2.sz. melléklet /2

Szentgotthárd illetékességi területén a fogyatékos személyek számának alakulása
1999 -2003. években

2002. év

<i>Fogyatékos személyek száma</i>	<i>18 év alatti</i>		<i>18-60 év közötti</i>		<i>60 év feletti</i>		<i>Összesen nő</i>	<i>Összesen férfi</i>	<i>Mind- összesen</i>
	<i>leány</i>	<i>fiú</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>			
Látás fogyatékos	-	3	5	2	5	5	10	10	20
- ebből súlyos	-	1	3	1	1	2	4	4	8
Hallás fogyatékos	5	1	7	7	8	3	20	11	31
- ebből súlyos	3	-	5	3	6	1	14	4	18
Mozgás fogyatékos	1	3	56	48	94	52	151	103	254
- ebből súlyos	1	-	22	23	44	31	67	54	121
Értelmi fogyatékos	6	1	7	13	1	3	14	17	31
- ebből súlyos	2	-	5	11	1	2	8	13	21
Összesen:	12	8	75	70	108	63	195	141	336

2003. év

<i>Fogyatékos személyek száma</i>	<i>18 év alatti</i>		<i>18-60 év közötti</i>		<i>60 év feletti</i>		<i>Összesen nő</i>	<i>Összesen férfi</i>	<i>Mind- összesen</i>
	<i>leány</i>	<i>fiú</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>	<i>nő</i>	<i>férfi</i>			
Látás fogyatékos	-	3	5	4	9	10	14	17	31
- ebből súlyos	-	1	3	2	3	3	6	6	12
Hallás fogyatékos	5	1	8	7	5	3	18	11	29
- ebből súlyos	3	-	5	2	3	1	11	3	14
Mozgás fogyatékos	1	2	73	60	126	65	200	127	327
- ebből súlyos	1	-	30	26	60	40	91	66	157
Értelmi fogyatékos	6	2	8	9	1	1	15	12	27
- ebből súlyos	2	-	6	7	1	-	9	7	16
Összesen:	12	8	94	80	141	79	247	167	414

3. sz. melléklet

Szentgotthárd illetékességi területén az intézményi ellátásban nem részesülő
pszichiátriai betegek számának alakulása
1999 – 2003. években

<i>Év</i>	<i>18 év alatti</i>	<i>18-60 év közötti</i>	<i>60 év feletti</i>	<i>Év összesen</i>
1999.	18	517	148	683
2000.	24	520	152	696
2001.	19	516	158	693
2002.	16	558	180	754
2003.	11	534	173	718